

Bruxelles, 23 iunie 2026
(OR. en)

10746/26

**Dosar interinstituțional:
2025/0399 (COD)**

**ENER 413
TRANS 434
RELEX 861
ECOFIN 840
ENV 770
CODEC 1234
IA 172**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	10340/26
Nr. doc. Csie:	16772/25 + ADD 1
Subiect:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și de abrogare a Regulamentului (UE) 2022/869 – Abordare generală

I. INTRODUCERE

1. La 10 decembrie 2025, Comisia a prezentat o propunere de revizuire a Regulamentului privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene¹ (Regulamentul TEN-E) și o propunere de directivă de modificare în ceea ce privește accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor² (Directiva privind autorizarea). Cele două propuneri fac parte din pachetul privind rețelele europene, fiind însoțite de o comunicare a Comisiei și de două documente de orientare.

¹ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și de abrogare a Regulamentului (UE) 2022/869 (16772/25 + ADD 1 + ADD 2).

² Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001, (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788 în ceea ce privește accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor (16772/25 + ADD 1 + ADD 2).

2. Propunerea de regulament TEN-E urmărește să îmbunătățească planificarea infrastructurii energetice transfrontaliere, să accelereze procesul de autorizare, să asigure mecanisme mai eficiente de partajare a costurilor și a beneficiilor proiectelor transfrontaliere, precum și să sporească reziliența și securitatea infrastructurii transfrontaliere.

II. SITUAȚIA ACTUALĂ

3. La 11 decembrie 2025, în cadrul Grupului de lucru pentru energie, Comisia a prezentat propunerea de regulament TEN-E și propunerea de directivă privind autorizarea.
4. La 15 decembrie 2025, în cadrul reuniunii Consiliului TTE (Energie), miniștrii au desfășurat o dezbatere de orientare cu privire la pachetul privind rețelele europene, pe baza unui document de informare (15896/25).
5. La 13 ianuarie 2026, în cadrul Grupului de lucru pentru energie, Comisia a prezentat evaluarea de impact care însoțește pachetul privind rețelele europene și, în cadrul aceleiași reuniuni, grupul de lucru a început examinarea propunerilor articol cu articol.
6. La 16 martie 2026, în cadrul reuniunii Consiliului TTE (Energie), miniștrii au desfășurat o a doua dezbatere de orientare referitoare la pachetul privind rețelele europene, pe baza unui document de informare (6281/26).
7. În concluziile sale din 19 martie 2026, Consiliul European a invitat „colegiitorii să convină în 2026 asupra unui pachet ambițios privind rețelele pentru a construi rapid infrastructura necesară, a asigura protecția și reziliența acestora și a extinde interconexiunile la nivel național și transeuropean, inclusiv prin raționalizarea și accelerarea procedurilor de autorizare, contribuind astfel la o piață a energiei integrată și mai solidă, definind totodată o abordare flexibilă în ceea ce privește veniturile din congestii interne generate de zonele de ofertare interne care să țină seama de circumstanțele naționale”. Pachetul privind rețelele europene este, de asemenea, enumerat printre rezultatele prioritare din Foaia de parcurs „O Europă, o piață” a Parlamentului European, a Consiliului Uniunii Europene și a Comisiei Europene.

8. La 20 mai 2026, Comitetul Reprezentanților Permanenți a oferit orientări pentru continuarea lucrărilor cu privire la pachetul privind rețelele, pe baza unui document de dezbatere (8469/26), cu accent principal pe scenariul central, veniturile din congestii, securitatea și reziliența infrastructurii energetice transfrontaliere, aprobarea tacită și amenajarea teritoriului.
9. La 17 iunie 2026, Comitetul Reprezentanților Permanenți a examinat textul proiectului de abordare generală (10340/26).
10. Pe baza dezbatelor de orientare sus-menționate din cadrul Consiliului, a observațiilor primite din partea statelor membre în cursul examinării propunerii legislative în cadrul Grupului de lucru pentru energie și a rezultatului discuțiilor din cadrul Comitetului Reprezentanților Permanenți și urmând orientările Consiliului European din 19 martie 2026, președinția a pregătit până în prezent șapte revizuri ale Regulamentului TEN-E.
11. Ultimul text de compromis al președinției (REV 7) este prezentat în anexa la prezenta notă. Textul nou față de propunerea inițială a Comisiei este marcat cu **caractere aldine**, iar porțiunile eliminate sunt marcate cu [...].

III. EXAMINAREA DE CĂTRE CELELALTE INSTITUȚII

12. În cadrul Parlamentului European, Comisia pentru industrie, cercetare și energie (ITRE) este responsabilă pentru acest dosar. Raportoarea numită pentru Regulamentul TEN-E este deputata în Parlamentul European Tsvetelina Penkova (S&D, BG). Se preconizează că Parlamentul European își va adopta poziția cu privire la Regulamentul TEN-E până cel târziu în octombrie 2026.
13. Comitetul Regiunilor a adoptat un aviz referitor la pachetul privind rețelele europene la 5 martie 2026³. Comitetul Economic și Social European a adoptat un aviz referitor la pachetul privind rețelele europene la 18 martie 2026⁴.

³ 9866/26.

⁴ 9868/26.

IV. PRINCIPALELE ELEMENTE ALE PROPUNERII DE COMPROMIS A PREȘEDINȚIEI

14. Cele mai importante modificări din propunerea de regulament TEN-E sunt rezumate mai jos. Președinția consideră că versiunea cea mai recentă reprezintă un compromis delicat între diferitele poziții ale statelor membre și răspunde preocupărilor și chestiunilor nesoluționate exprimate de delegații.

Referitor la dispozițiile privind autorizarea:

15. Dispozițiile referitoare la organizarea procesului de acordare a autorizațiilor de la articolul 8 au fost revizuite pentru a asigura continuitatea desemnării autorității competente unice (deja prevăzută în actualul Regulament TEN-E) și pentru a clarifica rolul acesteia de punct de contact pentru inițiatorii proiectelor de pe lista Uniunii. Considerentul 39 corespunzător a fost, de asemenea, modificat cu trimiteri la ordinea constituțională și la sistemele juridice naționale.
16. În ceea ce privește durata și punerea în aplicare a procesului de acordare a autorizațiilor, la fel ca în Directiva privind autorizarea, dispozițiile de la articolul 10 alineatul (4) privind aprobarea tacită în cadrul procedurii de acordare a autorizațiilor, atât pentru decizia exhaustivă, cât și pentru etapele administrative intermediare specifice, au devenit voluntare. Crearea unui portal digital pentru procedura de acordare a autorizațiilor [articolul 10 alineatul (5)] a devenit, de asemenea, opțională. Unele termene din cadrul procedurii de acordare a autorizațiilor au fost prelungite.
17. Au fost furnizate anumite clarificări în ceea ce privește interesul public superior, evaluările de mediu și măsurile de atenuare în cadrul procedurilor de autorizare, printre altele la articolul 7 și în considerentul 36.

Referitor la scenariul central:

18. Au fost efectuate o serie de ajustări ale articolului 11 și ale considerentelor corespunzătoare pentru a se asigura un rol adecvat pentru statele membre în planificarea dezvoltării rețelei și pentru a prevedea actualizările necesare. În special, s-a clarificat faptul că scenariul central și analizele de sensibilitate vor lua în considerare particularitățile naționale și regionale și vor ține seama de cele mai recente planuri naționale privind energia și clima.

19. În prezent, textul prevede, de asemenea, că datele și ipotezele vor fi verificate de statele membre, că scenariul central va fi adoptat prin intermediul unui act de punere în aplicare și că vor fi elaborate sensibilități sau actualizări suplimentare ale scenariului central cel puțin o dată la 24 de luni. Pentru a evita suprapunerile și a reduce sarcina administrativă, se prevede, de asemenea, ca colectarea datelor în acest scop să fie coordonată cu alte exerciții de colectare a datelor.
20. În prezent, textul prevede, de asemenea, că analizele de sensibilitate vor trebui, de asemenea, să ia în considerare mixurile de aprovizionare alternative și modelele de cerere, precum și tendințele și previziunile existente.

Referitor la veniturile din congestii:

21. Au fost introduse mai multe modificări la articolul 19, pentru a răspunde preocupărilor statelor membre cu privire la colectarea și alocarea veniturilor din congestii. S-a clarificat faptul că veniturile din congestii vor fi alocate și nu rezervate fizic de către operatorii de transport și de sistem (OTS). Propunerea de compromis prevede un mecanism de introducere treptată care mărește rata veniturilor anuale alocate din congestii de la cele 10 procente inițiale cu cinci puncte procentuale pe an, până când va ajunge la 25 %.
22. S-a clarificat faptul că veniturile din congestii generate de granițele interne ale zonelor de ofertare din interiorul unui stat membru sau veniturile din congestii colectate înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament nu sunt vizate și că suma va fi calculată anual în conformitate cu metodologia elaborată în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul 2019/943. Președinția a precizat, de asemenea, că fondurile alocate sunt eliberate din contul intern separat la sfârșitul celui de al optulea an calendaristic după alocarea acestora, pentru a fi utilizate în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul 2019/943.
23. Președinția a clarificat, de asemenea, rolul autorităților naționale de reglementare și a indicat mai în detaliu unde ar putea fi cheltuite fondurile. În special, va fi acum, de asemenea, posibil să se cheltuiască banii pentru finanțarea proiectelor alternative care urmăresc același obiectiv ca proiectele de pe lista Uniunii și care sunt incluse în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani (TYNDP), cu condiția ca pe lista Uniunii să nu fie disponibile proiecte suficient de mature. Propunerea de compromis prevede, de asemenea, un act de punere în aplicare în locul unui act delegat.

Referitor la gruparea proiectelor:

24. La articolul 18 și la considerentul 71a corespunzător, noile modificări clarifică faptul că statele membre care pun în aplicare pachete de proiecte pot permite în comun operatorilor de rețele de hidrogen să aplice alocarea intertemporală a costurilor, astfel cum se prevede la articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul 2024/1789. În plus, Comisia este obligată să efectueze o evaluare a eficacității măsurilor existente în sprijinul intensificării proiectelor transfrontaliere de infrastructură pentru hidrogen.

Referitor la noua categorie privind securitatea și reziliența:

25. La solicitarea mai multor state membre, în anexa II a fost introdusă o nouă categorie separată privind securitatea, reziliența și reparațiile pentru infrastructura de energie electrică existentă. Modificările vizează echipamentele sau instalațiile concepute în mod specific pentru a oferi protecție și reziliență elementelor critice de rețea existente în temeiul Regulamentului (UE) 2019/943, precum și componentele critice desemnate în mod specific în scopul reparațiilor de urgență în urma unui eveniment perturbator intenționat care afectează elemente critice de rețea transfrontaliere existente care au fost finanțate anterior de Mecanismul pentru interconectarea Europei sau infrastructuri de energie electrică submarine critice care fac parte din rețeaua transfrontalieră critică de înaltă tensiune.
26. Au fost introduse mai multe garanții în ceea ce privește componentele critice: acestea trebuie să fie menite să asigure continuitatea operațiunilor, să facă parte din infrastructura reparată, să fie destinate reparațiilor de urgență, să nu fie de natură pur logistică și să fie esențiale pentru funcționarea sistemelor în condiții de siguranță, securitate și eficiență. De asemenea, în considerentul 8a corespunzător s-a clarificat faptul că Comisia ar trebui să asigure utilizarea proporțională a acestei categorii, astfel încât să rămână disponibilă o finanțare suficientă pentru toate obiectivele de politică ale regulamentului și, astfel cum se prevede la articolul 24, că aceasta va publica un raport privind punerea în aplicare a unor astfel de proiecte.

Referitor la alte modificări ale textului:

27. În ceea ce privește rapoartele de identificare a **nevoilor în materie de infrastructură** (articolul 12), s-a prevăzut că astfel de rapoarte vor lua în considerare cerințele actuale și viitoare ale dezvoltării rețelei naționale. Dispozițiile privind rolul și calendarul Grupului TEN-E în ceea ce privește atât raportul de identificare a nevoilor, cât și procesul de corelare a nevoilor (articolul 13) au fost, de asemenea, revizuite.
28. În ceea ce privește **investițiile cu impact transfrontalier** (articolul 17 și considerentul 25a corespunzător), au fost adăugate clarificări cu privire la rolul participativ al statelor membre în care se obțin 10 % din beneficiile estimate ale proiectului, fără a aduce atingere costurilor suportate de fiecare operator de sistem, și a fost prevăzută transparența analizei cost-beneficiu.
29. Se propune prelungirea derogării până la 31 decembrie 2033 pentru o interconexiune atât pentru Cipru, cât și pentru Malta, pentru ca acestea să își mențină statutul de proiecte de interes comun în temeiul prezentului regulament (articolul 27).
30. În ceea ce privește normele și indicatorii privind criteriile pentru proiectele prevăzute în anexa IV, **capacitatea de transfer a proiectelor de transport al energiei electrice** a fost revizuită, iar **capacitatea electrolizoarelor** a fost redusă la 150 MW (la fel ca în cazul categoriilor de infrastructură prevăzute în anexa II). A fost introdusă o trimitere la situația specifică cu care se confruntă statele membre periferice și insulare.

V. CONCLUZIE

31. Având în vedere cele de mai sus, Consiliul este invitat ca, în cadrul reuniunii sale din 26 iunie 2026, să ajungă la o abordare generală cu privire la textul proiectului de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă.

2025/0399 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

**privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a
Regulamentelor (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și de abrogare a
Regulamentului (UE) 2022/869**

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 172,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

¹ JO C , , p. .

² JO C , , p. .

- (1) Comunicarea Comisiei din 26 februarie 2025 privind „Pactul pentru o industrie curată”³ stabilește o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare. Asigurarea unei energii la prețuri accesibile este o condiție esențială pentru competitivitatea industriei Uniunii, în special pentru sectoarele mari consumatoare de energie. Prin urmare, accesul la energie la prețuri accesibile este o piatră de temelie a Pactului pentru o industrie curată, precum și a Planului de acțiune pentru energie la prețuri accesibile⁴. În același timp, politicile de decarbonizare reprezintă un motor puternic al creșterii atunci când sunt bine integrate cu politicile industriale, în materie de concurență, cele economice și comerciale, astfel cum se prevede în Comunicarea Comisiei din 29 ianuarie 2025 intitulată „O busolă pentru competitivitatea UE”⁵. Prin Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului⁶, Uniunea a definit un cadru ambițios care să îi permită să devină o economie decarbonizată până în 2050.

³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025, „Pactul pentru o industrie curată: O foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare”, COM(2025) 85 final.

⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025: „Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile - Deblocarea adevăratei valori a uniunii noastre energetice pentru a asigura energie accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii”, COM(2025) 79 final.

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 29 ianuarie 2025, „O Busolă pentru competitivitatea UE”, COM(2025) 30 final.

⁶ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”), (JO L 243, 9.7.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) Ca parte a obiectivului ambițios al Regulamentului (UE) 2021/1119, obiectivul obligatoriu la nivelul Uniunii privind energia din surse regenerabile pentru 2030 a fost majorat la 42,5 % energie din surse regenerabile în mixul energetic al Uniunii până în 2030, vizând un nivel de 45 %⁷, iar obiectivul obligatoriu la nivelul Uniunii privind eficiența energetică a devenit mai ambițios, cu o reducere a consumului final de energie al Uniunii cu 11,7 % până în 2030, comparativ cu previziunile din 2020⁸. Având în vedere că obiectivul intermediar de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990 până în 2030 este pe drumul cel bun, Comisia a propus, la 2 iulie 2025, o modificare a Regulamentului (UE) 2021/1119⁹ stabilind un obiectiv climatic al Uniunii pentru 2040 de reducere cu 90 % a emisiilor nete de GES, comparativ cu nivelurile din 1990.

⁷ Directiva (UE) 2023/2413 din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului (JO L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁸ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (JO L 231, 20.9.2023, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final din 2 iulie 2025.

- (3) Este necesar să existe infrastructura pentru a sprijini tranziția energetică a Uniunii, în conformitate cu obiectivele respective, inclusiv electrificarea rapidă, extinderea producției de energie electrică din surse regenerabile și obținute fără utilizarea combustibililor fosili, utilizarea sporită a gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, integrarea energetică, **reducerea izolării energetice a sistemelor care nu sunt interconectate sau care sunt foarte slab interconectate** și o mai amplă adoptare a soluțiilor inovatoare. Investițiile actuale în infrastructura energetică transfrontalieră sunt în mod clar insuficiente pentru a transforma și a construi infrastructura energetică necesară pentru a sprijini aceste obiective și există un decalaj substanțial între nevoile noastre transfrontaliere în materie de infrastructură electrică și viteza și nivelul de dezvoltare a infrastructurii, atât la nivelul rețelei de transport, cât și la nivelul rețelei de distribuție¹⁰. În ceea ce privește energia electrică, aproximativ jumătate din nevoile transfrontaliere de energie electrică pentru 2030 (41 din 88 GW) vor rămâne neabordate și se preconizează că acest decalaj va crește în următorul deceniu. Până în 2040, nevoile transfrontaliere în materie de capacitate de energie electrică se vor ridica la 108 GW¹¹. Prin urmare, sunt necesare investiții sporite în infrastructura energetică, iar raportul Draghi¹² a subliniat în special necesitatea de a spori rapid implementarea infrastructurii energetice transfrontaliere pentru decarbonizarea industriei europene. În Pactul pentru o industrie curată¹³ și în „Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile”¹⁴ care îl însoțește, Comisia a subliniat rolul esențial al finalizării uniunii energetice prin investiții în infrastructura energetică și în rețele transfrontaliere pentru a garanta competitivitatea industriei Uniunii și prosperitatea oamenilor, dar și pentru a asigura accesibilitatea prețurilor și securitatea aprovizionării cu energie.

¹⁰ ACER (2024): Dezvoltarea infrastructurii de energie electrică pentru sprijinirea unui sistem energetic competitiv și sustenabil (Raport de monitorizare 2024).

¹¹ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. *Opportunities for a more efficient European power system by 2050. Infrastructure Gaps Report* (Oportunități pentru un sistem energetic european mai eficient până în 2050. Raportul privind lacunele în materie de infrastructură).

¹² M. Draghi (2025): „*The future of European Competitiveness*” (Viitorul competitivității europene).

¹³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025, „Pactul pentru o industrie curată: O foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare”, COM(2025) 85 final.

¹⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025, „Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile Deblocarea adevăratei valori a uniunii noastre energetice pentru a asigura energie accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii”, COM(2025) 79 final.

- (4) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁵ a stabilit linii directoare privind dezvoltarea și interoperabilitatea prompte ale coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructurile energetice transeuropene, cu scopul de a contribui la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special la realizarea Țintelor Uniunii privind energia și [...] clima pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie. În special, Regulamentul (UE) 2022/869 prevede identificarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc, facilitează punerea lor în aplicare și stabilește condițiile de eligibilitate pentru ca aceste proiecte să beneficieze de asistență financiară din partea Uniunii. Cu toate acestea, având în vedere natura lor transfrontalieră, proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc, deși generează externalități pozitive semnificative și promovează solidaritatea, presupun, de asemenea, provocări specifice pentru inițiatorii de proiecte din cauza naturii lor multijurisdicționale, provocări în materie de coordonare și, adesea, o repartizare asimetrică a costurilor și beneficiilor. Prin urmare, acestea necesită în continuare un cadru la nivelul Uniunii.

¹⁵ Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (5) În contextul în care **anumite state membre, în special cele fără ieșire la mare, se confruntă cu provocări specifice pe termen scurt care decurg din punerea în aplicare a RepowerEU și, prin urmare, trebuie să își continue eforturile de diversificare, inclusiv prin consolidarea infrastructurii de aprovizionare și prin dezvoltarea unor rute alternative de aprovizionare**, obiectivele Regulamentului (UE) 2022/869 își mențin în mare parte valabilitatea [...], iar actualul cadru privind rețelele energetice transeuropene ar trebui ajustat pentru a reflecta pe deplin modificările preconizate ale sistemului energetic care vor rezulta din noul context de politică și, în special, din obiectivul neutralității climatice până în 2050 și din obiectivul intermediar propus pentru 2040. În special, este necesară o planificare mai integrată a rețelei pentru a sprijini o piață internă a energiei din ce în ce mai interdependentă și descentralizată, procese mai rapide de acordare a autorizațiilor și pentru a asigura securitatea și reziliența infrastructurii energetice transfrontaliere, care să se reflecte în mod adecvat în cadrul revizuit al rețelelor energetice transeuropene. Pe lângă noul context politic și noile obiective politice, dezvoltarea tehnologică a fost rapidă în ultimul deceniu. Dezvoltarea respectivă ar trebui să fie luată în considerare în categoriile de infrastructuri energetice care fac obiectul prezentului regulament, în criteriile de selecție a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc, precum și în coridoarele și în domeniile prioritare. Totodată, dispozițiile prezentului regulament nu ar trebui să aducă atingere dreptului unui stat membru de a stabili condițiile de exploatare a propriilor resurse energetice, dreptului său de a alege diferite surse de energie și structurii generale a aprovizionării sale cu energie, în conformitate cu articolul 194 din Tratat.
- (6) Implementarea celor 13 coridoare și domenii tematice prioritare identificate privind infrastructura energetică transeuropeană este esențială pentru realizarea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă, inclusiv o mai bună integrare a pieței, securitatea energetică, obiectivul neutralității climatice până în 2050, precum și accesibilitatea prețurilor la energie. Aceste priorități acoperă investițiile în transportul și stocarea energiei electrice, rețelele offshore pentru energia din surse regenerabile, rețelele electrice inteligente, echipamentele și instalațiile concepute pentru a asigura protecția și reziliența elementelor critice de rețea existente, transportul, stocarea și terminalele de hidrogen, electrolizoarele și transportul și stocarea dioxidului de carbon, precum și echipamentele și instalațiile de monitorizare, control și digitalizare esențiale pentru rețelele de înaltă tensiune cu relevanță transfrontalieră existente.

- (7) Infrastructura energetică a Uniunii ar trebui modernizată pentru a spori reziliența acesteia la dezastrele naturale sau provocate de om, la efectele nefaste ale schimbărilor climatice, la acțiunile ostile deliberate și la amenințările la adresa securității sale, în special în ceea ce privește infrastructurile critice europene, în temeiul Directivei 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁶.
- (8) În contextul geopolitic actual, este important să se asigure fluxul neîntrerupt de energie electrică la nivel transfrontalier pentru a asigura securitatea aprovizionării. Acest lucru depinde nu numai de reziliența interconexiunilor dintre statele membre, ci și de reziliența elementelor critice de rețea. Prin urmare, prezentul regulament ar trebui să introducă o nouă categorie de infrastructură sub formă de investiții în echipamente și instalații conectate direct la elementele critice de rețea și concepute pentru a spori reziliența și protecția acestora. Această nouă categorie de infrastructură ar trebui să acopere elementele critice de rețea, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷, care sprijină siguranța rețelelor și securitatea aprovizionării în conformitate cu scenariile de criză și cu planurile de pregătire pentru riscuri ale statelor membre în temeiul Regulamentului (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁸. **Pentru a se asigura reziliența și protecția eficace a infrastructurii de rețea, la selectarea proiectelor se poate, după caz, acorda atenția cuvenită soluțiilor la nivelul Uniunii, în special pentru tehnologiile rețelelor de energie electrică.**

¹⁶ Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului (JO L 333, 27.12.2022, p. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (JO L 158, 14.6.2019, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

- (8a) În plus, având în vedere apariția tot mai frecventă a evenimentelor perturbatoare intenționate, este necesar să se consolideze solidaritatea în Uniune pentru a sprijini în special statele membre care sunt cele mai expuse situației geopolitice, inclusiv prin intermediul Mecanismului pentru interconectarea Europei - Energie. Prin urmare, Uniunea ar trebui, de asemenea, să sprijine investițiile în componente critice desemnate în mod specific pentru repararea și refacerea de urgență a infrastructurii critice de energie electrică cu importanță transfrontalieră, pentru a spori gradul de pregătire a Uniunii pentru repararea evenimentelor perturbatoare intenționate majore, care implică infrastructura energetică. În acest sens, noua categorie de infrastructură ar trebui să includă și componente pentru reparații de urgență, în măsura în care astfel de investiții se limitează strict la asigurarea reparării rapide a elementelor critice de rețea ca urmare a unor evenimente perturbatoare intenționate. Aceasta ar putea include, de asemenea, rezerve regionale de componente critice pentru situații de urgență, care să asigure repararea rapidă a unor astfel de componente critice de rețea. Având în vedere impactul regional al posibilelor perturbări ale infrastructurii critice cu relevanță transfrontalieră și în vederea unei abordări optime din punctul de vedere al costurilor, astfel de proiecte ar trebui să asocieze cel puțin două state membre sau cel puțin un stat membru și o parte contractantă la Comunitatea Energiei sau o țară terță și pot implica constituirea de stocuri regionale de componente critice. Finanțarea acțiunilor de reparare a elementelor critice de rețea în urma unor evenimente perturbatoare intenționate ar trebui să fie excepțională și acordată numai în cazul în care nu este disponibilă o finanțare alternativă suficientă.**
- (8aa) Domeniul de aplicare al acestei categorii ar trebui să se limiteze la infrastructura transfrontalieră de energie electrică de înaltă tensiune care a primit anterior sprijin în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) sau la interconectorii de energie electrică submarini critici care fac parte din rețeaua transfrontalieră de energie electrică de înaltă tensiune. Acest lucru asigură faptul că scopul sprijinului Uniunii rămâne precis și este în concordanță cu obiectivele Planului de acțiune al UE privind securitatea cablurilor, care identifică cablurile electrice submarine, în special interconectorii, ca infrastructuri critice expuse unui risc crescut de perturbări deliberate, în special în Marea Baltică.**

- (8b) Atunci când se pun în aplicare dispozițiile prevăzute în această nouă categorie, evenimentele perturbatoare intenționate ar trebui înțelese ca un act ostil sau o serie de acte ostile, cum ar fi sabotajul, atacurile fizice sau cibernetice, sau o combinație a acestora, care cauzează daune semnificative infrastructurii sau care o împiedică să funcționeze.
- (8c) În plus, Regulamentul (UE) 202X/XXX [Regulamentul PPNR] stabilește obiectivul specific ca planurile de parteneriat național și regional să contribuie la consolidarea securității Uniunii prin îmbunătățirea capacităților de detectare, prevenire și răspuns la amenințări, inclusiv prin consolidarea infrastructurii critice în domeniul energiei și al transportului, precum și a securității cibernetice. În cadrul acestui obiectiv specific, statele membre pot include în planurile lor de parteneriat național și regional măsuri de sprijinire a infrastructurii energetice. În cazul unei crize care afectează infrastructura energetică, statele membre își pot modifica planurile de parteneriat național și regional și își pot utiliza quantumul de flexibilitate pentru a sprijini reparațiile și redresarea în urma incidentului.
- (8d) Pentru a asigura punerea în aplicare echilibrată a obiectivelor prezentului regulament, Comisia ar trebui să asigure utilizarea proporțională a noii categorii de infrastructură care acoperă echipamentele și instalațiile care urmăresc să sporească reziliența, protecția și capacitățile de reparare ale infrastructurii transfrontaliere de energie electrică existente, pentru a se asigura că rămâne disponibilă o finanțare suficientă pentru toate obiectivele de politică urmărite în temeiul prezentului regulament. Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc din categoria de infrastructură referitoare la securitate, reziliență și reparații pentru infrastructura existentă de energie electrică ar trebui să reprezinte maximum 5 % din sprijinul financiar total prevăzut de Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc din cadrul financiar multianual 2028-2034.

- (9) Deși investițiile străine pot aduce beneficii, cum ar fi creșterea opțiunilor de finanțare pentru proiectele cu utilizare intensivă a capitalului, acestea pot spori și expunerea Uniunii la riscuri legate de securitatea energetică, cum ar fi perturbările sau fiabilitatea redusă a fluxurilor transfrontaliere, în special în cazul în care astfel de investiții străine provin din țări terțe care au interese geopolitice divergente de cele ale Uniunii. Transparența în ceea ce privește proprietatea beneficiarului final, inclusiv informațiile privind investitorul final și participarea la capital, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁹, a infrastructurii energetice transfrontaliere și a proiectelor cu impact transfrontalier este, prin urmare, esențială astfel încât Uniunea să nu devină dependentă de țări terțe care nu sunt de încredere și ar trebui luată în considerare la selectarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc.
- (10) Pentru a asigura dezvoltarea eficientă din punctul de vedere al costurilor și accelerată a rețelei și accesul la rețele în Uniune, soluțiile fără cabluri ar trebui să joace un rol important în abordarea nevoilor sistemului, pe lângă consolidarea fizică a rețelei, deoarece acestea pot fi implementate mai rapid și la costuri mai mici. Implementarea unor astfel de tehnologii ar trebui luată în considerare înainte de a investi în extinderea infrastructurii de rețea. În acest scop, o nouă categorie de infrastructură ar trebui să acopere investițiile în tehnologii fără cabluri și în soluții digitale, inclusiv soluții software, în cazul în care acestea sunt implementate pe elemente critice de rețea existente relevante pentru comerțul transfrontalier și în cazul în care aduc beneficii cuantificate pentru integrarea pieței în ceea ce privește creșterea capacității transfrontaliere.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune (JO L 79I, 21.3.2019, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (11) Un pachet legislativ privind gazele decarbonizate și hidrogenul a fost adoptat prin Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului²⁰ și Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului²¹ pentru a stabili norme comune la nivelul Uniunii pentru tranziția către gaze din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Categoriile de infrastructură prevăzute în prezentul regulament ar trebui să fie pe deplin aliniate la obiectivele pachetului respectiv și să asigure faptul că proiectele de infrastructură energetică au un impact transfrontalier semnificativ. **În ceea ce privește stocarea energiei, impactul transfrontalier asupra stabilității și flexibilității sistemului corespunde capacității instalate a instalațiilor de stocare.** În cazul în care este posibil din punct de vedere tehnic și cel mai eficient, la dezvoltarea unor astfel de proiecte ar trebui să se țină seama de posibilitatea de a reconfigura infrastructura și echipamentele existente.
- (12) Ar trebui înființate grupuri regionale (grupuri) care să propună și să evalueze proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc, creându-se astfel liste regionale de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc. Pentru a asigura un consens larg, aceste grupuri ar trebui să includă statele membre, autoritățile naționale de reglementare, inițiatorii proiectelor și părțile interesate și să asigure o cooperare strânsă între aceștia. În contextul respectivei cooperări, atunci când se dovedește necesar, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să ofere consultanță grupurilor, printre altele cu privire la fezabilitatea aspectelor naționale legate de reglementare ale proiectelor propuse și la fezabilitatea calendarului propus pentru aprobarea normativă.

²⁰ Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 și (UE) 2022/869 și a Deciziei (UE) 2017/684 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 (JO L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

²¹ Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE (JO L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (13) Pentru a spori eficiența proceselor de planificare a rețelei și de dezvoltare a proiectelor, ar trebui consolidată cooperarea dintre grupuri. Este necesar ca în facilitarea acestei cooperări Comisia să joace un rol important, în vederea abordării posibilului impact al proiectelor dezvoltate într-o regiune asupra altor regiuni.
- (14) Pentru a completa grupurile, au fost instituite mai multe foruri de cooperare regională, cu sprijinul Comisiei. Cooperarea regională în cadrul forurilor și grupurilor și între acestea este un instrument-cheie pentru a asigura o integrare mai profundă a sistemului energetic european. Cele patru grupuri la nivel înalt acoperă diferite regiuni europene, inclusiv cu implicarea țărilor terțe: planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică (BEMIP), Cooperarea în domeniul energiei în mările septentrionale (NSEC), Grupul la nivel înalt privind interconexiunile pentru Europa de Sud-Vest (SWE) și Grupul la nivel înalt pentru conectivitatea energetică în Europa Centrală și de Sud-Est (CESEC). Cooperarea regională în cadrul acestor foruri a reușit să sprijine monitorizarea și accelerarea punerii în aplicare a principalelor proiecte de infrastructură energetică cu dimensiune regională și a acțiunilor de integrare a pieței. În consecință, aceste foruri de cooperare regională ar trebui să fie utilizate din ce în ce mai mult pentru a sprijini realizarea obiectivelor prezentului regulament.
- (15) O dată la doi ani trebuie stabilită o nouă listă a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii („lista Uniunii”). Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care au fost finalizate sau care nu mai îndeplinesc criteriile și cerințele relevante stabilite prin prezentul regulament nu ar trebui să figureze pe următoarea listă a Uniunii.

- (16) Proiectele de interes comun existente și proiectele de interes reciproc existente care urmează să fie incluse pe următoarea listă a Uniunii ar trebui să facă obiectul aceluiași proces de selecție pentru stabilirea listelor regionale și a listei Uniunii care a fost aplicat proiectelor propuse, cu excepția cazului în care au obținut o aprobare din partea autorității naționale de reglementare competente sau o decizie finală de investiții care oferă o asigurare suficientă cu privire la construcția proiectelor sau construcția acestora este în curs și acestea prezintă suficiente progrese în raportul lor anual, caz în care ar trebui să rămână pe lista Uniunii.
- (17) În cazul în care proiectele de interes comun existente și proiectele de interes reciproc existente care urmează să fie incluse pe următoarea listă a Uniunii fac obiectul aceluiași proces de selecție pentru stabilirea listelor regionale și pentru stabilirea listei Uniunii care a fost aplicat proiectelor propuse, sarcina administrativă ar trebui redusă în măsura posibilului, de exemplu prin utilizarea informațiilor referitoare la proiecte prezentate anterior în cadrul evaluării, dacă sunt încă actualizate.
- (18) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc ar trebui să respecte criterii generale și specifice comune, transparente și obiective, în vederea contribuției acestora la obiectivele politicii energetice. Pentru a fi eligibile pentru includerea pe lista Uniunii, proiectele propuse în domeniul energiei electrice, cu excepția rețelelor electrice inteligente și a proiectelor concepute special pentru a oferi protecție și reziliență elementelor critice de rețea existente, ar trebui să facă parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. De asemenea, proiectele propuse privind hidrogenul și electrolizoarele ar trebui să facă parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.
- (19) Sustenabilitatea în ceea ce privește **reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în special prin** integrarea surselor regenerabile de energie în rețea, [...] este un criteriu esențial pentru a se asigura că politica privind rețelele energetice transeuropene este coerentă cu obiectivele Uniunii privind energia și clima și cu obiectivele UE de realizare a neutralității climatice până în 2050, ținând seama de particularitățile fiecărui stat membru în ceea ce privește atingerea obiectivului de neutralitate climatică. În acest scop, sustenabilitatea este unul dintre criteriile de evaluare care trebuie aplicate pentru toate categoriile de proiecte.

- (20) Este din ce în ce mai necesar să se consolideze integrarea pieței și interconectivitatea rețelelor Uniunii cu cele ale Spațiului Economic European (SEE) și ale Comunității Energiei. Prin urmare, beneficiile și costurile proiectelor de interes reciproc între un stat membru și o țară din SEE sau o parte contractantă la Comunitatea Energiei ar trebui să fie luate în considerare cumulativ pentru Uniune și pentru țara în cauză din SEE sau pentru partea contractantă în cauză la Comunitatea Energiei.
- (21) Uniunea ar trebui să faciliteze proiectele de infrastructură care leagă rețelele Uniunii direct de rețelele din țări terțe, care sunt reciproc avantajoase și necesare pentru tranziția energetică și pentru realizarea Țintelor climatice și care îndeplinesc, de asemenea, criteriile specifice ale categoriilor de infrastructuri relevante în temeiul prezentului regulament. Pentru a consolida accentul pus pe proiectele transfrontaliere și pentru a menține complementaritatea cu politica externă a Uniunii, în cazul proiectelor de interes reciproc, proiectele ar trebui să conecteze direct un stat membru cu primul punct de racordare la rețeaua de energie electrică sau cu primul punct de racordare la hidrogen sau la dioxidul de carbon din țara terță.
- (21a) **În ceea ce privește hidrogenul, nu toate statele membre au acces la formațiuni geologice adecvate pentru stocarea acestuia. Cu toate acestea, o instalație de stocare a hidrogenului situată într-o țară terță poate aduce beneficii semnificative nu numai într-o țară terță, ci și într-un stat membru cu care este conectată printr-o conductă directă de hidrogen. Pentru astfel de conducte de hidrogen se poate solicita statutul de proiect de interes reciproc în temeiul prezentului regulament, ceea ce poate oferi stimulente suplimentare pentru construirea unor astfel de situri de stocare a hidrogenului în țara terță.**
- (22) În ceea ce privește proiectele de interes reciproc legate de rețelele de energie electrică, ar trebui să fie eligibile numai proiectele de interconectare care leagă sistemele energetice, cu condiția ca respectiva lor capacitate de transfer să poată fi utilizată pe deplin pentru schimburile pe piață. Este responsabilitatea operatorilor de transport și de sistem (OTS) respectivi să evalueze în prealabil impactul oricăror proiecte asupra securității și stabilității rețelei, pentru a confirma că proiectul poate fi pe deplin integrat în rețelele de energie electrică ale țărilor în cauză.

- (23) Este necesar să se asigure că proiectele de interes reciproc cărora li se acordă un tratament prioritar promovează cu adevărat obiectivele Uniunii privind piața internă, securitatea aprovizionării și neutralitatea climatică. Prin urmare, proiectele de interes reciproc ar trebui să fie eligibile pentru a fi incluse pe lista Uniunii numai în cazul în care cadrul de politică al unei țări terțe implicate are un nivel ridicat de convergență și este sprijinit de mecanisme de asigurare a respectării legislației, iar astfel de proiecte fac dovada unei contribuții la obiectivele generale ale politicii energetice și climatice a Uniunii și ale țărilor terțe în ceea ce privește securitatea aprovizionării și decarbonizarea.
- (24) Un nivel ridicat de convergență a cadrului de politici ar trebui să fie prezumat pentru SEE sau părțile contractante ale Comunității Energetice sau poate fi demonstrat în cazul altor țări terțe, prin intermediul acordurilor bilaterale care includ dispoziții relevante referitoare la obiective ale politicii privind clima și energia cu privire la decarbonizare, aceste acorduri urmând să fie evaluate ulterior de grupul corespunzător, cu sprijinul Comisiei. În plus, țara terță cu care Uniunea cooperează la elaborarea proiectelor de interes reciproc ar trebui să faciliteze un calendar similar pentru accelerarea implementării și pentru alte măsuri de sprijinire a politicilor, după cum se prevede în prezentul regulament.
- (25) Țara terță implicată ar trebui să se asigure că secțiunea proiectului de interes reciproc situată în țara terță și orice investiții suplimentare necesare pentru beneficiile totale ale proiectului de interes reciproc care urmează să fie pus în aplicare, cum ar fi consolidările rețelei interne, sunt, de asemenea, tratate cu prioritate și sunt implementate în timp util pentru a asigura utilizarea deplină a proiectului.
- (25a) Într-un sistem european de energie electrică din ce în ce mai interconectat, beneficiile socioeconomice indirecte se vor materializa în statele membre în care fluxurile fizice de energie electrică tranzitează prin rețelele țărilor terțe. Astfel de impacturi între sisteme ar trebui identificate și reflectate în metodologiile de analiză cost-beneficiu. Pentru a asigura transparența, ENTSO ar trebui să publice rezultatele analizei cost-beneficiu pentru toate proiectele, indicând modul în care beneficiile sunt distribuite între țări, inclusiv între țările-gazdă și țările care nu sunt țări gazdă.**

- (26) Pentru a se asigura că proiectele de stocare a dioxidului de carbon care implică țări terțe contribuie la transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon într-un mod compatibil cu cerințele climatice și de mediu ale Uniunii, aceste proiecte ar trebui să fie eligibile numai dacă sunt necesare pentru funcționarea transportului și stocării transfrontaliere a dioxidului de carbon și dacă țara terță menține și aplică efectiv un cadru juridic adecvat. Acest cadru juridic din țara terță ar trebui să asigure aplicarea unor standarde și garanții care să prevină scurgerile de dioxid de carbon și care să garanteze siguranța și eficacitatea stocării permanente a dioxidului de carbon pentru protecția climei, a sănătății umane și a ecosistemelor. Standardele și garanțiile respective ar trebui să ofere un nivel de protecție cel puțin echivalent cu cel prevăzut în dreptul Uniunii. Ar trebui să se prezume că SEE sau părțile contractante ale Comunității Energiei respectă aceste standarde și garanții.

- (27) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc ar trebui implementate cât mai rapid posibil și ar trebui monitorizate îndeaproape de autoritățile naționale competente, de agenție și de grupuri, respectând în mod corespunzător cerințele privind participarea părților interesate și legislația de mediu și menținând la minimum sarcina administrativă suportată de inițiatorii proiectelor. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și securitatea fizică și cibernetică, pe baza, după caz, a cerințelor Directivei (UE) 2022/2557 în ceea ce privește reziliența entităților critice și a cerințelor Directivei 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului²² în ceea ce privește măsurile pentru un nivel ridicat de securitate cibernetică în întreaga Uniune, iar inițiatorii proiectelor ar trebui să raporteze autorităților naționale competente cu privire la măsurile luate ca urmare a riscurilor evaluate. De asemenea, inițiatorii de proiecte ar trebui să raporteze cu privire la respectarea legislației de mediu și să demonstreze că proiectele nu prejudiciază în mod semnificativ mediul, în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului²³. Pentru proiectele de interes comun existente care sunt suficient de avansate, aceste considerente ar trebui să fie luate în considerare în momentul selectării de către grupuri a proiectelor pentru următoarea listă a Uniunii.
- (28) Comisia ar trebui să aibă posibilitatea de a numi coordonatori europeni pentru proiectele care se confruntă cu dificultăți sau întârzieri deosebite, pentru a facilita punerea în aplicare a proiectelor care se confruntă cu dificultăți.

²² Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2) (JO L 333, 27.12.2022, p. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (29) Procesul de acordare a autorizațiilor nu ar trebui nici să antreneze sarcini administrative disproporționate în raport cu dimensiunea sau complexitatea proiectului, nici să impună bariere în calea dezvoltării rețelelor transeuropene și a accesului pe piață.
- (30) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc ar trebui să beneficieze de un „statut prioritar” la nivel național pentru se a asigura un tratament administrativ rapid și un tratament în regim de urgență în toate procedurile judiciare și litigioase aferente.
- (31) Statele membre care nu acordă în prezent cea mai mare importanță națională posibilă proiectelor de infrastructură energetică în ceea ce privește procesul de acordare a autorizațiilor sunt încurajate să ia în considerare introducerea unui astfel de grad înalt de importanță națională, în special în cazul în care acest lucru ar putea conduce la un proces mai rapid de acordare a autorizațiilor. **În cazul în care a fost acordat un astfel de statut, statele membre ar trebui să îl ia în considerare în amenajarea teritoriului și în cazul în care proiectele obțin drepturi de trecere, în măsura în care acest statut nu conduce la efecte negative asupra securității și apărării naționale.**
- (32) Statele membre care nu dispun în prezent de proceduri judiciare accelerate sau urgente aplicabile proiectelor de infrastructură energetică ar trebui încurajate să ia în considerare introducerea unor astfel de proceduri, în special evaluând dacă acest lucru ar conduce la implementarea mai rapidă a unor astfel de proiecte.
- (33) Proiectele privind activele dedicate hidrogenului, instalațiile de electroliză și activele dedicate dioxidului de carbon contribuie la obiectivele energetice și climatice, inclusiv în ceea ce privește necesitatea de a accelera implementarea energiei din surse regenerabile și integrarea acestora în mixul lor energetic **pentru a atinge obiectivele Uniunii**. Prin urmare, toate proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc privind hidrogenul, instalațiile de electroliză și activele dedicate dioxidului de carbon ar trebui să fie considerate de interes public din perspectiva politicii energetice și ar trebui să fie posibil ca statele membre să le considere ca fiind de interes public major, cu excepția cazului în care este afectat patrimoniul cultural și în care există dovezi clare că proiectele respective au efecte negative semnificative asupra mediului, care nu pot fi atenuate sau compensate.

- (34) Având în vedere rolul lor de integrare a activelor de energie din surse regenerabile, a soluțiilor de flexibilitate, a stocării energiei și a electrificării în general, proiectele privind infrastructura de energie electrică sunt considerate esențiale pentru atingerea neutralității climatice. Prin urmare, până la atingerea obiectivului Uniunii de neutralitate climatică, ar trebui să se presupună că astfel de proiecte sunt de interes public major și că servesc sănătății și siguranței publice atunci când se pun în balanță interese juridice concurente, cu excepția cazului în care este afectat patrimoniul cultural și în care există dovezi clare că proiectele respective au efecte negative semnificative asupra mediului care nu pot fi atenuate sau compensate, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului²⁴. **Această prezumție nu împiedică statele membre să echilibreze interesele juridice concurente într-un mod care țină seama de caracterul prioritar al altor interese, cum ar fi considerațiile în materie de apărare, și nici să concluzioneze, în cazuri individuale, că aceste considerații pot prevala într-un act concret de amenajare a teritoriului, într-o procedură de dobândire a drepturilor de trecere sau în orice alte acte și proceduri administrative sau juridice concrete, după caz.**

²⁴ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (35) Având în vedere importanța lor pentru atingerea neutralității climatice și importanța lor strategică ca proiecte de pe lista Uniunii, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a permite ca proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc privind energia electrică²⁵ care au fost incluse în mod expres într-un plan național de dezvoltare care a făcut obiectul unei evaluări strategice de mediu în conformitate cu Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁶ și, în cazul în care este probabil să aibă un impact semnificativ asupra siturilor Natura 2000, al evaluării corespunzătoare în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE, să fie exceptate de la evaluările impactului asupra mediului în temeiul Directivei 2011/92/UE, de la evaluările implicațiilor lor asupra protecției speciilor în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și al articolului 5 din Directiva 2009/147/CE, precum și de la evaluările implicațiilor lor pentru siturile Natura 2000. Astfel de derogări ar trebui să fie posibile până la atingerea neutralității climatice.

²⁵ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (*JO L 26, 28.1.2012, p. 1*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> [...]).

²⁶ Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (*JO L 197, 21.7.2001, p. 30*, <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

- (36) Pentru a atenua orice posibil impact al unor astfel de derogări, **în cazul în care un proiect care intenționează să beneficieze de derogare solicită o autorizație, statele membre ar trebui să examineze dacă proiectul are efecte semnificative asupra mediului care diferă de cele deja preconizate și luate în considerare în evaluările de mediu ale planului național de dezvoltare. În plus, statele membre ar trebui să identifice dacă proiectul este susceptibil să producă efecte semnificative asupra mediului într-un alt stat membru, necesitând astfel evaluarea impactului asupra mediului într-un context transfrontalier. În urma [...] acestei examinări și cu condiția ca autoritățile competente să nu fi constatat că proiectul ar putea avea efecte neprevăzute sau semnificative asupra mediului într-un alt stat membru [...], autoritățile [...] respective ar trebui să se asigure că se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale, având în vedere utilizarea celor mai bune tehnologii disponibile. În cazul în care nu este posibil să se aplice astfel de măsuri de atenuare, autoritățile competente ar trebui să se asigure că inițiatorii proiectelor adoptă măsuri compensatorii adecvate pentru a aborda aceste efecte, care, în cazul în care nu sunt disponibile alte măsuri compensatorii proporționale, pot include plata unei compensații financiare pentru programele de protecție a speciilor, în cazul în care dreptul intern permite acest lucru. [...] În cazul în care se constată că un proiect are efecte neprevăzute, care fac ca autoritatea competentă să nu fie în măsură să identifice atenuarea adecvată și proporțională respectivă sau, după caz, măsurile compensatorii, autoritatea ar trebui să poată solicita promotorului proiectului să efectueze o evaluare de mediu specifică proiectului care să vizeze riscurile identificate și să permită evaluarea măsurilor care sunt adecvate pentru a fi puse în aplicare. [...] În cazul în care există probabilitatea ca un proiect să aibă efecte negative semnificative asupra mediului dintr-un alt stat membru, autoritățile naționale competente ar trebui să se asigure că statele membre în cauză au cooperat pentru a identifica măsuri de evitare a impacturilor semnificative sau, dacă este necesar, de atenuare sau compensare a acestora.**

- (37) Pentru a accelera implementarea rețelei transeuropene de energie, condițiile de aplicare a unor derogări specifice, astfel cum sunt prevăzute în legislația de mediu a Uniunii, ar trebui să fie clare. Concret, atunci când se evaluează dacă există soluții alternative satisfăcătoare la proiectele energetice, domeniul de aplicare al evaluării respective ar trebui să se limiteze la soluțiile alternative care asigură realizarea aceluiași obiectiv, în același interval de timp sau într-un interval similar și fără a genera costuri semnificativ mai mari. Atunci când compară calendarul și costul soluțiilor alternative satisfăcătoare, autoritățile relevante ar trebui să fie în măsură să țină seama de necesitatea de a implementa proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc într-un mod accelerat și eficient din punctul de vedere al costurilor, în conformitate cu prioritățile stabilite în planurile naționale integrate privind energia și clima și în actualizările acestora transmise Comisiei în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999.
- (38) În mod similar, atunci când aplică derogarea relevantă prevăzută în Directiva 92/43/CEE, este oportun ca autoritățile relevante să aibă posibilitatea, în cazuri justificate și în cazul în care se poate demonstra în mod rezonabil că planul sau proiectul nu ar afecta în mod ireversibil, înainte de punerea în aplicare a măsurilor, coerența globală a rețelei Natura 2000, că se menține integritatea de mediu a sitului și se asigură un nivel ridicat de protecție a siturilor Natura 2000, de a permite aplicarea unor măsuri compensatorii în paralel cu punerea în aplicare a planului sau a proiectului.

- (39) Pentru a reduce complexitatea, a spori eficiența și transparența și a contribui la consolidarea cooperării dintre statele membre, statele membre ar trebui să se asigure că există o singură autoritate competentă responsabilă cu facilitarea și coordonarea tuturor proceselor de acordare a autorizațiilor în vederea emiterii unei decizii exhaustive, cooperând cu alte autorități vizate și cu autoritățile naționale competente din alte state membre, acționând ca punct unic de contact pentru promotori, [...] **facilitând** contactul acestora cu alte autorități și monitorizând dezvoltarea și întârzierile proiectelor de pe lista Uniunii, **respectând în același timp ordinea constituțională națională. Pentru a oferi flexibilitate, statele membre ar trebui să poată alege tipul de sistem de autorizare care se aliniază la competența existentă a autorităților naționale competente relevante în cadrul sistemelor lor juridice. Cooperarea cu autoritățile naționale competente din alte state membre nu ar trebui să aducă atingere competenței exclusive a autorităților naționale de a decide cu privire la proiectele situate pe teritoriul lor.**
- (40) Pentru a spori eficiența procedurilor, autoritățile naționale competente ar trebui, de asemenea, să fie responsabile de asigurarea faptului că, în cazul proiectelor de transport și de producție hibride, calendarul de autorizare se aliniază la toate activele proiectului într-un mod care să accelereze procesul de acordare a autorizațiilor pentru activele de producție și de transport.

- (41) Pentru a simplifica și a accelera procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii situate în două sau mai multe state membre, statele membre în cauză ar trebui să desemneze în comun un punct unic de contact între autoritățile naționale competente, [...] pentru a facilita procesul și a emite [...] o decizie exhaustivă finală **unică**. **Această decizie exhaustivă trebuie să respecte suveranitatea statelor membre și, în consecință, competența autorităților naționale de a decide cu privire la proiectele situate pe teritoriul lor. Ca atare, decizia exhaustivă finală emisă de un punct unic de contact ar trebui să ia forma unui document fără caracter obligatoriu care să identifice și să facă trimitere la decizia obligatorie a autorităților naționale competente și la autoritățile în cauză din fiecare stat membru. Existența unui document de referință unic, chiar și fără caracter obligatoriu,** ar trebui să ușureze sarcina administrativă pentru dezvoltatorii de proiecte și să reducă complexitatea, să sporească eficiența și să accelereze procesul de acordare a autorizațiilor, în special în cazul în care statele membre prevăd proceduri comune cu termene și evaluări aliniate. Pentru a asigura o cooperare transfrontalieră eficace, Comisia ar trebui să se concentreze asupra proiectelor prioritare de interconectare identificate, consolidând coordonarea și monitorizarea punerii în aplicare și a autorizării acestora. În acest scop, Comisia ar trebui să sprijine statele membre în identificarea unor proceduri comune pentru un proces eficace și eficient de acordare a autorizațiilor.
- (42) Dacă este cazul, statele membre ar trebui să fie în măsură să includă în decizii exhaustive deciziile luate în contextul negocierilor cu proprietari individuali de terenuri privind acordarea accesului la proprietate, a dreptului de proprietate sau a dreptului de a ocupa proprietatea, în contextul amenajării teritoriului, care stabilește utilizarea generală a terenului într-o anumită regiune, inclusiv alte proiecte, cum ar fi cele legate de autostrăzi, căi ferate, clădiri și arii naturale protejate și care nu se realizează în mod specific pentru proiectul planificat și pentru acordarea autorizării de exploatare. În contextul procesului de acordare a autorizațiilor, un proiect de interes comun ar trebui să poată include infrastructurile conexe în măsura în care acest lucru este esențial pentru construcția sau funcționarea proiectului.

- (43) Prezentul regulament, în principal dispozițiile privind autorizarea, participarea publicului și implementarea proiectelor de interes comun, ar trebui să se aplice fără a aduce atingere dreptului Uniunii și celui internațional, inclusiv dispozițiilor privind protecția mediului și a sănătății umane și dispozițiilor adoptate în cadrul politicii comune în domeniul pescuitului și al politicii maritime integrate, în special Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului²⁷.
- (44) Este esențial ca părțile interesate, inclusiv societatea civilă, să fie informate și să fie consultate în vederea asigurării reușitei proiectelor și a limitării obiecțiilor aduse acestora. În pofida existenței unor standarde consacrate care asigură participarea publicului la procedurile decizionale în domeniul mediului, care se aplică pe deplin proiectelor de interes comun, ar trebui să fie necesare măsuri suplimentare pentru a asigura cele mai înalte standarde posibile în ceea ce privește transparența și participarea publicului la toate aspectele relevante din procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de interes comun. În cazul în care este deja reglementat de norme naționale în temeiul aceluiași standarde sau al unor standarde mai înalte ca în prezentul regulament, consultarea prealabilă înainte de procesul de acordare a autorizațiilor ar trebui să devină opțională și ar trebui să se evite duplicarea cerințelor juridice.

²⁷ Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim (JO L 257, 28.8.2014, p. 135, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

- (45) Punerea în aplicare corectă și coordonată a Directivelor 2001/42/CE și 2011/92/UE și, după caz, a Convenției privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu a Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite²⁸, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 (denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”), precum și a Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier²⁹, semnată la Espoo la 25 februarie 1991 (denumită în continuare „Convenția de la Espoo”), ar trebui să asigure armonizarea celor mai importante principii de evaluare a efectelor asupra mediului și climei, inclusiv în context transfrontalier. Comisia a emis linii directoare pentru a ajuta statele membre să raționalizeze procedurile de evaluare de mediu în cazul infrastructurii energetice și pentru a asigura aplicarea coerentă a procedurilor de evaluare de mediu prevăzute în dreptul Uniunii privind proiectele de interes comun.
- (46) Este important să se raționalizeze și să se îmbunătățească procesul de acordare a autorizațiilor, respectându-se, în măsura posibilului, principiul subsidiarității, competențele și procedurile naționale în ceea ce privește construcția unor noi infrastructuri energetice, și acordându-le acestora atenția cuvenită. Având în vedere necesitatea stringentă de a dezvolta infrastructuri energetice, simplificarea procesului de acordare a autorizațiilor ar trebui să prevadă un termen clar pentru luarea de către autoritățile relevante a deciziei privind construcția proiectului. Acest termen ar trebui să stimuleze definirea și gestionarea eficientă a procedurilor. Prezentul regulament ar trebui să stabilească termene maxime. Cu toate acestea, statele membre pot depune eforturi pentru a realiza termene mai scurte atunci când acest lucru este fezabil, în special, în ceea ce privește proiecte precum rețelele inteligente, care ar putea să nu necesite un proces atât de complex de acordare a autorizațiilor precum cea pentru infrastructura de transport.

²⁸ JO L 124, 17.5.2005, p. 4.

²⁹ JO C 104, 24.4.1992, p. 7.

- (47) Lipsa de resurse a autorităților responsabile cu acordarea autorizațiilor, precum și faptul că procesele de acordare a autorizațiilor nu sunt digitalizate și nu sunt disponibile date reprezintă blocaje care încetinesc procesele de acordare a autorizațiilor. Se preconizează că digitalizarea și utilizarea adecvată a elementelor de inteligență artificială vor accelera procedurile și vor spori eficiența proceselor, permițând o gestionare mai rapidă a cererilor și sporind transparența prin îmbunătățirea accesului la informații privind etapele și cerințele procedurale. Cu toate acestea, digitalizarea proceselor de acordare a autorizațiilor a rămas în urmă, datele fiind adesea dispersate între diferite autorități competente, fără procese sau platforme digitale unificate și fără a se asigura interoperabilitatea. Acest lucru duce la o lipsă de claritate cu privire la stadiul cererilor și împiedică identificarea blocajelor. Prin urmare, [...] **punerea la dispoziție a unui portal digital [...] sau a mai multor portaluri conectate [...] pentru toate etapele proceselor de acordare a autorizațiilor pentru proiecte de infrastructură energetică, inclusiv proiecte de interes comun sau reciproc, [...] poate asigura** ca digitalizarea procedurilor să fie [...] transparentă **și, dacă este oportun, interoperabilă**, maximizând beneficiile acestora în ceea ce privește accelerarea procesului de acordare a autorizațiilor. **Un astfel de portal sau astfel de portaluri** ar [...] putea să permită inițiatorilor de proiecte să depună cereri și să verifice statutul acestora, să le atribuie autorităților competente și să le permită autorităților să le prelucreze, având acces la toate datele și informațiile relevante, fără a fi nevoie de etape intermediare pe suport de hârtie. În plus, **un astfel de portal sau astfel de portaluri** ar [...] putea să permită extragerea de statistici privind evoluția generală a proceselor de acordare a autorizațiilor în statele membre. **În cazul în care sunt create mai multe portaluri, conectivitatea dintre portaluri este asigurată cu condiția ca fiecare portal să redirecționeze utilizatorii sau să includă trimiteri la celelalte portaluri relevante. Statele membre au în continuare libertatea de a pune în aplicare grade mai ridicate de interconectivitate, interoperabilitate și comunicare între portaluri.** Un astfel de portal sau astfel de portaluri [...] ar trebui să se bazeze pe mijloace sigure și interoperabile furnizate prin intermediul portofelelor europene pentru identitatea digitală, în conformitate cu cerințele Regulamentului (UE) nr. 910/2014, pentru persoanele fizice și, în viitor, cu ajutorul portofelelor europene pentru întreprinderi, în conformitate cu [Regulamentul (UE) nr. XXX/20YY], pentru persoanele juridice, pentru a permite identificarea și autentificarea electronică, semnarea sau ștampilarea documentelor, transmiterea documentelor și trimiterea sau primirea de notificări între autoritățile competente și operatorii economici.

- (48) Autoritățile competente ar trebui să fie responsabile de asigurarea respectării termenelor stabilite în prezentul regulament. În plus, în conformitate cu urgența implementării infrastructurilor energetice și cu importanța strategică a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc pentru atingerea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă și în măsura în care conceptul de aprobare tacită există în dreptul intern, statele membre ar trebui [...] **să aibă posibilitatea de a prevedea că lipsa unui răspuns din partea autorităților naționale competente în termenul stabilit în prezentul regulament sau lipsa unui răspuns din partea unei autorități în cauză în termenul stabilit de autoritatea națională competentă sau în cooperare cu aceasta**, conduce la adoptarea tacită a unor **măsuri administrative intermediare** specifice, sau la un răspuns pozitiv la acestea, cu excepția deciziilor de mediu, **constând în toate măsurile administrative luate de autoritățile în cauză pe parcursul procedurii de acordare a autorizațiilor, inclusiv organizarea de consultări sau solicitarea avizului din partea diferitor organisme sau autorități, sau a deciziei exhaustive finale, și [...] în cazul în care o astfel de aprobare ar avea ca rezultat posibilitatea ca proiectul să înceapă lucrările de construcție [...].** Dispozițiile prezentului regulament nu aduc atingere posibilității statelor membre de a utiliza aprobarea tacită pentru deciziile de mediu, în cazul în care o astfel de posibilitate este prevăzută în sistemele lor juridice. Pentru a asigura aplicarea efectivă a acestei măsuri și pentru a garanta drepturile terților la protecție jurisdicțională, autoritățile competente ar trebui să facă publice toate deciziile adoptate.

- (49) Procesul de acordare a autorizațiilor ar trebui să prevadă două proceduri, și anume procedura opțională prealabilă depunerii cererii, în cadrul căreia activitatea de elaborare a unui dosar de cerere complet este predată și acceptată de autoritatea națională competentă, și procedura legală obligatorie de acordare a autorizațiilor, între acceptarea dosarului și momentul în care autoritățile iau o decizie exhaustivă. În etapa prealabilă depunerii cererii, autoritățile naționale competente ar trebui să îndeplinească o serie de sarcini. Acestea ar trebui să examineze proiectul și să informeze inițiatorul proiectului cu privire la autorizațiile, studiile, permisele și evaluările necesare pentru finalizarea procesului de acordare a autorizațiilor, inclusiv cu privire la evaluările de mediu și la măsurile de atenuare sau compensatorii care ar trebui puse în aplicare. Acestea ar trebui să definească domeniul de aplicare și nivelul de detaliu al documentației identificate în concluziile examinării, asigurându-se că nu se solicită nicio documentație ulterioară din partea inițiatorului proiectului, cu excepția cazului în care a avut loc o modificare semnificativă a proiectului sau a mediului său înconjurător din cauza căreia condițiile și ipotezele utilizate pentru determinarea domeniului de aplicare nu mai sunt aplicabile. Acestea ar trebui să elaboreze un calendar detaliat al procesului de acordare a autorizațiilor. După primirea proiectului de dosar de cerere, inclusiv a tuturor documentelor pregătitoare, acestea ar trebui să decidă dacă dosarul este considerat complet sau dacă solicită informațiile lipsă în conformitate cu ceea ce a fost identificat în cadrul procedurii prealabile depunerii cererii.
- (50) În cazul în care acest lucru este considerat eficient, autoritățile naționale competente pot concepe cerințele de autorizare astfel încât procesul de acordare a autorizațiilor și consultările publice pentru un anumit proiect să se desfășoare în etape, cu condiția ca procesul de acordare a autorizațiilor să fie simplificat și accelerat.
- (51) Prezentul regulament ar trebui să se aplice numai autorizării proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc, participării publicului la acestea și tratamentului reglementar al proiectelor. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să poată adopta dispoziții de drept intern pentru a aplica aceleași norme sau norme similare și altor proiecte care nu sunt considerate proiecte de interes comun sau proiecte de interes reciproc în sensul prezentului regulament.

- (52) Procesul de elaborare a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii oferă o bază solidă pentru identificarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc. Deși Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică (ENTSO pentru energie electrică), Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale (ENTSO pentru gaze), Rețeaua europeană a operatorilor de rețele de hidrogen (ENNOH) și OTS continuă să joace un rol important în acest proces, este necesară o mai mare raționalizare și orientare, în special în ceea ce privește definirea scenariilor pentru viitor, identificarea lacunelor pe termen lung în materie de infrastructură și a blocajelor din infrastructura energetică și abordarea acestor lacune cu cele mai adecvate soluții, pentru a spori ponderea politică, relevanța și robustețea procesului. Prin urmare, agenția și Comisia ar trebui să aibă un rol mai important în procesul de elaborare a planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii în temeiul Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789.

- (53) Având în vedere că scenariul selectat și ipotezele care stau la baza acestuia joacă un rol major în procesul de planificare a dezvoltării rețelei la nivelul Uniunii, Comisia ar trebui să joace un rol central în definirea acestuia, **în strânsă cooperare cu ENTSO**. Acest lucru ar trebui să contribuie la raționalizarea contribuțiilor și să asigure o mai bună respectare a obiectivelor de politică ale Uniunii. **Este important ca ipotezele care stau la baza acestuia să țină seama de obiectivul general de creștere a integrării pieței interne, inclusiv prin reducerea izolării statelor membre periferice și insulare.** De asemenea, este oportun ca planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii să se bazeze pe un singur scenariu central, **însoțit de [...] analize de sensibilitate [...] care să exploreze, de exemplu, mixurile de aprovizionare alternative, modelele de cerere sau tendințele observate ale sistemului.** Aceste sensibilități ar trebui să contribuie la analizarea unei serii de căi plauzibile către decarbonizare și, prin urmare, să consolideze soliditatea cadrului UE de planificare a infrastructurii, **ținând seama de dinamica reală a sistemului energetic european și de opțiunile de planificare ale statelor membre.** [...] Scopul principal al scenariului este de a oferi o bază comună pentru evaluarea lacunelor în materie de infrastructură și a beneficiilor proiectelor candidate de interes comun și ale proiectelor de interes reciproc, **în vederea realizării integrării pieței și a convergenței prețurilor.** Scenariul comun care urmează să fie utilizat pentru planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, în temeiul articolului 55 din Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului, ar trebui să fie în concordanță cu scenariul central. Analize ale sensibilităților elaborate în conformitate cu articolul 11 din prezentul regulament, precum și scenarii sau analize de sensibilitate suplimentare, ar putea fi, de asemenea, luate în considerare pentru decizii de investiții **în mai bună cunoștință de cauză.** Importanța sporită a scenariului central necesită implicarea strânsă a ENTSO pentru energie electrică, a ENNOH și a ENTSO pentru gaze, a statelor membre și a agenției pentru a se asigura că sunt furnizate date și informații relevante și că scenariul este aliniat la evoluțiile naționale, **reflectă planurile naționale privind energia și clima și ia în considerare particularitățile naționale și regionale, inclusiv disparitățile dintre regiuni în ceea ce privește prețurile la energie.** Ipotezele utilizate ar trebui verificate de statele membre. Grupul de referință al părților interesate ar trebui să furnizeze în continuare contribuții și recomandări coordonate ale părților interesate cu privire la elaborarea scenariilor.

- (53a) Pentru a răspunde nevoilor de infrastructură cu relevanță transfrontalieră semnificativă, consolidările rețelei interne dintr-un stat membru ar putea, după caz, să fie grupate cu alte investiții care răspund unei nevoi transfrontaliere pentru a fi considerate și evaluate ca un singur proiect în temeiul prezentului regulament, cu condiția ca astfel de grupări de proiecte și elementele de investiții incluse să îndeplinească criteriile PIC relevante.**
- (54) Procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură ar trebui să joace un rol mai important în orientarea investițiilor planificate în infrastructură. În comparație cu practica actuală, procesul ar trebui să fie mai amplu și să ia în considerare mai în detaliu legăturile transsectoriale și soluțiile fără cabluri, pentru a identifica în mod clar soluțiile care servesc cel mai bine sistemului energetic la atingerea obiectivelor în materie de energie și climă. Agenția ar trebui să se implice mai mult în stabilirea cadrului procesului și în verificarea acestuia pentru a spori gradul de acceptare a soluțiilor ulterioare necesare pentru remedierea lacunelor. Agenția ar trebui să elaboreze metodologii pentru procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură care trebuie desfășurat de ENTSO pentru energie electrică și de ENNOH pentru a se asigura că rezultatele sunt suficient de solide și în conformitate cu principiile stabilite în prezentul regulament. Aprobarea finală a raportului de identificare a nevoilor de către organismul decizional al Grupului TEN-E ar trebui să fie un semnal puternic pentru inițiatorii de proiecte atunci când sunt necesare posibile proiecte.

- (55) Un proces mai cuprinzător și mai detaliat de identificare a nevoilor în materie de infrastructură ar trebui să permită o mai bună corelare a proiectelor planificate cu nevoile de extindere a capacității de transport. Acesta ar trebui, de asemenea, să permită un proces de monitorizare care să conducă la identificarea de noi soluții care ar putea răspunde nevoilor nesatisfăcute. OTS ar trebui să fie entitatea principală care să sugereze posibile proiecte de abordare a lacunelor, dar ar trebui luate în considerare și soluții alternative provenind de la alte părți interesate. Prin urmare, un proces de corelare a nevoilor ar trebui să fie rezultatul cooperării regionale și să implice în discuții părțile interesate relevante. Rolul central al Comisiei în acest proces ar trebui să consolideze cooperarea regională și implicarea statelor membre, a autorităților naționale de reglementare, a inițiatorilor de proiecte și a altor părți interesate relevante în efortul de a elabora cele mai adecvate proiecte, fie că este vorba de soluții fără cabluri, fie că este vorba de soluții de infrastructură, pentru a răspunde oricăror eventuale nevoi neabordate. În ultimă instanță, Comisia ar trebui să aibă dreptul de a lansa o cerere de propuneri pentru a depăși progresele insuficiente în abordarea lacunelor persistente. Ar trebui să se asigure faptul că proiectele eligibile sunt incluse cât mai curând posibil în planurile naționale de dezvoltare ulterioare, în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și în lista Uniunii, **în conformitate cu procedurile aplicabile.**
- (56) Este necesară o analiză cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic pentru a se asigura că planificarea infrastructurii reflectă nevoile în continuă evoluție ale unui sistem integrat și decarbonizat, prin evaluarea consecvență a tuturor costurilor și beneficiilor relevante pentru a identifica cele mai eficiente soluții pentru atingerea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă. Soluțiile fără cabluri, cum ar fi determinarea în tip real a puterii maxime care poate circula pe o linie și a puterii transformatoarelor pentru a nu depăși limita termică, sistemele avansate de control al fluxului de energie sau platformele „*digital twin*”, ar trebui să joace un rol mai important în abordarea nevoilor rețelei atât în termeni operaționali, cât și în termeni de extindere și, prin urmare, ar trebui să facă, de asemenea, obiectul analizei cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic.

- (57) Planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii ar trebui să ofere o imagine de ansamblu cuprinzătoare a proiectelor de infrastructură planificate care au un impact transfrontalier în Uniune. Soluțiile fără cabluri și de flexibilitate ar trebui să constituie o parte intrinsecă a planului, astfel încât să ofere o imagine completă a investițiilor viitoare necesare pentru funcționarea optimă a rețelelor de energie electrică și de hidrogen. De asemenea, ar trebui să se acorde o atenție deosebită proiectelor care îmbunătățesc securitatea și reziliența rețelei.
- (58) În îndeplinirea sarcinilor care le revin înainte de adoptarea planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH, agenția și Comisia ar trebui să desfășoare un amplu proces de consultare care să implice toate părțile interesate relevante. Printre aceste părți interesate ar trebui să se numere entitatea europeană pentru cooperarea operatorilor de sisteme de distribuție a energiei electrice din Uniunea Europeană, asociațiile implicate pe piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, părțile interesate din sectorul încălzirii și răcirii, al captării și stocării dioxidului de carbon, precum și al captării și utilizării dioxidului de carbon, agregatorii independenți, operatorii de consum dispecerizabil, organizațiile implicate în soluții de eficiență energetică, sectoarele industriale, inclusiv transporturile, digitalizarea și datele, precum și asociațiile consumatorilor de energie, Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice și reprezentanții societății civile, după caz. Grupul de referință al părților interesate s-a dovedit a fi un forum eficace de cooperare a părților interesate și ar trebui sprijinită contribuția sa suplimentară la planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Consultarea ar trebui să fie deschisă și transparentă și ar trebui să fie organizată în timp util pentru a le permite părților interesate să ofere feedback în procesul de pregătire a etapelor esențiale ale planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, spre exemplu în etapele de identificare a lacunelor în materie de infrastructură și în ceea ce privește metodologia de analiză a costurilor și a beneficiilor pentru evaluarea proiectelor. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH ar trebui să acorde atenția cuvenită contribuțiilor primite de la părțile interesate în cursul consultărilor și ar trebui să explice modul în care au ținut seama de aceste contribuții atunci când prezintă propunerile finale.

- (59) Planificarea infrastructurii energetice ar trebui să reflecte în mod corespunzător integrarea sectoarelor și legăturile încrucișate dintre purtătorii de energie. Elaborarea scenariilor, procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură și metodologiile pentru analiza cost-beneficiu ar trebui să se bazeze pe o abordare și o modelare integrate, pe termen lung și optimizate, bazate pe principiul „un sistem energetic unic”, care să utilizeze ipoteze comune și metodologii coerente. O mai bună coordonare a planificării infrastructurii între sectoare ar trebui să contribuie la prioritizarea și implementarea de noi soluții de infrastructură într-un mod mai optim.
- (60) Importanța asigurării faptului că numai proiectele de infrastructură pentru care nu există soluții alternative rezonabile pot primi statutul de proiect de interes comun sau de proiect de interes reciproc implică, de asemenea, faptul că principiul „eficiența energetică înainte de toate” ar trebui luat în considerare în planificarea infrastructurii energetice și în activitatea grupurilor regionale de stabilire a listelor regionale de proiecte propuse. În conformitate cu principiul „eficiența energetică înainte de toate”, ar trebui luate în considerare toate alternativele relevante, **fezabile din punct de vedere economic și tehnic**, legate de noua infrastructură pentru a asigura satisfacerea nevoilor viitoare în materie de infrastructură. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită soluțiilor fără cabluri sau digitale, utilizării răspunsului părții de consum sau flexibilității din surse nefosile, care ar putea îmbunătăți eficiența globală a rețelelor. În acest scop, aceste soluții ar trebui luate în considerare cu prioritate de către operatorii de sistem atunci când evaluează proiectele de extindere a sistemului. **Astfel de soluții pot completa consolidările fizice necesare ale rețelei, dar ar putea să nu fie suficiente în sine pentru a răspunde nevoilor identificate ale sistemului.** O utilizare eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor ar trebui, de asemenea, să fie stimulată, în special prin utilizarea semnalelor de preț legate de localizare și de momentul utilizării în tarifele de rețea și în schemele de sprijin.

- (61) Pentru a atinge obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050, se impune ca Uniunea să intensifice în mod semnificativ producția de energie electrică din surse regenerabile. Investițiile în energia din surse regenerabile offshore ar trebui majorate cu scopul de a atinge o capacitate de producere a energiei din surse regenerabile offshore de cel puțin 350 GW instalată în conformitate cu obiectivele regionale cumulative fără caracter obligatoriu ale statelor membre privind energia din surse regenerabile offshore, actualizate în decembrie 2024 și sprijinite în Comunicarea Comisiei din 24 octombrie 2023 intitulată „Realizarea ambițiilor UE pentru energia din surse regenerabile offshore”³⁰. Primele planuri de dezvoltare a rețelei offshore (ONDP) publicate de ENTSO pentru energie electrică în ianuarie 2024 au reprezentat un pas înainte important prin ancorarea ambițiilor regionale offshore ale statelor membre în planificarea rețelelor offshore. Acest lucru ar trebui să sprijine identificarea proiectelor transfrontaliere privind energia din surse regenerabile offshore, inclusiv a proiectelor hibrid și a conexiunilor transfrontaliere, pentru a asigura o dezvoltare optimizată și eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor offshore la nivel de bazin maritim. Logica strategică pe termen lung inclusă în ONDP-uri ar trebui extinsă la rețelele electrice terestre, precum și la rețelele de hidrogen.
- (62) Evaluarea beneficiilor și a costurilor coridoarelor prioritare ale rețelei offshore pentru energia din surse regenerabile ar trebui să sprijine statele membre să efectueze o analiză preliminară a partajării costurilor la nivelul coridorului prioritar al rețelei offshore, pentru a sprijini angajamentele politice comune ulterioare pentru proiectele transfrontaliere de rețea offshore. Orientările Comisiei privind cadrele de investiții colaborative pentru proiectele offshore din 27 iunie 2024 ar trebui să stea la baza evaluării beneficiilor și a costurilor coridoarelor prioritare ale rețelei offshore pentru energia din surse regenerabile și pot fi actualizate de Comisie, cu implicarea statelor membre, a OTS relevanți, a agenției și a autorităților naționale de reglementare, atunci când se consideră relevant.

³⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 24 octombrie 2023, „Realizarea ambițiilor UE pentru energia din surse regenerabile offshore”, COM(2023) 668 final.

- (63) Costurile aferente elaborării, construcției, exploatării și întreținerii proiectelor de interes comun ar trebui, în general, să fie suportate de utilizatorii infrastructurii. Alocarea costurilor ar trebui să asigure faptul că utilizatorii finali nu vor fi împovărați în mod disproporționat, mai ales dacă acest lucru ar putea duce la sărăcie energetică. Proiectele de interes comun ar trebui să fie eligibile pentru alocarea transfrontalieră a costurilor în cazul în care o evaluare a cererii de pe piață sau a efectelor preconizate asupra tarifelor arată că nu se poate preconiza o recuperare a costurilor prin intermediul tarifelor plătite de utilizatorii infrastructurii. **Ar trebui remarcat faptul că dispozițiile privind alocarea transfrontalieră a costurilor nu se aplică proiectelor de interes comun care nu intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare și care, prin urmare, nu pot primi o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor, cum ar fi proiectele de stocare a energiei hidroenergiei prin pompare care nu sunt reglementate și nu sunt finanțate prin sistemele tarifare naționale.**

- (64) Piața internă a energiei fiind tot mai bine interconectată, sunt necesare reguli clare și transparente pentru alocarea transfrontalieră a costurilor, în vederea accelerării investițiilor în infrastructura transfrontalieră și în proiectele cu un impact transfrontalier. Pe măsură ce infrastructura energetică transfrontalieră devine mai integrată, mai multe proiecte aduc beneficii dincolo de teritoriile în care sunt construite. Având în vedere acest lucru, partajarea echitabilă și transparentă a costurilor este esențială pentru a evita sarcinile disproporționate asupra consumatorilor locali. Discuția privind alocarea adecvată a costurilor ar trebui să se bazeze pe analiza costurilor și a beneficiilor unui proiect de infrastructură realizat pe baza unei metodologii armonizate de analiză pentru întregul sistem energetic, utilizând scenariul central și orice analiză de sensibilitate stabilită în scopul planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, elaborate în temeiul Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789, care să permită o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun sau a proiectului de interes reciproc la politicile energetice ale Uniunii privind decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, sustenabilitatea și securitatea aprovizionării. Statele membre și autoritățile naționale de reglementare în care se află cel puțin 10 % din beneficiile **nete** ale unui proiect, **înțelese ca diferența dintre beneficiile pozitive monetizate și beneficiile negative ale unui proiect pentru societate sau pentru anumite părți ale societății**, ar trebui să participe la discuțiile privind **evaluarea raportului cost-beneficiu și cea a partajării costurilor. O astfel de participare ar trebui să asigure transparența într-un stadiu incipient al dezvoltării proiectului, să sprijine o distribuție echitabilă a costurilor și a beneficiilor și să faciliteze punerea în aplicare eficace a proiectului și obținerea beneficiilor acestuia. În același timp, o astfel de participare nu creează nicio obligație de a suporta costurile proiectului.** [...] În plus, acordurile transfrontaliere de alocare a costurilor ar trebui să ia în considerare mecanisme ex post pentru a asigura participarea echitabilă și proporțională a țărilor care nu sunt gazdă, cu condiția ca astfel de ajustări să fie clar definite și structurate într-un mod care să garanteze siguranța investițiilor.

- (65) Este esențial să se asigure un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor de interes comun, reducând în același timp la minimum nevoia de sprijin financiar și, în același timp, încurajând investitorii interesați, cu stimulente și mecanisme financiare adecvate. Atunci când decid cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să aloce integral la nivel transfrontalier costurile de investiții angajate în mod eficient, după caz, având în vedere abordările și metodologiile lor naționale pentru infrastructuri similare, și să le includă în tarifele naționale. Ulterior, după caz, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să stabilească dacă impactul lor asupra tarifelor naționale ar putea reprezenta o sarcină disproporționată pentru consumatorii din statele lor membre respective. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să evite riscul dublării sprijinului pentru proiecte, ținând cont de taxele și veniturile reale sau estimate. Aceste taxe și venituri ar trebui să fie luate în considerare numai în măsura în care se referă la proiecte și sunt concepute pentru a acoperi costurile în cauză.
- (66) Pentru a facilita discuțiile privind partajarea costurilor între statele membre relevante și țările terțe, ar trebui prevăzută posibilitatea grupării proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc. Permițând grupurilor de state membre să trateze un pachet de proiecte ca fiind reciproc avantajos, pot fi încurajate soluții reciproc avantajoase, pot fi reduce riscurile și costurile tranzacțiilor în cadrul negocierilor, iar probabilitatea punerii în aplicare poate fi sporită. Un sprijin suplimentar la nivelul Uniunii, de exemplu prin intermediul Mecanismului pentru interconectarea Europei, sau la nivel regional prin utilizarea veniturilor din congestii, ar putea facilita și mai mult astfel de acorduri și ar putea promova realizarea la timp a infrastructurii prioritare. **Pentru a facilita identificarea și discuțiile pentru astfel de pachete de proiecte, statele membre și autoritățile naționale de reglementare pot lua în considerare activitatea regională voluntară relevantă privind analiza cost-beneficiu și partajarea costurilor legate de pachetul de proiecte.**

- (67) Regulamentul (UE) 2019/943 stabilește, la articolul 19 alineatul (2), trei obiective prioritare pentru utilizarea veniturilor rezultate din alocarea capacității interzonale, și anume: (a) garantarea disponibilității reale a capacității alocate, inclusiv compensarea pentru fermitate; (b) menținerea sau creșterea capacităților interzonale prin optimizarea interconexiunilor existente sau prin acoperirea costurilor generate de investițiile în rețea relevante pentru reducerea congestiei la nivelul interconexiunilor și (c) compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile în circumstanțele prevăzute în regulamentul respectiv. OTS ar trebui să se asigure că toate cele trei obiective prioritare sunt îndeplinite, inclusiv obiectivul de la litera (b). Pentru a facilita finanțarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc care reduc congestia interconexiunilor și pentru a oferi previzibilitate și transparență discuțiilor privind deciziile de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 16 din prezentul regulament, este oportun să se solicite OTS să [...] **plaseze o parte limitată din veniturile din congestii pentru astfel de investiții într-un cont intern separat, în interiorul sau în afara registrului contabil, și în conformitate cu dispozițiile juridice și de reglementare naționale, astfel cum sunt definite de autoritatea competentă și în conformitate cu metodologia relevantă a ACER.** Această cerință nu aduce atingere responsabilității OTS de a decide cu privire la prioritățile de finanțare, sub supravegherea autorităților de reglementare și în conformitate cu metodologia aprobată în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943. Această cerință nu ar trebui să se aplice în cazul în care se poate demonstra că nu este necesară construirea unei capacități transfrontaliere suplimentare la frontierele statului membru în cauză, **pe baza celui mai recent aprobat raport al ENTSO-E de identificare a nevoilor de infrastructură.**
- (67a) **Unele state membre, în special statele membre cu mai multe zone de ofertare, au înregistrat o creștere considerabilă a veniturilor lor din congestii datorită poziției lor geografice specifice. Prin urmare, cerința de a alocă o parte din veniturile din congestii pentru proiecte de interes comun și de interes reciproc nu ar trebui să se aplice veniturilor din congestii generate de granițele interne ale zonelor de ofertare din interiorul unui stat membru.**

- (67b) **Interconexiunile nu pot aborda singure în mod corespunzător provocările legate de adecvarea resurselor. Creșterea producției de energie electrică fără combustibili fosili în apropierea consumului poate sprijini electrificarea în curs, poate contribui la o utilizare mai eficientă a rețelelor existente și poate îmbunătăți adecvarea resurselor. Statele membre își păstrează dreptul de a-și stabili mixul energetic și structura generală a aprovizionării lor cu energie.**
- (68) În cazul în care nu există niciun OTS într-un stat membru, trimiterile la OTS din cuprinsul prezentului regulament ar trebui să se aplice *mutatis mutandis* operatorilor de distribuție (OD).
- (69) Legislația cu privire la piața internă a energiei prevede că tarifele de acces la rețele trebuie să asigure stimulente adecvate pentru investiții. Cu toate acestea, este probabil ca mai multe tipuri de proiecte de interes comun să implice externalități care ar putea să nu fie pe deplin captate și recuperate prin sistemul de tarife obișnuit. La aplicarea legislației privind piața internă a energiei, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să asigure un cadru de reglementare și financiar stabil și previzibil care să conțină stimulente pentru proiecte de interes comun, inclusiv stimulente pe termen lung, care să fie proporționale cu nivelul riscului specific pe care îl comportă proiectul. Respectivul cadru ar trebui să se aplice în special proiectelor transfrontaliere, tehnologiilor inovatoare de transport al energiei electrice care permit integrarea pe scară largă a energiei din surse regenerabile, a resurselor de energie descentralizate sau a consumului dispecerizabil în rețele interconectate, precum și proiectelor din domeniul tehnologiei energetice și al digitalizării, care fie sunt susceptibile să suporte riscuri mai mari decât proiectele similare situate într-un stat membru, fie promit beneficii mai mari pentru Uniune. În plus, este necesar ca proiectele cu cheltuieli operaționale ridicate să aibă acces și la stimulente adecvate pentru investiții. În special, rețelele offshore pentru energia din surse regenerabile, care deservesc dubla funcționalitate a interconectărilor de energie electrică și conectarea proiectelor de generare offshore din surse regenerabile, pot fi expuse unor riscuri mai mari decât proiectele comparabile de infrastructură terestră, datorită conectării lor intrinseci la activele de producție, ceea ce implică riscuri de reglementare, riscuri de finanțare precum necesitatea unor investiții anticipative, riscuri de piață și riscuri legate de utilizarea de noi tehnologii inovatoare.

- (70) Regulamentul (UE) 2022/869 a demonstrat valoarea adăugată a mobilizării de fonduri private prin intermediul unei asistențe financiare semnificative din partea Uniunii pentru a permite implementarea unor proiecte de importanță la nivelul Uniunii. Având în vedere situația economică și financiară și constrângerile bugetare, ar trebui să se acorde în continuare sprijin specific în temeiul cadrului financiar multianual, inclusiv în vederea reducerii riscurilor aferente proiectelor și a atragerii de investiții private, pentru a maximiza impactul finanțării publice și beneficiile acesteia pentru cetățenii Uniunii și pentru a atrage noi investitori în coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I la prezentul regulament, menținând în același timp contribuția bugetară a Uniunii la un nivel minim.
- (71) Proiectele de interes comun ar trebui să fie eligibile pentru a beneficia de asistență financiară din partea Uniunii pentru studii și, în anumite condiții, pentru lucrări în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului³¹ sub formă de granturi sau de instrumente financiare inovatoare, pentru a se asigura că se poate acorda sprijin personalizat acelor proiecte de interes comun care nu sunt viabile în cadrul de reglementare actual și în condițiile de piață existente. Este important să se evite orice denaturare a concurenței, îndeosebi între proiectele care contribuie la realizarea aceluiași coridor prioritar al Uniunii. O astfel de asistență financiară ar trebui să asigure sinergiile necesare cu alte fonduri ale Uniunii disponibile pentru finanțarea rețelelor inteligente de distribuție a energiei și cu mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile instituit prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1294 al Comisiei³².

³¹ Regulamentul (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1316/2013 și (UE) nr. 283/2014 (JO L 249, 14.7.2021, p. 38, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

³² Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1294 al Comisiei din 15 septembrie 2020 privind mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile (JO L 303, 17.9.2020, p. 1, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

(71a) Dezvoltarea unei piețe a hidrogenului trebuie să țină seama de întregul lanț valoric. Pachetul privind piața hidrogenului și a gazelor decarbonizate stabilește deja dispoziții privind tarifele, recuperarea costurilor pentru operatorii de rețele de hidrogen, transferurile financiare între serviciile reglementate și posibilitatea ca statele membre să introducă mecanisme de alocare intertemporală a costurilor la nivel național, inclusiv posibilitatea de a institui măsuri, cum ar fi garanții de stat, pentru a acoperi riscul financiar al operatorilor de rețele de hidrogen asociat deficitului inițial de recuperare a costurilor care rezultă din aplicarea alocării intertemporale a costurilor. Statele membre care pun în aplicare proiecte de interes comun în domeniul hidrogenului sunt autorizate să introducă o astfel de alocare intertemporală a costurilor în cazuri care implică mai multe state membre. Alocarea intertemporală a costurilor și metodologia care stă la baza acesteia ar trebui, la fel ca în cazurile care implică un singur stat membru, să facă obiectul aprobării de către autoritățile de reglementare ale statelor membre implicate. Având în vedere posibilitatea, la nivelul statelor membre, prevăzută la articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul 2024/1789, de a institui măsuri precum o garanție de stat pentru a acoperi riscul financiar al operatorilor de rețele de hidrogen asociat deficitului inițial de recuperare a costurilor care rezultă din aplicarea alocării intertemporale a costurilor, Comisia ar trebui să evalueze provocările legate de proiectele transfrontaliere privind hidrogenul. Evaluarea ar trebui să identifice soluții alternative la această problemă, inclusiv impactul, costurile și beneficiile acestora, într-un mod integrat și echilibrat. În acest context, Comisia ar trebui să se angajeze într-un schimb structurat cu părțile interesate relevante, atât cu privire la eficacitatea măsurilor existente pentru proiectele transfrontaliere, cât și cu privire la potențiale măsuri de abordare a provocărilor din calea reducerii în continuare a riscurilor asociate proiectelor de conducte de hidrogen de interes comun care prezintă o relevanță transfrontalieră și o valoare strategică pentru Uniune deosebit de ridicate, precum și, după caz, cu privire la elaborarea unei foi de parcurs privind punerea în aplicare cu scopul de a sprijini în continuare extinderea rețelelor de hidrogen.

- (71b) Regulamentul (UE) nr. 838/2010 al Comisiei stabilește norme pentru compensarea operatorilor de transport și de sistem pentru costurile generate de găzduirea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică, în timp ce articolul 17 din prezentul regulament prevede un cadru pentru alocarea transfrontalieră a costurilor pentru proiectele de interes comun între statele membre. Cu toate acestea, aceste mecanisme nu mai reflectă pe deplin toate costurile operaționale și de capital pentru infrastructură suportate de statele membre care găzduiesc fluxuri de tranzit semnificative în beneficiul pieței interne a energiei. Prin urmare, Comisia ar trebui, în cooperare cu agenția și cu părțile interesate relevante, să revizuiască caracterul adecvat al acordurilor existente din perspectiva modelelor de tranzit actuale și a costurilor reale suportate și să evalueze dacă sunt necesare măsuri suplimentare la nivelul Uniunii pentru a asigura o distribuție mai echitabilă a costurilor legate de tranzit.
- (72) Investițiilor pentru proiectele de interes comun ar trebui să li se aplice un raționament în trei etape. În primul rând, piața ar trebui să aibă prioritate la efectuarea de investiții. În al doilea rând, dacă piața nu realizează investiții, ar trebui analizate soluții de reglementare, ar trebui adaptat cadrul de reglementare relevant, dacă este necesar, și ar trebui asigurată aplicarea corectă a acestuia. În al treilea rând, în cazul în care primele două etape nu sunt suficiente pentru a asigura investițiile necesare pentru proiectele de interes comun, ar trebui să fie posibilă acordarea de asistență financiară din partea Uniunii dacă proiectul de interes comun îndeplinește criteriile de eligibilitate aplicabile **și, după caz, luând în considerare o potențială creștere disproporționată a tarifelor, sub rezerva evaluării de către autoritățile de reglementare naționale relevante.**

- (73) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc nu ar trebui să fie eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii în cazul în care inițiatorii de proiecte, operatorii sau investitorii se află într-una dintre situațiile de excludere menționate la articolul 138 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului³³, cum ar fi în cazul unei condamnări pentru fraudă, corupție sau conduită legată de o organizație infracțională. Ar trebui să fie posibil ca un proiect de interes comun să fie eliminat de pe lista Uniunii dacă includerea sa pe lista respectivă s-a făcut pe baza unor informații incorecte care au fost determinante pentru includerea respectivă sau dacă proiectul nu respectă dreptul Uniunii. În cazul unui proiect de interes comun situat în statele membre care beneficiază de o derogare în temeiul prezentului regulament, statele membre respective ar trebui să se asigure, atunci când sprijină orice cereri de finanțare în temeiul Regulamentului (UE) 2022/869 pentru astfel de proiecte, că proiectele respective nu aduc beneficii directe sau indirecte persoanelor sau entităților care se află într-una dintre situațiile de excludere menționate la articolul 138 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (74) Granturile pentru lucrări legate de proiecte de interes reciproc ar trebui să fie disponibile în aceleași condiții ca și pentru proiectele de interes comun în cazul în care contribuie la obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii și în cazul în care obiectivele de decarbonizare ale țării terțe sunt în concordanță cu Acordul de la Paris.

³³ Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (75) Uniunea ar trebui să faciliteze proiectele energetice în regiunile defavorizate, mai puțin conectate, periferice, ultraperiferice sau izolate, astfel încât să permită accesul la rețelele energetice transeuropene pentru a accelera procesul de decarbonizare și a reduce dependența de combustibili fosili. **În regiunile respective, în care interconectivitatea scăzută poate fi o problemă persistentă, soluțiile de flexibilitate și stocarea energiei joacă, de asemenea, un rol esențial în integrarea energiei din surse regenerabile și au un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii în materie de energie și climă. Aceste proiecte nu ar trebui să fie excluse de la asistența financiară din partea Uniunii doar din cauza interconectării fizice scăzute, iar impactul lor transfrontalier și contribuția lor la integrarea pieței ar trebui să reflecte rolul lor sistemic în sistemele energetice decarbonizate izolate sau slab conectate.**
- (76) În conformitate cu concluziile Consiliului European din 4 februarie 2011, potrivit cărora niciun stat membru nu ar trebui să rămână izolat de rețelele europene de gaz și electricitate după 2015 sau să se confrunte cu amenințări la adresa securității energetice din cauza absenței unor conexiuni adecvate, prezentul regulament urmărește să asigure accesul la rețelele energetice transeuropene prin încetarea izolării energetice a Ciprului și Maltei, care nu sunt încă interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze. Respectivul obiectiv ar trebui atins permițând proiectelor în curs de dezvoltare sau de planificare cărora li s-a acordat statutul de proiect de interes comun în temeiul Regulamentului (UE) 2022/869 să își mențină statutul până când Cipru și Malta vor fi interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze sau până la 31 decembrie 2033 [...], oricare dintre acestea survine mai întâi. **Având în vedere circumstanțele lor geografice unice, o racordare prin conducte pentru aceste două state membre insulare la rețeaua transeuropeană de gaze rămâne un obiectiv important pentru Uniune.** Pe lângă contribuția la dezvoltarea pieței energiei din surse regenerabile, la flexibilitatea și reziliența sistemului energetic și la securitatea aprovizionării, proiectele respective ar urma să asigure accesul la viitoarele piețe ale energiei, inclusiv la hidrogen, și ar urma să contribuie la realizarea obiectivelor globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii.

- (77) Pentru a asigura coerența modificărilor propuse în temeiul prezentului regulament cu cadrul Uniunii privind piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, se propun modificări corespunzătoare ale articolelor 3 și 11 din Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului³⁴, ale articolului 48 din Regulamentul (UE) 2019/943 și ale articolelor 60 și 61 din Regulamentul (UE) 2024/1789. Aceste modificări se referă la utilizarea scenariului central în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, la luarea în considerare a soluțiilor fără cabluri și a altor alternative la extinderea sistemului și la clarificarea domeniului de aplicare temporal al planurilor. Așadar, este necesar ca regulamentele respective să fie modificate în consecință.
- (78) Pentru a asigura dezvoltarea în timp util a proiectelor de infrastructură energetică esențiale pentru Uniune, cea de a treia listă a Uniunii a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc ar trebui să rămână în vigoare până la intrarea în vigoare a primei liste a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii stabilite în temeiul prezentului regulament. În plus, pentru a permite dezvoltarea, monitorizarea și finanțarea proiectelor de interes comun de pe cea de a treia listă a Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2022/869, anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2022/869 ar trebui să rămână în vigoare și să producă efecte până la intrarea în vigoare a primei liste a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii stabilite în temeiul prezentului regulament.
- (79) În vederea asigurării faptului că lista Uniunii se limitează la proiectele care contribuie cel mai mult la implementarea coridoarelor și a domeniilor prioritare strategice privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I la prezentul regulament, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din tratat ar trebui delegată Comisiei pentru modificarea anexelor la prezentul regulament, astfel încât să se instituie și să se revizuiască lista Uniunii, respectându-se totodată dreptul statelor membre de a aproba proiecte legate de teritoriile lor care sunt înscrise pe lista Uniunii.

³⁴ Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>).

(80) [...] Pentru a asigura condiții uniforme pentru punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului regulament în ceea ce privește elaborarea unui scenariu central, pentru a specifica condițiile în care OTS pot utiliza veniturile din congestii și pentru a specifica condițiile în care se consideră că obiectivul prevăzut la articolul 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 este îndeplinit în mod corespunzător, ar trebui să fie conferite competențe de executare Comisiei. Respectivul competențe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului.

81. [...]

(82) Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare³⁵. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

³⁵ Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare (JO L 123, 12.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

- (83) Discuțiile din cadrul grupurilor sunt esențiale pentru adoptarea de către Comisie a actelor delegate de stabilire a listei Uniunii. Prin urmare, este oportun ca, în măsura în care este posibil, Parlamentul European și Consiliul să fie informate cu privire la rezultatele reuniunilor grupurilor și să poată trimite experți la reuniunile acestora, în conformitate cu Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare. Ținând seama de necesitatea de a asigura realizarea obiectivelor prezentului regulament și având în vedere numărul de proiecte de pe listele Uniunii până în prezent, numărul total al proiectelor de pe lista Uniunii ar trebui să rămână gestionabil și, în consecință, nu poate depăși cu mult 220.
- (84) Prin urmare, Regulamentele (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 ar trebui modificate în consecință, iar Regulamentul (UE) 2022/869 ar trebui abrogat.
- (85) Întrucât obiectivele prezentului regulament, și anume elaborarea și interoperabilitatea rețelelor energetice transeuropene și conectarea la aceste rețele, care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special realizarea Țintelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării piețelor și a sistemelor, a unei concurențe în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele acțiunii propuse, acestea pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

- (1) Prezentul regulament stabilește linii directoare privind dezvoltarea și interoperabilitatea prompte ale coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructurile energetice transeuropene (denumite în continuare „coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică”), prevăzute în anexa I, care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special realizarea ȋntelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie.
- (2) În special, prezentul regulament:
 - (a) reglementează identificarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc de pe lista Uniunii;
 - (b) facilitează implementarea promptă a proiectelor de pe lista Uniunii, prin raționalizarea, coordonarea mai îndeaproape și accelerarea proceselor de acordare a autorizațiilor și prin îmbunătățirea transparenței și a participării publicului;
 - (c) prevede norme privind alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulente legate de risc pentru proiectele de pe lista Uniunii;
 - (d) stabilește condițiile de eligibilitate pentru proiectele de pe lista Uniunii care vor beneficia de asistență financiară din partea Uniunii.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, pe lângă definițiile din Regulamentele (UE) 2018/1999, (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789, din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului³⁶ și din Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788, se aplică următoarele definiții:

1. „infrastructură energetică” înseamnă orice echipament sau instalație fizic(ă) care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexa II, care este situat(ă) în Uniune sau care leagă Uniunea de țările terțe;
2. „blocaj în infrastructura energetică” înseamnă limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii;
3. „decizie exhaustivă” înseamnă documentul [...] **emis de autoritatea națională competentă**, aflat la dispoziția inițiatorilor de proiecte în scris sau în format electronic, care cuprinde sau conține decizia **obligatorie** sau ansamblul deciziilor **obligatorii** luate de o autoritate sau de autorități **relevante** ale unui stat membru, altele decât instanțele judecătorești, care stabilește dacă un inițiator de proiect este autorizat sau nu să construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative;

³⁶ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

4. „proiect” înseamnă una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexa II;
5. „proiect de interes comun” înseamnă un proiect care este necesar pentru implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și care face parte din lista Uniunii;
6. „proiect de interes reciproc” înseamnă un proiect inițiat de Uniune în cooperare cu o țară terță, care este sprijinit de guvernele țărilor direct afectate, contribuie la obiectivul Uniunii de realizare a neutralității climatice până în 2050, se află pe lista Uniunii și se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură pentru energie electrică prevăzute la punctul 1 litera (a), (d), [...] (h) **sau la punctul 5** din anexa II și leagă sistemul de energie electrică al Uniunii de rețeaua de energie electrică a unei țări terțe sau se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură pentru hidrogen prevăzute la punctul 2 **litera (a) sau (d)** din anexa II sau se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură pentru CO₂ prevăzute la punctul 4 litera (a) sau (c) din anexa [...] **II**;
7. „proiecte concurente” înseamnă proiecte care abordează integral sau parțial aceeași nevoie în materie de infrastructură identificată;
8. „inițiator al proiectului” înseamnă oricare dintre următorii:
 - (a) un operator de transport și de sistem (OTS) sau un operator de distribuție (OD), un operator de rețea de hidrogen (ORH) ori alt operator sau investitor care elaborează un proiect de pe lista Uniunii;
 - (b) în cazul în care există mai mulți astfel de OTS, OD, ORH, alți operatori sau investitori sau orice grup format din aceste categorii de operatori, entitatea cu personalitate juridică în temeiul dreptului intern aplicabil, care a fost desemnată prin contract încheiat între aceștia și care are capacitatea de a-și asuma obligații juridice și datorii financiare în numele părților la contract;

9. „rețea electrică inteligentă” înseamnă o rețea de energie electrică, inclusiv pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele energetice transeuropene, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și controlul activ în ceea ce privește comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor conectați la aceasta, inclusiv ale producătorilor, consumatorilor și prosumatorilor, pentru a asigura un sistem energetic eficient din punct de vedere economic și durabil, cu pierderi reduse și un nivel ridicat de integrare a surselor regenerabile de energie, de securitate a aprovizionării și de siguranță, și în care operatorul de rețea poate monitoriza digital acțiunile utilizatorilor conectați la aceasta, precum și tehnologiile informației și comunicațiilor pentru comunicarea cu operatorii de rețea, producătorii, instalațiile de stocare a energiei și consumatorii sau prosumatorii aferenți, în vederea transportului și a distribuției energiei electrice într-un mod durabil, eficient din punctul de vedere al costurilor și sigur;
10. „autoritate națională de reglementare” înseamnă o autoritate națională de reglementare desemnată în conformitate cu articolul 76 alineatul (1) din Directiva (UE) 2024/1788 sau o autoritate de reglementare la nivel național desemnată în conformitate cu articolul 57 din Directiva (UE) 2019/944;
11. „autoritate națională de reglementare relevantă” înseamnă autoritatea națională de reglementare din statele membre care găzduiesc proiectul și din statele membre cărora proiectul le aduce un impact pozitiv semnificativ;
12. „autoritate vizată” înseamnă o autoritate care, în temeiul dreptului intern, este competentă să emită diferite permise și autorizații legate de planificarea, proiectarea și construcția de bunuri imobile necesare pentru finalizarea unui proiect de interes comun sau a unui proiect de interes reciproc, inclusiv infrastructura energetică în sine, precum și autoritatea competentă să emită permise și autorizații legate de lucrările necesare pentru finalizarea proiectului;

13. „lucrări” înseamnă cumpărarea, furnizarea și implementarea de componente, sisteme și servicii, inclusiv programe informatice, realizarea activităților de dezvoltare, reconfigurare, **modernizare**, construcție și instalare aferente unui proiect, recepția instalațiilor și lansarea unui proiect;
14. „studii” înseamnă activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, **de cartografiere**, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prealabile de definire și de dezvoltare completă a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi recunoașterea amplasamentelor în cauză și pregătirea pachetului financiar;
15. „punere în funcțiune” înseamnă procesul de dare în exploatare a unui proiect, după ce acesta a fost construit;
16. „active dedicate hidrogenului” înseamnă infrastructura pentru hidrogen proiectată pentru [...] transportul **sau stocarea exclusivă a hidrogenului pur**, fără a fi necesare lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare nou construite, reconfigurate pornind de la activele bazate pe gaze naturale sau ambele;
17. „reconfigurare” înseamnă modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a se asigura că aceasta este dedicată utilizării exclusive a hidrogenului;
18. „adaptarea la schimbările climatice” înseamnă un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante;
19. „soluții fără cabluri” înseamnă investiții în infrastructura energetică în energia electrică, care pot spori capacitatea **de transport** disponibilă [...] sau pot îmbunătăți eficiența funcționării rețelei prin implementarea de tehnologii de îmbunătățire a rețelei, inclusiv de soluții digitale.

CAPITOLUL II

Proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc

Articolul 3

Lista proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii

- (1) Se înființează grupuri regionale (denumite în continuare „grupuri”), în conformitate cu procesul prevăzut în secțiunea 1 din anexa III. Componenta fiecărui grup are la bază fiecare coridor și domeniu prioritar și acoperirea geografică a acestora, în conformitate cu anexa I. Grupurile pot fuziona sau se pot reuni în diferite configurații, după caz. Configurația reuniunilor transregionale ale tuturor grupurilor este Grupul TEN-E. Competența decizională în cadrul grupurilor este limitată la statele membre și la Comisie (denumite împreună „organismul decizional”) și se bazează pe consens.
- (2) Grupul TEN-E adoptă regulamentul de procedură, având în vedere dispozițiile prevăzute în anexa III. Regulamentul de procedură respectiv se aplică tuturor grupurilor.
- (3) Organismul decizional al fiecărui grup adoptă o listă regională de proiecte, întocmită în conformitate cu: procesul prevăzut în secțiunea 2 din anexa III; contribuția fiecărui proiect la implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și îndeplinirea de către acestea a criteriilor prevăzute la articolul 4.

În cazul în care organismul decizional al unui grup își întocmește lista regională:

- (a) fiecare propunere individuală de proiect necesită aprobarea statelor membre al căror teritoriu este vizat de proiect; în cazul în care un stat membru nu își dă aprobarea, acesta prezintă organismului decizional motivele sale justificate;
 - (b) grupul ține seama de avizul Comisiei, pentru a asigura un număr total ușor de gestionat de proiecte pe lista Uniunii.
- (4) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezentul regulament prin stabilirea listei Uniunii, sub rezerva articolului 172 al doilea paragraf din tratat.

Lista Uniunii trebuie să fie stabilită la fiecare doi ani, pe baza listelor regionale adoptate de către organismele decizionale ale grupurilor, în conformitate cu secțiunea 1 punctul 1 din anexa III, cu respectarea procedurii prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol.

Comisia adoptă actul delegat de stabilire a primei liste a Uniunii în temeiul prezentului regulament până la 30 noiembrie 2029.

În cazul în care un act delegat adoptat de Comisie în temeiul prezentului alineat nu poate intra în vigoare din cauza unei obiecții exprimate fie de Parlamentul European, fie de Consiliu, în temeiul articolului 23 alineatul (6), Comisia convoacă grupurile imediat în vederea elaborării unor noi liste regionale care să țină seama de motivele obiecției. Comisia adoptă un nou act delegat de stabilire a listei Uniunii cât mai curând posibil.

- (5) Atunci când stabilește lista Uniunii prin combinarea listelor regionale menționate la alineatul (3), Comisia, ținând seama în mod corespunzător de deliberările grupurilor:
- (a) se asigură că sunt incluse numai proiectele care îndeplinesc criteriile menționate la articolul 4;
 - (b) asigură coerența transregională;
 - (c) ține seama de avizele statelor membre menționate în secțiunea 2 punctul 10 din anexa III;
 - (d) vizează înscrierea unui număr total de proiecte gestionabil pe lista Uniunii.
- (6) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică stabilite la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) din anexa II, după caz, devin parte integrantă din planurile regionale de investiții relevante adoptate în conformitate cu articolul 34 din Regulamentul (UE) 2019/943 și din planurile naționale relevante de dezvoltare a rețelei pe 10 ani adoptate în conformitate cu articolul 51 din Directiva (UE) 2019/944, **precum și din alte planuri naționale privind infrastructura** [...]. Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică stabilite la punctul 2 din anexa II, după caz, devin parte integrantă din planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen pe 10 ani în temeiul articolului 55 din Directiva (UE) 2024/1788 și din alte planuri naționale privind infrastructura [...]. Acestor proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc li se acordă cel mai înalt grad de prioritate posibil în cadrul fiecăruia dintre aceste planuri naționale. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

- (7) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) și la punctul 2 din anexa II, după caz, și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și în alte planuri naționale privind infrastructura, după caz, ca proiecte avute în vedere.

Articolul 4

Criterii pentru evaluarea proiectelor de către grupuri

- (1) Proiectele de interes comun trebuie să îndeplinească următoarele criterii generale:
- (a) proiectul este necesar pentru cel puțin unul din coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I;
 - (b) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung;
 - (c) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii:
 - (i) implică cel puțin două state membre, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două sau mai multe state membre;
 - (ii) este situat pe teritoriul unui stat membru, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform punctului 1 din anexa IV.

- (2) Proiectul de interes reciproc îndeplinește toate criteriile generale următoare:
- (a) proiectul contribuie în mod semnificativ la obiectivele menționate la articolul 1 alineatul (1) și la cele ale țării terțe, în special prin faptul că nu obstrucționează capacitatea țării terțe de a elimina treptat activele de generare pe bază de combustibili fosili pentru consumul său intern, și la durabilitate;
 - (b) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), pentru Uniune sau cumulativ pentru partea contractantă la Comunitatea Energiei sau pentru țara SEE implicată direct în proiect, depășesc costurile acestuia pentru Uniune sau cumulativ pentru Uniune și partea contractantă la Comunitatea Energiei sau pentru țara SEE, după caz, inclusiv pe termen lung;
 - (c) proiectul conectează direct teritoriul a cel puțin unui stat membru cu teritoriul unei țări terțe printr-o conexiune directă a statului membru relevant cu primul punct de racordare din rețeaua de energie electrică a țării terțe sau cu primul punct de racordare la hidrogen sau la CO₂ din țara terță și are un impact transfrontalier semnificativ, astfel cum se prevede la punctul 2 din anexa IV;
 - (d) în ceea ce privește partea proiectului situată pe teritoriul unui stat membru, proiectul este în conformitate cu Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788 în cazul în care se încadrează în categoriile de infrastructură prevăzute la punctele 1 și 2 din anexa II la prezentul regulament;
 - (e) țara terță implicată prezintă un nivel ridicat de convergență a cadrului de politici și sunt demonstrate mecanisme de asigurare a respectării legii pentru a sprijini obiectivele de politică ale Uniunii, în special pentru a asigura:

- (i) buna funcționare a pieței interne a energiei din Uniune;
 - (ii) siguranța rețelei și siguranța aprovizionării în Uniune, bazate, printre altele, pe diverse surse, cooperare și solidaritate;
 - (iii) un sistem energetic, inclusiv producția, transportul și distribuția, în curs spre realizarea obiectivului neutralității climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru și obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050, în special, prin evitarea relocării emisiilor de dioxid de carbon;
- (f) țara terță implicată sprijină statutul prioritar al proiectului, astfel cum se prevede la articolul 7, și alte investiții în țara terță necesare pentru materializarea beneficiilor proiectului, astfel cum se menționează la litera (b) de la prezentul alineat, și se angajează în mod explicit să respecte un calendar similar pentru punerea în aplicare accelerată și alte măsuri de sprijin în materie de politici și de reglementare, astfel cum se aplică proiectelor de interes comun din Uniune.

În ceea ce privește proiectele de stocare a dioxidului de carbon care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 4 litera (c) din anexa II, proiectul este necesar pentru a permite transportul transfrontalier și stocarea dioxidului de carbon, iar țara terță în care se află proiectul dispune de un cadru juridic adecvat, bazat pe mecanisme de asigurare a aplicării legii eficace, pentru a se asigura că standardele și garanțiile se aplică proiectului, prevenind orice relocări ale emisiilor de dioxid de carbon. În ceea ce privește clima, sănătatea umană și ecosistemele se asigură siguranța și eficacitatea stocării permanente a dioxidului de carbon, care sunt cel puțin la același nivel cu cele prevăzute de dreptul Uniunii.

- (3) În cazul proiectelor de interes comun și al proiectelor de interes reciproc, după caz, care se încadrează în categorii specifice de infrastructură energetică, se aplică următoarele criterii specifice:
- (a) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin **reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în special prin** integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea restricțiilor de energie, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice:
 - (i) integrarea pieței, printre altele prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unui stat membru și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului;
 - (ii) securitatea aprovizionării, printre altele prin interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, **securitate fizică** și securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului;
 - (b) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (g) din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice:
 - (i) securitatea aprovizionării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea transportului și distribuției energiei electrice în exploatarea zilnică a rețelei, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor rețelei;
 - (ii) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor;

- (iii) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea aprovizionării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în ceea ce privește echilibrarea, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor;
 - (iv) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diversilor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energiei, transporturilor și telecomunicațiilor;
- (c) în cazul proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructură prevăzută la punctul 5[...] literele (a[...]) și (b) din anexa II, proiectul contribuie la următoarele criterii specifice:
- (i) securitatea aprovizionării, inclusiv prin protejarea activelor împotriva riscurilor și prin contribuția la măsurile identificate în temeiul articolelor 7 și 11 din Regulamentul (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice;
 - (ii) siguranța rețelei, inclusiv prin măsuri care să faciliteze un grad mai ridicat de securitate fizică și de securitate cibernetică, monitorizare și control al sistemului;
- (d) în ceea ce privește proiectele privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 4 din anexa II, proiectul contribuie semnificativ la durabilitate, prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon în instalațiile industriale conectate, și contribuie la toate criteriile specifice următoare:
- (i) evitarea emisiilor de dioxid de carbon [...];
 - (ii) creșterea rezilienței și a siguranței transportului și a stocării dioxidului de carbon;
 - (iii) utilizarea eficientă a resurselor, prin conectarea de surse multiple de dioxid de carbon și situri de stocare prin infrastructuri comune și reducerea la minimum a presiunii asupra mediului și a riscurilor la adresa mediului;

- (e) pentru proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 2 din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului produs cu emisii scăzute de carbon, punând accent pe hidrogenul din surse regenerabile **în vederea atingerii Țintelor Uniunii**, în special în aplicațiile finale, cum ar fi sectoarele în care reducerea este dificilă, în care nu sunt fezabile soluțiile mai eficiente energetic, și prin sprijinirea generării de energie din surse regenerabile variabile, oferind flexibilitate, soluții de stocare, sau ambele, și proiectul contribuie semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice:
- (i) integrarea pieței, inclusiv prin conectarea rețelelor de hidrogen existente sau emergente ale statelor membre sau contribuie în alt mod la crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul și stocarea hidrogenului și asigură interoperabilitatea sistemelor conectate;
 - (ii) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, printre altele prin conexiuni adecvate și prin facilitarea exploatării sigure și fiabile a sistemului;
 - (iii) concurența, inclusiv prin permiterea accesului la surse de aprovizionare multiple și la utilizatori de rețea multipli în mod transparent și nediscriminatoriu;
- (f) în cazul electrolizatoarelor care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare:
- (i) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon **în vederea atingerii Țintelor Uniunii**, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine;

- (ii) securitatea aprovizionării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau prin oferirea de soluții de stocare, de flexibilitate sau ambele, cum ar fi răspunsul părții de consum și serviciile de echilibrare;
 - (iii) încurajarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, facilitând integrarea inteligentă a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare.
- (4) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la anexa II, criteriile prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol se evaluează în conformitate cu indicatorii prevăzuți la punctele 3-8 din anexa IV.
- (5) Pentru a facilita evaluarea tuturor proiectelor care ar putea fi eligibile ca proiecte de interes comun și care ar putea fi incluse pe o listă regională, fiecare grup evaluează, în mod transparent și obiectiv, contribuția fiecărui proiect la implementarea aceluiași coridor sau domeniu prioritar în materie de infrastructură energetică. Fiecare grup își stabilește metoda de evaluare pe baza contribuției globale la criteriile menționate la alineatul (3). Respectiva evaluare are ca rezultat un clasament al proiectelor pentru uzul intern al grupului. Nici lista regională, nici cea a Uniunii nu conțin clasamente, iar clasamentul menționat nu este folosit pentru niciun alt scop ulterior, cu excepția celui menționat în secțiunea 2 punctul 15 din anexa III.

Atunci când evaluează proiecte, pentru a asigura o metodă de evaluare coerentă între grupuri, fiecare grup acordă atenția cuvenită următoarelor aspecte:

- (a) caracterul imperios și contribuția fiecărui proiect propus pentru realizarea ȋntelilor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului său privind neutralitatea climatică până în 2050, precum și a celor legate de integrarea pieței, concurență, durabilitate și securitatea aprovizionării;
- (b) complementaritatea fiecărui proiect propus cu alte proiecte propuse, inclusiv proiectele concurente sau potențial concurente;

- (c) sinergiile posibile cu coridoarele și domeniile tematice prioritare identificate în cadrul rețelilor transeuropene de transport și telecomunicații;
- (d) pentru proiectele propuse care sunt, la momentul evaluării, proiecte de pe lista Uniunii, progresele înregistrate în implementarea lor și respectarea de către acestea a obligațiilor de raportare și de transparență prevăzute în prezentul regulament;
- (e) orice proprietate directă sau indirectă a unei țări terțe în calitate de beneficiar, acționar sau beneficiar real în calitate de inițiator al proiectului în oricare dintre proiectele propuse.

În ceea ce privește proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 5 [...] literele (a) [...] și (b) din anexa II și proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 litera (e) din anexa II, clasificarea se realizează pentru proiectele care afectează aceleași două state membre și se acordă atenția cuvenită și numărului de utilizatori afectați de proiect, consumului anual de energie și cotei energiei generate din surse nedispecerizabile din zona unde se află acești utilizatori.

Articolul 5

Implementarea și monitorizarea proiectelor de pe lista Uniunii

- (1) Inițiatorii proiectelor elaborează **sau, după caz, actualizează** un plan de implementare pentru proiectele de pe lista Uniunii în termen de două luni de la includerea lor pe lista Uniunii **în vederea publicării pe platforma de transparență prevăzută la articolul 26**, însoțit de un calendar care include toate elementele următoare:

- (a) studii de fezabilitate și de proiectare, inclusiv studii de evaluare a riscurilor în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și securitatea fizică și cibernetică, pe baza cerințelor Directivelor (UE) 2022/2557 și (UE) 2022/2555, după caz, precum și respectarea legislației de mediu și a principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”;
 - (b) aprobarea din partea autorității de reglementare sau a oricărei alte autorități vizate;
 - (c) construcția și punerea în funcțiune;
 - (d) procesul de acordare a autorizațiilor menționat la articolul 10 alineatul (9) litera (c).
- (2) OTS, OD, ORH și alți operatori cooperează **între ei și cu promotorii de proiecte, după caz**, în vederea facilitării dezvoltării de proiecte de pe lista Uniunii în zona lor.
- (3) Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (denumită în continuare „agenția”) și grupurile implicate monitorizează progresele realizate în implementarea proiectelor de pe lista Uniunii și, dacă este necesar, fac recomandări pentru a facilita implementarea acestora. Grupurile pot solicita informații suplimentare în conformitate cu alineatele (4), (5) și (6), pot convoca întâlniri cu părțile relevante și pot invita Comisia să verifice la fața locului informațiile furnizate.
- (4) Până la data de 31 decembrie a anului în care intră în vigoare și începe să producă efecte lista Uniunii în care este inclus proiectul și, ulterior, în fiecare an, inițiatorii proiectului trebuie să prezinte autorității naționale competente menționate la articolul 8 alineatul (1) un raport pentru fiecare proiect de interes comun și pentru fiecare proiect de interes reciproc pe care îl promovează.

Respectivul raport oferă detalii referitoare la:

- (a) progresele înregistrate în dezvoltarea, construcția și darea în exploatare a proiectului, astfel se prevede în planul de punere în aplicare menționat la alineatul (1) de la prezentul articol, în special în ceea ce privește procesul de acordare a autorizațiilor și procedura de consultare, precum și respectarea legislației de mediu, a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” mediului, a măsurilor de adaptare la schimbările climatice luate și a măsurilor de atenuare luate ca urmare a riscurilor evaluate în ceea ce privește proiectul în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (a), după caz, și pe baza cerințelor Directivelor (UE) 2022/2557 și (UE) 2022/2555, după caz;
 - (b) după caz, întârzierile față de planul de implementare, motivele acestor întârzieri și detalii privind alte dificultăți întâlnite;
 - (c) după caz, un plan de implementare revizuit, cu scopul de a depăși întârzierile.
- (5) Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează prezentării de către inițiatorul proiectului a raportului menționat la alineatul (4) de la prezentul articol, autoritățile competente menționate la articolul 8 alineatul (1) trebuie să prezinte agenției și grupului relevant raportul menționat la alineatul (4) de la prezentul articol, completat cu informații referitoare la progresele și, dacă este cazul, întârzierile în implementarea proiectelor de pe lista Uniunii situate pe teritoriul lor și procesul de acordare a autorizațiilor, inclusiv motivele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la raport trebuie să fie marcată în mod clar și redactată fără a modifica textul raportului prezentat de inițiatorii de proiecte.

- (6) Până la data de 30 aprilie a fiecărui an în care ar trebui adoptată o nouă listă a Uniunii, agenția prezintă grupurilor un raport consolidat privind proiectele de pe lista Uniunii care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, evaluând progresele înregistrate și modificările preconizate ale costurilor proiectelor și, după caz, formulând recomandări cu privire la modalitățile de depășire a întârzierilor și a dificultăților întâmpinate. Raportul consolidat respectiv evaluează, de asemenea, punerea în aplicare a articolului 3 alineatele (6) și (7) în ceea ce privește proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc.

În cazuri justificate corespunzător, agenția poate solicita de la autoritățile competente informații suplimentare necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale prevăzute la prezentul alineat.

- (7) Dacă punerea în funcțiune a unui proiect de pe lista Uniunii este întârziată față de planul de implementare din alte motive decât din motive imperative independente de voința inițiatorului proiectului, se aplică următoarele măsuri:
- (a) în condițiile în care măsurile prevăzute la articolul 55 alineatul (7) litera (a), (b) sau (c) din Directiva (UE) 2024/1788 și la articolul 51 alineatul (7) literele (a), (b) sau (c) din Directiva (UE) 2019/944 sunt aplicabile în conformitate cu dreptul intern relevant, autoritățile naționale de reglementare se asigură că se efectuează investiția;
 - (b) dacă măsurile autorităților naționale de reglementare în temeiul literei (a) de la prezentul alineat nu sunt aplicabile, inițiatorul proiectului alege, în termen de 12 luni de la data punerii în funcțiune prevăzută în planul de implementare, o parte terță care să finanțeze sau să construiască întregul proiect sau o parte din acesta;
 - (c) dacă nu se alege o parte terță în conformitate cu litera (b), statul membru sau, atunci când statul membru a prevăzut acest lucru, autoritatea națională de reglementare poate, în termen de două luni de la expirarea perioadei menționate la litera (b), să desemneze o parte terță pentru finanțarea sau construirea proiectului, pe care inițiatorul proiectului trebuie să o accepte;

(d) **dacă autoritatea națională nu desemnează o parte terță în conformitate cu litera (c)**, dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Comisia, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu statele membre în cauză, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină inițiator al proiectului în vederea construirii proiectului în conformitate cu un calendar convenit;

(e) în cazul în care se aplică măsurile menționate la litera (c) sau (d), operatorul de sistem în a cărei zonă este situată investiția: furnizează operatorilor sau investitorilor de implementare sau părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției, **ținând seama de considerentele de securitate**; racordează noile active la rețeaua de transport sau, după caz, rețeaua de distribuție și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a proiectului de pe lista Uniunii.

(8) Un proiect de pe lista Uniunii poate fi eliminat de pe lista Uniunii în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 3 alineatul (4) dacă includerea sa pe lista respectivă s-a făcut pe baza unor informații incorecte care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă sau dacă proiectul nu respectă dreptul Uniunii.

(9) Proiectele care nu se mai află pe lista Uniunii își pierd toate drepturile și obligațiile legate de statutul de proiect de interes comun sau proiect de interes reciproc prevăzute în prezentul regulament.

Cu toate acestea, un proiect care nu se mai află pe lista Uniunii, dar pentru care a fost acceptat un dosar de cerere spre examinare de către autoritatea competentă își menține drepturile și obligațiile stabilite la capitolul III, cu excepția cazului în care proiectul a fost eliminat de pe lista Uniunii din motivele prevăzute în alineatul (8) de la prezentul articol.

(10) Prezentul articol nu aduce atingere niciunei forme de asistență financiară acordată oricărui proiect de pe lista Uniunii de către Uniune înainte de eliminarea proiectului de pe lista Uniunii.

Coordonatorii europeni

- (1) Atunci când un proiect de interes comun sau un proiect de interes reciproc se confruntă cu dificultăți semnificative legate de implementare, Comisia poate desemna, în acord cu statul membru implicat, un coordonator european pentru o perioadă de până la un an, care poate fi prelungită de două ori.
- (2) Coordonatorul european:
 - (a) promovează proiectele pentru care a fost desemnat coordonator european, precum și dialogul transfrontalier între inițiatorii proiectelor și toate părțile interesate implicate;
 - (b) ajută și coordonează toate părțile, dacă este cazul, să consulte părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru proiecte;
 - (c) dacă este cazul, oferă consiliere inițiatorilor proiectelor cu privire la finanțarea proiectului;
 - (d) asigură acordarea de către statele membre în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii strategice pentru pregătirea și implementarea proiectelor;
 - (e) începând de la data desemnării sale, transmite Comisiei în fiecare an și, dacă este cazul, la terminarea mandatului său, un raport privind progresele înregistrate de proiecte și privind dificultățile și obstacolele care ar putea conduce la întârzieri semnificative ale punerii în funcțiune a proiectelor; după caz, raportul trebuie să facă recomandări pentru depășirea obstacolelor și a dificultăților.

Comisia transmite Parlamentului European, **Consiliului** și grupurilor implicate raportul coordonatorului european menționat la litera (e) de la primul paragraf.

- (3) Coordonatorul european este ales printr-un proces deschis, nediscriminatoriu și transparent și pe baza experienței candidatului legate de sarcinile specifice cu care este însărcinat pentru proiectele respective.
- (4) În decizia prin care este desemnat un coordonator european se specifică caietul de sarcini care detaliază durata mandatului, sarcinile specifice și termenele corespunzătoare, precum și metodologia care trebuie urmată. Efortul de coordonare trebuie să fie proporțional cu complexitatea și costurile estimate ale proiectelor.
- (5) Statele membre interesate cooperează pe deplin cu coordonatorul european în executarea sarcinilor prevăzute la alineatele (2) și (4).

CAPITOLUL III

Autorizare și participarea publicului

Articolul 7

Statutul prioritar al proiectelor de pe lista Uniunii

- (1) Lista Uniunii stabilește, în sensul oricăror decizii emise în cadrul procesului de acordare a autorizațiilor, necesitatea proiectelor de pe lista Uniunii din perspectiva politicii energetice și a climei, fără a aduce atingere locației exacte, rutei sau tehnologiei proiectului.

Primul paragraf nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

- (2) Pentru a se asigura o prelucrare administrativă eficientă a dosarelor de cerere privind proiectele de pe lista Uniunii, inițiatorii proiectelor și toate autoritățile vizate se asigură că dosarele respective se bucură de cel mai rapid tratament posibil, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dreptul intern.
- (3) Proiectele de pe lista Uniunii au statutul de proiecte de cea mai mare importanță națională posibilă, în cazul în care un astfel de statut există în dreptul intern, și sunt tratate ca atare în procesul de acordare a autorizațiilor, inclusiv în [...] **ceea ce privește** evaluările de mediu, **și, dacă dreptul intern prevede acest lucru**, amenajarea teritoriului și obținerea drepturilor de trecere [...]. **Prezentul alineat se aplică fără a aduce atingere considerentelor de apărare națională.**

- (4) Toate procedurile de soluționare a litigiilor, litigiile, căile de atac și acțiunile judiciare legate de proiectele de pe lista Uniunii în fața oricăror instanțe, tribunale și comisii naționale, inclusiv medierea sau arbitrajul, în cazul în care acestea există în dreptul intern, sunt considerate urgente, dacă și în măsura în care dreptul intern prevede astfel de proceduri de urgență.
- (5) În ceea ce privește impactul asupra mediului abordat la articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE și la articolul 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE, cu condiția să fie îndeplinite toate condițiile prevăzute în directivele respective, proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctele [...] 3 și 4 din anexa II la prezentul regulament sunt considerate proiecte de interes public din perspectiva politicii energetice și pot fi considerate ca fiind de interes public superior.

Dacă este necesar avizul Comisiei în conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE, Comisia și autoritatea națională competentă menționată la articolul 8 din prezentul regulament se asigură că decizia privind interesul public superior al proiectului este luată în termenele stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2) din prezentul regulament.

Primul și al doilea paragraf nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

- (6) Până la obținerea neutralității climatice [...], în cadrul procedurii de acordare a autorizațiilor, planificarea, construcția și exploatarea proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructură menționată la **punctele 1 și 2 din anexa II** [...] sunt considerate a fi de interes public superior și a fi în serviciul sănătății și siguranței publice atunci când se pun în balanță interesele juridice în cazuri individuale în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/43/CEE, al articolului 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE și al articolului 9 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2009/147/CE. [...] [...]

Până la obținerea neutralității climatice, statele membre se asigură că, în procesul de [...] acordare a autorizațiilor, **planificarea**, construirea și exploatarea proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructură menționată la **punctele 1 și 2 din anexa II** sunt **considerate a fi de interes public superior și, ca atare, li se acordă prioritate** atunci când se pun în balanță alte [...] interese juridice [...] decât **cele** [...] menționate la primul paragraf. **Statele membre pot exclude aplicarea acestei prezumții în scopul protejării** [...] patrimoniului cultural, pe baza unor criterii juridice pentru a asigura [...] o punere în aplicare armonizată.

[...]

- (7) Până la obținerea neutralității climatice [...], în ceea ce privește proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la **punctele 1 și 2** din anexa II la prezentul regulament și care sunt incluse în mod expres într-un plan național de dezvoltare care a făcut obiectul unei evaluări strategice de mediu în conformitate cu Directiva 2001/42 și, în cazul în care este probabil să aibă un impact semnificativ asupra siturilor Natura 2000, al evaluării corespunzătoare în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE, statele membre pot, în măsura în care proiectul respectă și nu depășește cadrul planului național de dezvoltare evaluat:
- (a) să excepteze aceste proiecte de la efectuarea evaluării impactului asupra mediului în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Directiva 2011/92/UE și
 - (b) să excepteze proiectele respective de la evaluarea implicațiilor lor pentru siturile Natura 2000 în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE și de la evaluarea implicațiilor lor asupra protecției speciilor în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și al articolului 5 din Directiva 2009/147/CE.

Pentru proiectele situate în situri Natura 2000 și în zone desemnate în cadrul sistemelor naționale de protecție pentru conservarea naturii și a biodiversității sau care traversează astfel de situri, exceptările menționate la primul paragraf se aplică numai în cazul în care nu există alternative proporționale pentru implementarea lor, ținând seama de obiectivele sitului **și ale zonelor. Exceptările menționate la primul paragraf nu se aplică proiectelor** [...] menționate în anexa II punctul 1 litera (c) **situate în** [...] siturile Natura 2000 și zonele desemnate în cadrul sistemelor naționale de protecție **sau care traversează astfel de situri sau zone.**

- (8) În cazul în care statele membre aplică derogările prevăzute la alineatul (7), acestea se asigură că normele privind măsurile eficace de atenuare care urmează să fie adoptate pentru proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la **punctele 1 și 2** din anexa II sunt identificate pe baza planului național de dezvoltare, pentru a evita impactul negativ asupra mediului care poate apărea sau, dacă acest lucru nu este posibil, pentru a-l atenua în mod semnificativ. Statele membre se asigură că măsurile de atenuare adecvate sunt aplicate în timp util pentru a asigura respectarea obligațiilor prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Directiva 92/43/CEE, **la articolul 5 din Directiva 2009/147/CE** și la articolul 4 alineatul (1) litera (a) punctul (i) din Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și pentru a evita deteriorarea și a atinge o stare ecologică bună sau un potențial ecologic bun în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2000/60/CE.

Respectarea normelor menționate la primul paragraf de la prezentul alineat și punerea în aplicare a măsurilor de atenuare adecvate de către proiectele individuale conduc la prezumția că proiectele nu încalcă dispozițiile menționate la paragraful respectiv, fără a aduce atingere alineatului (10) de la prezentul articol.

- (9) Statele membre asigură participarea publicului în ceea ce privește planul național de dezvoltare în conformitate cu articolele 6 și 7 din Directiva 2001/42/CE, inclusiv identificarea publicului afectat sau care ar putea fi afectat, precum și a statelor membre care ar putea fi afectate de implementarea planului respectiv și a proiectelor de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la **punctele 1 și 2** din anexa II la prezentul regulament incluse în planul respectiv.

- (10) În cazul proiectelor pentru care statele membre decid să aplice derogări în temeiul alineatului (7), autoritățile competente efectuează o examinare pentru a identifica:
- (a) dacă este probabil ca proiectul să aibă efecte negative semnificative, care nu au fost identificate în cursul evaluării de mediu a planului național de dezvoltare, efectuată în temeiul Directivei 2001/42/CE și, după caz, al Directivei 92/43/CEE.
 - (b) dacă proiectul intră sub incidența articolului 7 din Directiva 2011/92/UE și a articolului 2 din Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier din cauza probabilității ca acesta să aibă efecte semnificative asupra mediului într-un alt stat membru sau din cauza cererii unui stat membru care ar putea fi afectat în mod semnificativ.

Examinarea menționată la primul paragraf se finalizează în termen de 45 de zile de la notificarea inițiatorului proiectului menționată la articolul 10 alineatul (5).

- (11) În cazul în care un proiect de pe teritoriul unui stat membru poate avea efecte semnificative asupra mediului din alte state membre, statul membru în care este situat proiectul asigură aplicarea articolului 7 din Directiva 2011/92/UE și a articolelor 2-7 din Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier.

- (12) În cazul în care procesul de examinare identifică o probabilitate ridicată ca un proiect să genereze efecte negative neprevăzute semnificative, astfel cum se menționează la alineatul (10) de la prezentul articol, autoritățile competente informează inițiatorul proiectului că sunt necesare evaluările menționate la alineatul (7) literele (a) și (b) de la prezentul articol și se asigură că, pe baza datelor existente, se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale pentru aceste proiecte, pentru a asigura conformitatea cu articolul 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și cu articolul 5 din Directiva 2009/147/CE. În cazul în care nu este posibil să fie aplicate astfel de măsuri de atenuare, autoritățile competente se asigură că inițiatorii de proiect adoptă măsuri compensatorii adecvate pentru a contracara efectele respective, care, dacă nu sunt disponibile alte măsuri compensatorii proporționale, pot lua forma unei compensații financiare pentru programele de protecție a speciilor, **în cazul în care sunt permise în temeiul dreptului intern**, cu scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate.
- (12a) **Alineatele (7)-(12) se aplică fără a aduce atingere dreptului statelor membre de a desfășura procedurile de acordare a autorizațiilor în temeiul unor norme care ar conduce la o aprobare mai rapidă a proiectelor de pe lista Uniunii, inclusiv proceduri în conformitate cu articolul 15e din Directiva (UE) 2018/2001.**
- (13) Atunci când se evaluează dacă există soluții alternative satisfăcătoare la proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctele 1, 2, 3 și 4 din anexa II la prezentul regulament în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE, al articolului 4 alineatul (7) litera (d) din Directiva 2000/60/CE și al articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2009/147/CE, condiția privind absența unor alternative satisfăcătoare este îndeplinită în cazul în care nu există soluții alternative satisfăcătoare care să permită atingerea aceluiași obiectiv al proiectului în cauză, în ceea ce privește dezvoltarea aceleiași capacități prin aceeași tehnologie în același interval de timp sau într-un interval de timp similar și fără a genera costuri semnificativ mai mari.

- (14) Atunci când aplică măsuri compensatorii pentru proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctele 1, 2, 3 și 4 din anexa II la prezentul regulament în sensul articolului 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE, statele membre pot, [...] dacă se poate demonstra în mod rezonabil că planul sau proiectul nu va afecta în mod ireversibil procesele ecologice esențiale pentru menținerea structurii și a funcțiilor sitului și va compromite coerența globală a rețelei Natura 2000 înainte de instituirea măsurilor compensatorii, să permită aplicarea unor astfel de măsuri compensatorii în paralel cu punerea în aplicare a proiectului. În conformitate cu principiul precauției, statele membre pot permite ca aceste măsuri compensatorii să fie adaptate în timp, în funcție de probabilitatea ca efectele negative semnificative să apară pe termen scurt, mediu sau lung.
- (15) [...]

Articolul 8

Organizarea procesului de acordare a autorizațiilor

- (1) Fiecare stat membru **actualizează, dacă este cazul, [...] desemnarea unei singure [...]** autorități competente [...], **care trebuie să fie** responsabilă pentru **următoarele:**

- (a) **primirea cererilor de acordare a autorizațiilor și a documentelor relevante în format electronic și facilitarea [...] contactelor cu autoritățile în cauză, astfel încât să se asigure faptul că promotorul nu este obligat să contacteze mai mult de un punct de contact pe parcursul întregii proceduri [...];**
- (b) [...]
- (c) facilitarea și coordonarea procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii de pe teritoriul lor cu alte autorități în cauză **și [...] identificarea** în cooperare cu acestea, a autorizațiilor, permiselor și evaluărilor care sunt necesare pentru a finaliza procesul de acordare a autorizațiilor și pentru a ajunge la o decizie exhaustivă în conformitate cu alineatul (3). Aceasta include domeniul de aplicare și nivelul de detaliu al studiilor, al evaluării și al documentației pe care inițiatorii proiectelor trebuie să le prezinte;
- (d) cooperarea și comunicarea cu autoritățile naționale competente din alte state membre pentru a facilita și a coordona procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii de pe teritoriul lor și cu autoritățile de autorizare din țări terțe în ceea ce privește proiectele de interes reciproc, inclusiv: alinierea consultărilor publice pentru proiectele transfrontaliere, în conformitate cu articolul 9 alineatul (5); schimbul de informații cu privire la impacturile transfrontaliere semnificative probabile, în conformitate cu articolul 9 alineatul (6); alinierea calendarului și a cerințelor privind studiile, permisele sau autorizațiile care urmează să fie efectuate și organizarea procedurii prealabile depunerii cererii în conformitate cu articolul 10 alineatul (9) **și**

- (e) monitorizarea dezvoltării și a întârzierilor proiectelor de pe lista Uniunii de pe teritoriul asupra căruia dețin responsabilitatea, inclusiv prin primirea și aprobarea rapoartelor prezentate de inițiatorii de proiecte în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) și prin raportarea către agenție și grupurile relevante cu privire la dezvoltarea și întârzierile proiectelor de pe lista Uniunii situate pe teritoriul lor în conformitate cu articolul 5 alineatul (5).

În cazul actualizării sau al modificării autorității naționale competente desemnate, statele membre trebuie să informeze Comisia de îndată ce se decide modificarea și să informeze când produc efecte aceste modificări.

- (2) Responsabilitățile autorității naționale competente menționate la alineatul (1) și atribuțiile acesteia pot fi delegate către o altă autoritate, pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii sau pentru fiecare categorie specifică de proiecte de pe lista Uniunii sau în funcție de zona geografică, cu condiția ca:
 - (a) autoritatea națională competentă să notifice Comisiei delegarea respectivă, iar informațiile conținute în aceasta să fie ușor accesibile publicului, inclusiv pe site-ul menționat la articolul 9 alineatul (7);
 - (b) o singură autoritate este responsabilă pentru fiecare proiect sau categorie de proiecte de pe lista Uniunii și să fie singurul punct de contact pentru inițiatorii de proiecte, asumându-și toate responsabilitățile în procesul care conduce la luarea deciziei exhaustive în termenul legal prevăzut la articolul 10 alineatul (2) și să coordoneze transmiterea tuturor documentelor și informațiilor relevante, inclusiv către orice altă autoritate vizată;
 - (c) indiferent de delegare, autoritatea națională competentă rămâne responsabilă de agregarea rapoartelor prezentate de inițiatorii de proiecte în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) și de raportarea către agenție și grupurile relevante în conformitate cu articolul 5 alineatul (5).

Autoritatea națională competentă își poate rezerva și responsabilitatea de a stabili termene, fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2).

- (3) Autoritatea națională competentă asigură emiterea deciziei exhaustive în termenele prevăzute la articolul 10 alineatele (1) și (2).

Statele membre aleg dintre următoarele sisteme, ținând seama de sistemul cel mai eficace din perspectiva dreptului intern, de particularitățile procesului național de planificare și de acordare a autorizațiilor și dacă acesta poate fi pus în aplicare într-un mod care să contribuie la emiterea în cel mai eficient mod și în timp util a deciziei exhaustive:

(a) sistemul integrat:

- (i) decizia exhaustivă este emisă de către autoritatea națională competentă și reprezintă singura decizie obligatorie din punct de vedere juridic care rezultă din procedura legală de autorizare;
- (ii) atunci când în proiect sunt implicate alte autorități, acestea pot emite, în conformitate cu dreptul intern, un aviz care poate fi utilizat drept contribuție la procedură, fiind luat în considerare de către autoritatea națională competentă;

(b) sistemul coordonat:

- (i) decizia exhaustivă cuprinde mai multe decizii individuale obligatorii din punct de vedere juridic emise de mai multe autorități în cauză și este coordonată la nivel central de autoritatea națională competentă;
- (ii) autoritatea națională competentă poate constitui un grup de lucru în care sunt reprezentate toate autoritățile implicate, pentru a stabili examinarea sau programul detaliat pentru procesul de acordare a autorizațiilor, în conformitate cu articolul 10 alineatul (9) litera (b), precum și pentru a monitoriza și a coordona implementarea respectivului program;

- (iii) după consultarea celorlalte autorități implicate, autoritatea națională competentă stabilește, de la caz la caz, un termen rezonabil în care se emit deciziile individuale, cu scopul de a reduce la minimum durata procesului, fără a aduce atingere termenelor prevăzute la articolul 10 alineatele (1) și (2);
 - (iv) autoritatea națională competentă [...] **poate** lua o decizie individuală în numele unei alte autorități vizate **de pe teritoriul său** dacă decizia autorității respective nu este prezentată în termenul stabilit și dacă întârzierea nu are o justificare adecvată. De asemenea, autoritatea națională competentă poate să nu țină seama de o decizie individuală a unei alte autorități vizate **de pe teritoriul său**, dacă consideră că decizia respectivă nu este argumentată suficient în ceea ce privește elementele de probă prezentate de autoritatea în cauză;
- (c) sistemul colaborativ:
- (i) decizia exhaustivă cuprinde mai multe decizii individuale, obligatorii din punct de vedere juridic, emise de mai multe autorități vizate, care sunt coordonate de autoritatea națională competentă;
 - (ii) autoritatea națională competentă poate constitui un grup de lucru în care sunt reprezentate toate autoritățile implicate, pentru a stabili examinarea sau programul detaliat pentru procesul de acordare a autorizațiilor, în conformitate cu articolul 10 alineatul (9), precum și pentru a monitoriza și a coordona implementarea respectivului program;
 - (iii) după consultarea celorlalte autorități implicate, autoritatea națională competentă stabilește, de la caz la caz, un termen rezonabil în care se emit deciziile individuale, cu scopul de a reduce la minimum durata procesului, fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2);

- (iv) autoritatea națională competentă monitorizează respectarea termenelor de către autoritățile în cauză și, în caz de întârzieri, ia măsuri cu scopul de a reduce la minimum durata procesului;
- (v) atunci când un stat membru alege un sistem colaborativ, acesta informează Comisia cu privire la motivele sale.

În conformitate cu sistemul de autorizare ales de statele membre, autoritățile vizate fie deleagă competențele necesare autorității naționale competente, fie facilitează cooperarea și colaborarea cu autoritatea națională competentă pentru a asigura emiterea deciziei exhaustive în termenele stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2).

În cazul în care o autoritate vizată estimează că nu va emite o decizie individuală în termenul stabilit, autoritatea respectivă informează imediat autoritatea națională competentă, indicând motivele întârzierii. Ulterior, autoritatea națională competentă stabilește un nou termen pentru emiterea deciziei individuale respective, în conformitate cu termenele generale stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2).

- (4) Statele membre pot aplica sistemele în conformitate cu alineatul (3) pentru proiectele terestre și offshore de pe lista Uniunii.

În cazul proiectelor de pe lista Uniunii care sunt legate în mod intrinsec de active de producție, cum ar fi proiectele incluse în categoriile de infrastructură prevăzute la punctul 1 litera (b) sau (h) din anexa II, autoritatea națională competentă este responsabilă de coordonarea procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiectul respectiv de pe lista Uniunii cu autorizarea activelor de producție, astfel încât termenele să fie coerente și să vizeze împreună autorizarea cât mai eficientă și în timp util a tuturor activelor legate de proiect.

- (5) **Autoritățile naționale competente relevante ale statelor membre implicate într-un proiect inclus pe lista Uniunii, care se încadrează într-unul din coridoarele prioritare ale rețelei offshore prevăzute în secțiunea 2 din anexa I, desemnează de comun acord între ele, pentru fiecare proiect, un punct unic de contact pentru inițiatorii proiectului, care este responsabil de facilitarea schimbului de informații între autoritățile naționale competente cu privire la procedura de autorizare a proiectului, cu scopul de a facilita respectiva procedură, precum și emiterea deciziilor de către autoritățile naționale competente relevante.**

În cazul în care un proiect de pe lista Uniunii **nu se încadrează într-unul din coridoarele prioritare ale rețelei offshore prevăzute în secțiunea 2 din anexa I, dar** este situat pe teritoriul a două sau mai multe state membre, autoritățile lor naționale competente [...] **pot** numi în comun pe una dintre acestea să acționeze ca punct unic de contact, responsabil cu facilitarea schimbului de informații între autoritățile naționale competente și alte autorități vizate cu privire la procesul de acordare a autorizațiilor, precum și cu emiterea [...] deciziei exhaustive finale în cooperare cu celelalte autorități naționale competente vizate, **fără a aduce atingere competențelor fiecărui stat membru de a emite propria sa decizie.**

Dacă nu se face nicio numire în comun a unui punct unic de contact, autoritățile naționale competente relevante iau toate măsurile necesare pentru a asigura cooperarea și comunicarea eficiente și eficace între acestea, inclusiv în ceea ce privește etapele menționate la articolul 10 alineatul (9).

Statele membre depun eforturi pentru a prevedea o procedură comună care să faciliteze cooperarea dintre autoritățile lor naționale competente în cauză, să creeze sinergii procedurale și să alinieze termenele pentru a facilita procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiecte, în special în ceea ce privește evaluarea impactului asupra mediului, precum și consultările publice necesare în temeiul articolului 9.

La cererea statelor membre, Comisia joacă rolul de facilitator pentru a sprijini cooperarea dintre autoritățile naționale competente vizate. Comisia facilitează atingerea la un acord cu privire la o procedură comună unificată prin emiterea unui aviz și formularea de recomandări cu privire la aspectele procedurale.

Articolul 9

Transparența și participarea publicului

- (1) **[Până la șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament [...]],** statul membru sau autoritatea națională competentă publică, după caz, în colaborare cu alte autorități vizate, un manual de procedură actualizat privind procesul de acordare a autorizațiilor aplicabil proiectelor de pe lista Uniunii, incluzând cel puțin informațiile menționate la punctul 1 din anexa VI. Manualul nu este obligatoriu din punct de vedere juridic, dar face referire la dispozițiile juridice relevante sau le citează. Autoritățile naționale competente cooperează și identifică sinergii, după caz, cu autoritățile din țările învecinate în vederea alinierii termenelor și a facilitării procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiecte, inclusiv pentru elaborarea manualului de proceduri.
- (2) Fără a aduce atingere cerințelor privind participarea publicului din cadrul legislației de mediu, cerințelor din Convenția de la Aarhus, Convenția de la Espoo și din dreptul Uniunii aplicabil, toate părțile implicate în procesul de acordare a autorizațiilor respectă principiile privind participarea publicului prevăzute la punctul 3 din anexa VI.

- (3) Într-un termen cu caracter orientativ de trei luni de la inițierea procesului de acordare a autorizațiilor în temeiul articolului 10 alineatul (5), inițiatorul proiectului elaborează și prezintă autorității naționale competente un concept privind participarea publicului, respectând procesul definit în manualul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol și în conformitate cu liniile directoare stabilite în anexa VI.
- (4) Autoritatea națională competentă solicită modificări sau aprobă conceptul privind participarea publicului în termen de trei luni de la primirea conceptului, luând în considerare, fără a fi necesară repetarea, orice formă de participare și consultare a publicului care a avut loc înainte de demararea procesului de acordare a autorizațiilor, cu condiția ca participarea și consultarea publice respective să fi îndeplinit cerințele de la prezentul articol.

Atunci când inițiatorul proiectului are intenția de a modifica semnificativ un concept aprobat privind participarea publicului, acesta informează autoritatea națională competentă în acest sens. În acest caz, autoritatea națională competentă poate solicita modificări suplimentare.

- (5) În cazul în care acest lucru nu este deja necesar în temeiul dreptului intern, inițiatorul proiectului efectuează cel puțin o consultare publică într-un stadiu incipient, înainte de depunerea cererii finale și complete de autorizare la autoritatea națională competentă în temeiul articolului 10 alineatul (10). Consultarea publică poate fi efectuată în combinație cu orice consultare publică după depunerea cererii de aprobare de dezvoltare în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2011/92/UE.
- (6) Consultarea publică prevăzută la alineatul anterior trebuie să respecte cerințele minime stabilite la punctul 5 din anexa VI și informează părțile interesate menționate la punctul 3 litera (a) din anexa VI cu privire la proiect într-un stadiu incipient și contribuie la identificarea celei mai adecvate locații, traiectorii sau tehnologii, incluzând, după caz, având în vedere considerațiile adecvate privind adaptarea la schimbările climatice și securitatea proiectului, toate impacturile relevante în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern, precum și aspectele relevante care trebuie abordate în dosarul de cerere.

- (7) Fără a aduce atingere normelor procedurale și de transparență din statele membre, inițiatorii proiectelor publică pe site-ul menționat la alineatul (10) un raport care rezumă rezultatele activităților legate de participarea publicului în ceea ce privește proiectul, inclusiv orice activități anterioare consultării publice timpurii, și explică modul în care opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice au fost luate în considerare, indicând modificările aduse locației, traiectoriei și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare.

Inițiatorul proiectului prezintă raportul împreună cu dosarul de autorizare autorității naționale competente. Decizia exhaustivă ține seama în mod corespunzător de rezultatul acestui raport.

- (8) Pentru proiectele transfrontaliere care implică două sau mai multe state membre, consultările publice organizate în temeiul alineatului (5) în fiecare stat membru implicat trebuie să aibă loc, în măsura posibilului, la o diferență de cel mult două luni una față de cealaltă și, dacă este posibil, trebuie să fie combinate.
- (9) Pentru proiectele care ar putea avea un impact transfrontalier semnificativ în unul sau mai multe state membre învecinate, cărora li se aplică articolul 7 din Directiva 2011/92/UE și Convenția de la Espoo, informațiile relevante sunt puse la dispoziția autorităților naționale competente ale statelor membre învecinate. Autoritățile naționale competente ale statelor membre învecinate în cauză indică, în cadrul procesului de notificare, după caz, dacă acestea sau orice altă autoritate vizată doresc (dorește) să participe la procedurile relevante de consultare publică.
- (10) Inițiatorul proiectului creează și actualizează periodic un site dedicat proiectului cu informații relevante despre proiectul de interes comun, care include un link către site-ul Comisiei și către platforma de transparență menționată la articolul 26 și care îndeplinește cerințele specificate la punctul 6 din anexa VI. Autoritățile naționale competente verifică îndeplinirea acestei obligații de către inițiatorii proiectelor și iau măsuri pentru a asigura conformitatea, dacă este necesar.

Durata și punerea în aplicare a procesului de acordare a autorizațiilor

- (1) Procesul de acordare a autorizațiilor prevede următoarele două proceduri:
- (a) procedura prealabilă depunerii cererii, care este opțională, fiind definită drept perioada dintre inițierea procesului de acordare a autorizațiilor și acceptarea dosarului de cerere complet de către autoritatea națională competentă, care are loc într-o perioadă de maximum 24 de luni;
 - (b) procedura legală obligatorie de autorizare, definită drept perioada cuprinsă între data acceptării dosarului de cerere complet depus și data luării deciziei exhaustive, care nu trebuie să depășească 18 luni.

În ceea ce privește primul paragraf litera (b), dacă este posibil, statele membre pot prevedea o procedură legală de autorizare mai scurtă de 18 luni.

- (2) Autoritatea națională competentă se asigură că durata combinată a celor două proceduri menționate la alineatul (1) nu depășește o perioadă de 42 de luni.

Cu toate acestea, dacă autoritatea națională competentă consideră că o procedură sau ambele proceduri nu vor fi finalizate în termenele prevăzute la alineatul (1), aceasta poate prelungi un termen sau pe amândouă, înainte de expirarea acestora și de la caz la caz. Autoritatea națională competentă nu poate prelungi durata combinată a ambelor proceduri cu mai mult de șase luni decât în circumstanțe excepționale.

Dacă autoritatea națională competentă prelungește termenele, aceasta informează grupul în cauză cu privire la motivele prelungirii și îi prezintă măsurile luate sau care urmează să fie luate pentru a finaliza procesul de acordare a autorizațiilor în cel mai scurt termen. Grupul poate solicita ca autoritatea națională competentă să raporteze periodic cu privire la progresele înregistrate în acest sens și să furnizeze motivele privind orice întârziere.

- (3) Statele membre se asigură că autoritățile naționale competente menționate la articolul 8 alineatul (1) dispun de resurse tehnice, financiare și umane adecvate pentru a lua o decizie exhaustivă în termenul indicat la articolul 10 alineatul (2).
- (4) Statele membre [...] **pot prevedea** că, în cadrul procedurii de acordare a autorizațiilor menționate la alineatul (1) [...]:
- (a) în cazul în care autoritățile naționale competente nu oferă un răspuns în termenul stabilit la alineatul (2), se consideră că decizia exhaustivă este aprobată;
 - (b) în cazul în care alte autorități vizate nu oferă un răspuns în termenul rezonabil stabilit de o autoritate națională competentă în conformitate cu articolul 8 alineatul (3), se consideră că avizul, autorizația sau permisul specific(ă) a(l) acestora **din cadrul etapelor administrative intermediare specifice** este acordat(ă) sau primește un răspuns pozitiv [...], **cu excepția [...]** deciziilor de mediu, **mai puțin în cazul în care o astfel de posibilitate este prevăzută în sistemele lor juridice.**[...]

Toate deciziile se pun la dispoziția publicului **în conformitate cu legislația aplicabilă** [...].

- (5) Atunci când solicită începerea procesului de acordare a autorizațiilor, inițiatorii proiectului notifică proiectul autorității naționale competente din fiecare stat membru în care este situat proiectul, inclusiv din statele membre în care proiectul traversează zona lor economică exclusivă, în scris sau în format electronic, și includ o prezentare rezonabil de detaliată a proiectului.

În termen de o lună de la primirea notificării, autoritatea națională competentă ia următoarele măsuri în format electronic:

- (a) emite o confirmare de primire sau
- (b) în cazul în care proiectul nu este considerat suficient de avansat pentru a intra în procesul de acordare a autorizațiilor, respinge notificarea și prezintă motivele deciziei sale, inclusiv în numele altor autorități vizate.

Data confirmării de primire marchează începerea procesului de acordare a autorizațiilor. În cazul în care sunt implicate două sau mai multe state membre, data la care autoritatea națională competentă vizată a acceptat ultima notificare marchează începerea procesului de acordare a autorizațiilor.

Statele membre **pot institui [...] un portal [...] digital [...] sau portaluri conectate** pentru a gestiona cererile de autorizare, procesele de autorizare, deciziile de autorizare în curs și deciziile emise într-un format ușor accesibil.

[...] **Un astfel de portal sau astfel de portaluri [...] pot** oferi acces la datele geologice și de mediu și la deciziile relevante disponibile pe portalul [...] **unic digital bazat pe sistemul de informații geografice** menționat la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul [xxxxx]³⁷ al Parlamentului European și al Consiliului.

³⁷ [trimitere la Regulamentul privind accelerarea evaluărilor de mediu].

- (6) Autoritățile naționale competente se asigură că procesul de acordare a autorizațiilor este accelerat în conformitate cu prezentul capitol pentru fiecare categorie de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc. În acest scop, autoritățile naționale competente își adaptează cerințele pentru începerea procesului de acordare a autorizațiilor și pentru acceptarea dosarului complet de cerere, în conformitate cu categoria de proiect relevantă, cu natura, dimensiunea acestora, cu lipsa cerinței de evaluare de mediu sau orice altă evaluare în temeiul dreptului intern sau cu faptul că pot necesita mai puține autorizații și aprobări pentru a ajunge în faza de construcție.

În cooperare cu inițiatorul proiectului și, după caz, cu alte autorități vizate sau cu alte autorități naționale competente ale altor state membre în care este situat proiectul, inclusiv în cazul în care proiectul traversează zona lor economică exclusivă, autoritatea națională competentă poate concepe în etape cerințele pentru procesul de acordare a autorizațiilor pentru un anumit proiect și calendarul consultării publice prevăzut la punctul 4 din anexa VI, cu condiția ca acest lucru să nu întârzie dezvoltarea generală a proiectului și să asigure simplificarea și accelerarea procesului de acordare a autorizațiilor. Termenele maxime prevăzute la alineatele (1) și (2) se aplică pentru fiecare etapă.

Ca atare, autoritățile naționale competente pot decide că procedura prealabilă depunerii cererii menționată la alineatele (1) și (6) de la prezentul articol nu este necesară în cazul în care inițiatorul proiectului nu are nevoie de această perioadă pentru a efectua studii și evaluări și pentru a colecta date în vederea completării dosarului său de cerere de autorizare.

- (7) Autoritățile naționale competente iau în considerare, în cadrul examinării pentru stabilirea cerințelor pentru procesul de acordare a autorizațiilor, toate studiile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate cu până la cinci ani înainte ca proiectul să intre în procesul de acordare a autorizațiilor în conformitate cu prezentul articol, inclusiv evaluările efectuate pentru implementarea altor proiecte care sunt relevante și pot fi reutilizate, și nu necesită studii, evaluări, permise sau autorizații inutile sau duplicate. **Autoritățile naționale competente pot lua în considerare datele mai vechi de cinci ani în măsura în care consideră că aceste date sunt relevante și necesare pentru stabilirea cerințelor pentru procedura de acordare a autorizațiilor.**
- (8) În statele membre în care stabilirea unei rute sau a unei locații, realizată doar pentru scopul specific al unui proiect planificat, inclusiv planificarea coridoarelor specifice pentru infrastructurile rețelei, nu poate fi inclusă în procesul de acordare a autorizațiilor care conduce la luare a deciziei exhaustive, decizia corespunzătoare se ia în cursul unei perioade distincte de șase luni de la data transmiterii documentelor aferente cererii finale și complete de către inițiatorul proiectului.
- (9) Procedura prealabilă depunerii cererii include: examinarea și delimitarea studiilor, rapoartelor și documentației necesare așteptate de la inițiatorul proiectului; întocmirea programului detaliat și verificarea proiectului de dosar de cerere, în următoarele etape:
- (a) cât mai curând posibil și în termen de cel mult trei luni de la notificarea de către inițiatorul proiectului menționată la alineatul (5), autoritatea națională competentă stabilește și notifică inițiatorului proiectului autorizațiile, permisele și evaluările necesare pentru finalizarea procesului de acordare a autorizațiilor.

Notificarea efectuată de autoritatea națională competentă include lista de verificare menționată la punctul 1 litera (e) din anexa VI și, după caz, conținutul acesteia se stabilește în cooperare cu celelalte autorități vizate și cu autoritățile naționale competente din celelalte state membre în care este situat proiectul, inclusiv în cazul în care proiectul traversează zona lor economică exclusivă.

Dacă este cazul, notificarea trebuie să detalieze condițiile în care proiectul poate beneficia de exceptarea prevăzută la articolul 7 alineatul (7) și să identifice:

- (i) dacă este foarte probabil ca proiectul să genereze efecte negative neprevăzute semnificative, având în vedere sensibilitatea ecologică a zonelor geografice în care este planificat, care nu au fost identificate în cursul evaluării de mediu a planurilor naționale de dezvoltare efectuate în temeiul Directivei 2001/42/CE și, după caz, al Directivei 92/43/CEE;
- (ii) măsurile de atenuare adecvate și proporționale sau compensația financiară pentru programele de protecție a speciilor aplicabile proiectului în conformitate cu articolul 7 alineatul (8);
- (iii) probabilitatea ca o parte a proiectului să producă efecte semnificative asupra mediului într-un alt stat membru; în acest caz, autoritatea națională competentă a statului membru în care este situat proiectul asigură aplicarea articolului 7 din Directiva 2011/92/UE și a articolelor 2-7 din Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier;

- (b) de asemenea, notificarea trebuie să indice dacă autoritatea națională competentă aprobă sau modifică conceptul de participare a publicului prezentat de inițiatorul proiectului în conformitate cu articolul 9 alineatul (3). În cursul perioadei de examinare, autoritatea națională competentă, în cooperare cu alte autorități implicate, stabilește domeniul de aplicare și nivelul de detaliu al studiilor, rapoartelor și documentațiilor, inclusiv al evaluărilor necesare pentru autorizarea de mediu a proiectului, pe care inițiatorul proiectului trebuie să le elaboreze și să le prezinte ca parte a dosarului de cerere complet.

Nici autoritatea națională competentă, nici vreuna dintre autoritățile vizate nu trebuie să solicite ulterior informații, studii, rapoarte sau evaluări suplimentare față de cele stabilite în acest proces inițial de examinare, cu excepția cazului în care a avut loc o modificare semnificativă a proiectului sau a mediului său înconjurător. În cazul în care are loc o astfel de modificare semnificativă, autoritatea națională competentă poate solicita informații suplimentare de la inițiatorul proiectului, pe baza unei justificări motivate;

- (c) autoritatea națională competentă întocmește, în strânsă cooperare cu inițiatorul proiectului și cu alte autorități vizate, precum și cu autoritățile naționale competente din celelalte state membre în care este situat proiectul, inclusiv dacă proiectul traversează zona lor economică exclusivă și ținând seama de rezultatele activităților desfășurate în temeiul literei (a) de la prezentul alineat, un calendar detaliat al procesului de acordare a autorizațiilor în conformitate cu liniile directoare prevăzute la punctul 2 din anexa VI;
- (d) la primirea proiectului de dosar de cerere, autoritatea națională competentă poate, în nume propriu sau în numele altor autorități vizate, să solicite inițiatorului proiectului să prezinte informațiile lipsă referitoare la elementele solicitate menționate la litera (a) în termen de maximum [...] **45 de zile**.

Procedura prealabilă depunerii cererii trebuie să includă pregătirea oricăror rapoarte de mediu de inițiatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația și evaluările privind adaptarea la schimbările climatice și securitatea cibernetică și fizică.

[...]

În termen de [...] **45 de zile** de la transmiterea informațiilor lipsă menționate la primul paragraf litera (d), autoritatea competentă acceptă spre examinare cererea completă în scris sau în format electronic sau pe platforme digitale dedicate, începând procedura legală de acordare a autorizațiilor menționată la alineatul (1) litera (b).

- (10) Inițiatorul proiectului trebuie să coopereze cu bună credință cu autoritățile naționale competente și cu toate autoritățile vizate, pentru a le furniza informații complete și corecte, în special în ceea ce privește informațiile identificate în procesul de examinare.

Inițiatorul proiectului se asigură că dosarul de cerere este complet și adecvat, solicitând avizul autorității naționale competente cât mai curând posibil în cadrul procesului de acordare a autorizațiilor.

Inițiatorul proiectului trebuie să coopereze pe deplin cu autoritatea națională competentă pentru a respecta termenele prevăzute de prezentul regulament. Întârzierile cauzate din culpa inițiatorului proiectului săvârșită cu bună-credință în această privință nu se scad din durata maximă de autorizare.

- (11) Statele membre se asigură că nicio modificare a dreptului intern nu duce la prelungirea niciunui proces de autorizare demarate înainte de intrarea în vigoare a modificărilor respective. În vederea menținerii unui proces accelerat de autorizare a proiectelor de pe lista Uniunii, autoritățile naționale competente adaptează în mod adecvat calendarul stabilit în conformitate cu alineatul (6) litera (b) din prezentul articol pentru a se asigura, în măsura posibilului, că termenele pentru procesul de acordare a autorizațiilor prevăzute la prezentul articol nu sunt depășite.
- (12) Termenele prevăzute la prezentul articol nu aduc atingere obligațiilor care decurg din dreptul Uniunii și din cel internațional și nu aduc atingere căilor de atac administrative sau judiciare în fața unei instanțe judecătorești.

Termenele prevăzute la prezentul articol pentru oricare dintre procedurile de autorizare nu aduc atingere unor eventuale termene mai scurte stabilite de statele membre.

CAPITOLUL IV

Planificarea intersectorială a infrastructurii

Articolul 11

Scenariu central pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani

- (1) Până la [doi ani de la intrarea în vigoare] și, ulterior, cel puțin o dată la patru ani, Comisia elaborează un scenariu central **și analize de sensibilitate** pentru sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, care să fie utilizat pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, menționate la: articolul 48 din Regulamentul (UE) 2019/943 și la articolul [...] **60** din Regulamentul (UE) 2024/1789, procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură menționat la articolul 12 din prezentul regulament, analiza cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic menționată la articolul 14 din prezentul regulament și alocarea transfrontalieră a costurilor menționată la articolul 17 din prezentul regulament.
- (2) Scenariul central **și analizele de sensibilitate** trebuie să fie în concordanță cu obiectivele Uniunii privind energia și clima și:
 - (a) [...] să includă o perspectivă pe termen **mediu și lung** cel puțin până în 2050, în conformitate cu obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică **și să țină seama de particularitățile naționale sau regionale;**
 - (aa) să adopte o abordare transsectorială care să asigure coerența între sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, optimizând eficiența sistemului;
 - (b) [...]

- (b) să țină seama de cele mai recente planuri naționale privind energia și clima sau de orice alt document relevant privind scenariul național aprobat de statul membru respectiv sau de autoritatea națională de reglementare;
 - (c) pentru analizele de sensibilitate, să ia în considerare, printre altele, mixurile de aprovizionare alternative și modelele de cerere, precum și tendințele și prognozele existente.
- (3) Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO pentru energie electrică), Rețeaua europeană a operatorilor de rețele de hidrogen (ENNOH), Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de gaze (ENTSO pentru gaze) și statele membre furnizează, la cererea Comisiei, datele și informațiile necesare pentru elaborarea scenariului central menționat la alineatul (1). Acestea includ, dar nu se limitează la datele privind piața și rețeaua, cum ar fi previziunile privind cererea și oferta, caracteristicile producției de energie electrică, producția și rețelele de hidrogen, sursele de flexibilitate, ipotezele privind importurile, precum și datele privind perioadele climatice. Comisia stabilește un termen rezonabil în care urmează să se furnizeze datele și informațiile, luând în considerare complexitatea datelor și a informațiilor cerute și urgența cu care sunt necesare datele și informațiile respective. În cazul în care un destinatar nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau dacă furnizează informații incomplete, Comisia poate solicita informațiile prin intermediul unei decizii.
- Comisia asigură coordonarea între exercițiul de colectare a datelor în scopul scenariului central și al analizelor de sensibilitate și alte exerciții de colectare a datelor, în special în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999, și reutilizează datele colectate acolo unde este posibil, pentru a evita duplicarea raportării de către statele membre. Comisia [...] solicită, după caz, agenției să verifice datele transmise Comisiei de către operatorii de rețea, inclusiv prin verificarea datelor naționale împreună cu autoritățile naționale de reglementare relevante.**

- (4) Comisia consultă agenția, autoritățile naționale de reglementare, ENTSO pentru energie electrică, ENNOH, ENTSO pentru gaze, Entitatea europeană pentru [...] operatorii de sisteme de distribuție [...] (Entitatea OSD UE), statele membre, **Grupul TEN-E**, precum și alte părți interesate relevante cu privire la datele colectate în scopul [...] elaborării scenariului central, inclusiv ipotezele și utilizarea acestora la elaborarea scenariului central. **Comisia invită statele membre să verifice datele, ipotezele și utilizarea acestora și convoacă o reuniune a Grupului TEN-E pentru a le discuta.**
- (5) Comisia prezintă Grupului TEN-E proiectul de scenariu central, împreună cu informații privind modul în care au fost luate în considerare observațiile primite în cadrul consultării menționate la alineatul (4). Membrii Grupului TEN-E își prezintă observațiile, dacă este cazul, în termen de [...] **două luni** de la primirea proiectului de scenariu central.
- (6) [...] **Comisia adoptă scenariul central prin intermediul unui act de punere în aplicare. Acest act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 23a alineatul (2).**
- (7) După publicarea actului [...] **de punere în aplicare** privind scenariul central, Comisia publică datele de intrare și de ieșire subiacente pentru scenariul central, sub rezerva restricțiilor prevăzute în dreptul intern și în acordurile de confidențialitate relevante.

- (8) **Cel puțin o dată la 24 de luni, în urma adoptării scenariului central, [...] Comisia, [...] după consultarea Grupului TEN-E, [...] elaborează [...] analize de sensibilitate suplimentare sau actualizări la scenariul central dacă [...] este necesar pe baza evoluțiilor pieței sau ale politicilor. Comisia informează Grupul TEN-T și poate modifica actul [...] de punere în aplicare menționat la alineatul (6) de la prezentul articol pentru a include orice astfel de analize de sensibilitate sau actualizări suplimentare la scenariul central.**

Articolul 12

Raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură

- (1) ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH trebuie să elaboreze un raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură pentru a identifica lacunele în materie de infrastructură care afectează obiectivele Uniunii legate de energia electrică și de hidrogen.
- (2) **Aceste** rapoarte de identificare a nevoilor în materie de infrastructură trebuie:
- (a) să se bazeze pe scenariul central elaborat de Comisie în conformitate cu articolul 11 și pe analizele sale de sensibilitate;
 - (b) să respecte metodologia elaborată de agenție în temeiul alineatului (11);
 - (c) să respecte principiile stabilite în anexa VII la prezentul regulament;
 - (d) să asigure o abordare transsectorială care să asigure coerența între sectorul energiei electrice și cel al hidrogenului, precum și, după caz, sectoarele gazelor, încălzirii centralizate și emisiilor de CO₂[...];
 - (e) **să ia în considerare cerințele actuale și viitoare ale dezvoltării rețelei naționale.**

- (3) ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH [...] **asigură o consultare transparentă și structurată a părților interesate relevante** cu privire la datele suplimentare, ipotezele și utilizarea acestora pentru elaborarea raportului lor de identificare a nevoilor în materie de infrastructură.
- (4) În termen de șase luni de la publicarea unui scenariu central în temeiul articolului 11, cu excepția cazului în care publicarea se limitează la adăugarea unei analize de sensibilitate, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH trebuie să prezinte Grupului TEN-E proiectele lor de raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură, inclusiv evaluarea modului în care proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii corespund nevoilor identificate. În cazul în care publicarea se limitează la adăugarea unei analize de sensibilitate, Comisia poate solicita ENTSO pentru energie electrică și ENNOH să elaboreze un nou raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură, în conformitate cu procedura prevăzută la prezentul articol.
- (5) În termen de două luni de la primirea proiectelor de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură de către Grupul TEN-E, agenția trebuie să evalueze conformitatea proiectelor de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, inclusiv evaluarea măsurii în care proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii corespund nevoilor identificate, cu metodologia menționată la alineatul [...] **(11)** și cu principiile stabilite în anexa VII și informează Grupul TEN-E.
- (6) În termen de [...] **două luni** de la data la care au fost informați de către agenție cu privire la conformitatea proiectelor de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, membrii Grupului TEN-E, ținând seama de contribuția agenției cu privire la conformitate, își pot prezenta observațiile și pot informa ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH.

- (7) În termen de două luni de la primirea observațiilor din partea membrilor Grupului TEN-E, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH adaptează proiectele de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, ținând seama de observațiile Grupului TEN-E și ale agenției, pentru a asigura respectarea deplină a cerințelor de la alineatul (2), și prezintă Comisiei **proiectul** de raport final de identificare a **nevoilor** în materie de infrastructură.
- (8) [...] Comisia poate solicita actualizări și îmbunătățiri, cu o justificare corespunzătoare și într-un termen rezonabil, în cazul în care constată că proiectele de rapoarte finale de identificare a nevoilor de infrastructură nu reflectă în mod corespunzător observațiile membrilor Grupului TEN-E și pentru a asigura respectarea deplină a principiilor prevăzute în anexa VII. ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH trebuie să răspundă pe deplin acestor solicitări în termen de o lună și să prezinte din nou Comisiei proiectele revizuite de rapoarte finale de identificare a nevoilor de infrastructură.
- (9) **Comisia prezintă proiectele de rapoarte finale de identificare a nevoilor în materie de infrastructură, în vederea adoptării, [...]** organismului decizional al Grupului TEN-E, [...] **care acționează** în termen de o lună de la primire.
- (10) În termen de două săptămâni de la aprobarea rapoartelor de identificare a nevoilor de infrastructură în temeiul alineatului (9) [...], ENTSO pentru energie electrică și ENNOH le publică pe site-ul lor. Dacă este cazul, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH actualizează rapoartele de identificare a nevoilor de infrastructură, **inclusiv ONDP-urile menționate la articolul 15**, în conformitate cu analizele de sensibilitate adoptate în temeiul articolului 11 alineatul (8), la cererea Comisiei.

- (11) Până la [9 luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament], după ce a efectuat o consultare amplă cu participarea Comisiei, a statelor membre, a ENTSO pentru energie electrică, a ENTSO pentru gaze, a ENNOH, a Entităţii OSD UE şi a altor părţi interesate relevante, agenţia publică o metodologie obligatorie pentru identificarea nevoilor în materie de infrastructură.
- (12) Metodologia trebuie să asigure faptul că raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură respectă principiile stabilite în anexa VII.
- (13) Agenţia actualizează metodologia atunci când este necesar din proprie iniţiativă sau la cererea Comisiei.
- (14) Până la 1 ianuarie 2027, prezentul articol se aplică sub rezerva dispoziţiilor tranzitorii prevăzute la articolul 61 din Regulamentul (UE) 2024/1789.

Articolul 13

Procesul de corelare a nevoilor în sistemul de energie electrică

- (1) Atunci când raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură pentru energia electrică concluzionează că proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a reţelei pe 10 ani la nivelul Uniunii nu răspund pe deplin nevoilor în materie de infrastructură identificate în temeiul articolului 12, Comisia poate lansa un proces de identificare a unor posibile soluţii pentru a răspunde nevoilor nesatisfăcute **în cooperare cu grupurile relevante**.

- (2) Comisia, în cooperare cu ENTSO pentru energie electrică, cu statele membre și cu agenția, invită operatorii de sistem din grupurile relevante să propună, în termen de șase luni de la invitație, proiecte capabile să răspundă nevoilor nesatisfăcute. Comisia prezintă proiectele propuse spre dezbateri grupurilor relevante instituite în conformitate cu articolul 3. Comisia poate implica alte părți interesate relevante și alte foruri de cooperare regională. Inițiatorii de proiecte capabili să răspundă nevoilor nesatisfăcute prezintă proiectele [...] cât mai curând posibil pentru a fi incluse în următoarele planuri naționale de dezvoltare, în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și pe lista Uniunii, **cu respectarea cerințelor de eligibilitate aplicabile.**
- (3) În cazul în care procesul prevăzut la alineatul (2) nu identifică proiecte capabile să răspundă nevoilor nesatisfăcute, Comisia poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe care poate deveni inițiator de proiect pentru a propune proiecte capabile să răspundă nevoilor nesatisfăcute. Inițiatorii de proiecte capabili să răspundă nevoilor nesatisfăcute prezintă proiectele [...] cât mai curând posibil pentru a fi incluse în următoarele planuri naționale de dezvoltare, în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și pe lista Uniunii, **cu respectarea cerințelor de eligibilitate aplicabile. Orice proiect identificat prin procesul de corelare a nevoilor face obiectul procedurilor de selecție a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc în temeiul prezentului regulament.**
- (4) Comisia monitorizează rezultatul procesului și progresele înregistrate de proiectele menționate la alineatele (2) și (3) și implică îndeaproape grupurile relevante instituite în conformitate cu articolul 3 și alte foruri de cooperare regională relevante.

Analiza cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic

- (1) Pentru proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), [...] (f) și (h) și la punctele 2, [...] 3 și 5 din anexa II, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH [...] **dezvoltă, fiecare,** metodologii [...] coerente pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic la nivelul Uniunii **și le utilizează, după caz,** atunci când evaluează proiectele în vederea includerii lor în planurile lor respective de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.
- (2) Metodologiile trebuie:
 - (a) să fie elaborate în conformitate cu principiile prevăzute în anexa V;
 - (b) să se bazeze pe ipoteze comune care permit compararea proiectelor;
 - (c) să fie în concordanță cu obiectivele Uniunii privind energia și clima și cu obiectivul său de neutralitate climatică până în 2050 și cu scenariul central menționat la articolul 11, precum și cu normele și indicatorii prevăzuți în anexa IV;
 - (d) să permită evaluarea pachetelor de proiecte în temeiul articolului 18 și, în sectorul energiei electrice, luarea în considerare a soluțiilor fără cabluri;
 - (e) să adopte o abordare transsectorială.
- (3) ENTSO pentru energie electrică și ENNOH elaborează și publică proiecte preliminare de metodologii în scopul consultării Entității OSD UE, **a statelor membre** și a altor părți interesate relevante. Procesul de consultare trebuie să fie deschis și transparent și să se realizeze în timp util. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH pregătesc și publică un raport privind procesul de consultare.

- (4) ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică și prezintă statelor membre, Comisiei și agenției proiectele lor de metodologii. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH prezintă motive în cazul în care nu au luat în considerare sau au luat în considerare doar parțial observațiile [...] **primite în cursul procesului de consultare în temeiul alineatului (3).** ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică și prezintă statelor membre, Comisiei și agenției [...] proiectele lor coerente de metodologii [...] până în decembrie 2027.
- (5) În termen de trei luni de la primirea proiectelor de metodologii, agenția și statele membre își pot transmite avizele către ENTSO pentru energie electrică, ENNOH și Comisiei. Comisia poate organiza reuniuni specifice ale grupurilor în vederea discutării proiectelor de metodologii.
- (6) În termen de trei luni de la primirea avizelor agenției și ale statelor membre, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH își modifică metodologiile respective pentru a ține seama pe deplin de avizele agenției și ale statelor membre și le transmit Comisiei spre aprobare.
- (7) Comisia emite decizia sa în termen de trei luni de la primirea metodologiilor respective.
- (8) În cazul în care Comisia respinge proiectul de metodologie, aceasta prezintă motivele. ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH revizuiesc proiectul de metodologie și îl retransmit Comisiei spre aprobare.
- (9) În termen de două săptămâni de la aprobarea de către Comisie, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH își publică metodologiile pe site-urile lor.

- (10) Comisia și agenția pot solicita ENTSO pentru energie electrică și ENNOH, după caz, să își actualizeze metodologiile și să stabilească un calendar. Agenția poate acționa din proprie inițiativă sau la cererea motivată în mod corespunzător a autorităților naționale de reglementare sau a părților interesate. Agenția publică cererile pe care le primește și toate documentele relevante care nu sunt sensibile din punct de vedere comercial pe care se bazează cererea sa.
- (11) La cererea agenției sau a Comisiei, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH actualizează metodologiile cost-beneficiu sectoriale unice coerente în conformitate cu procedura de aprobare în temeiul alineatelor (3)-(9).
- (12) ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică, în contextul fiecărui plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, datele de intrare actualizate relevante pentru aplicarea metodologiilor, inclusiv metodele de calcul, modelele de rețea, fluxul de sarcină relevant și datele de piață. Aceste date se publică într-o formă suficient de exactă, sub rezerva restricțiilor prevăzute de legislația națională și de acordurile de confidențialitate relevante. Comisia și agenția asigură tratamentul confidențial al datelor primite, atât de către ele însele, cât și de orice parte care efectuează, în numele lor, lucrări de analiză pe baza datelor respective.
- (13) ENTSO pentru energie electrică și ENNOH trebuie să calculeze și să publice, ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, rezultatele analizelor cost-beneficiu pentru toate proiectele, indicând modul în care beneficiile sunt distribuite între țări. Aceasta include beneficii atât pentru țările gazdă, cât și pentru țările care nu sunt țări gazdă și care beneficiază de proiectul respectiv.

- (14) Pentru proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 litera (g) și la punctul 4 din anexa II, Comisia asigură elaborarea de metodologii pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic la nivelul Uniunii. Metodologiile respective sunt compatibile, în ceea ce privește beneficiile și costurile, cu metodologiile elaborate de ENTSO pentru energie electrică și ENNOH. Metodologiile sunt elaborate în mod transparent, inclusiv cu consultarea amplă a agenției, a statelor membre și a tuturor părților interesate relevante.
- (15) Începând cu [aprilie 2028] și o dată la doi ani, agenția stabilește și publică un set de indicatori și valori de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare ale investițiilor pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa II. Inițiatorii de proiect furnizează datele solicitate autorităților naționale de reglementare și agenției. Respectivele valori de referință pot fi folosite de ENTSO pentru energie electrică și ENNOH pentru analizele cost-beneficiu efectuate pentru planurile ulterioare de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.

CAPITOLUL V

Rețele offshore pentru integrarea surselor regenerabile de energie

Articolul 15

Planificarea rețelei offshore

- (1) Până la [în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare], statele membre, cu sprijinul Comisiei, în cadrul coridoarelor lor specifice prioritare ale rețelei offshore definite în secțiunea 2 din anexa I, ținând seama de particularitățile și de dezvoltarea din fiecare regiune, **inclusiv cooperarea cu părțile terțe relevante**, actualizează acordul fără caracter obligatoriu pentru a coopera cu privire la obiective legate de producția de energie din surse regenerabile offshore care urmează să fie implementată în fiecare bazin maritim până în 2030, 2040 și 2050, în conformitate cu planurile lor naționale privind energia și clima, precum și potențialul de energie din surse regenerabile offshore al fiecărui bazin maritim. Acordul trebuie să includă obiective privind hidrogenul din surse regenerabile offshore **și tehnologii specifice din surse regenerabile offshore**, după caz.

Ca parte a acordurilor fără caracter obligatoriu, statele membre, cu sprijinul Comisiei, în cadrul coridoarelor lor prioritare specifice ale rețelei offshore, prevăzute în secțiunea 2 din anexa I, analizează, de asemenea, dacă între două sau mai multe state membre ar trebui stabilite, în planurile lor naționale privind energia și clima, obiective transfrontaliere specifice, cum ar fi pentru proiectele hibride și proiectele de conexiune transfrontalieră, **care pot să includă și hidrogenul**, cu scopul de a atinge obiectivele privind producția de energie din surse regenerabile offshore care urmează să fie implementată în cel mai eficient mod în fiecare bazin maritim.

Respectivul acord fără caracter obligatoriu se încheie în scris pentru fiecare bazin maritim legat de teritoriul statelor membre și nu aduce atingere dreptului statelor membre de a dezvolta proiecte în apele lor teritoriale și în zona lor economică exclusivă. Comisia oferă orientări pentru lucrări în cadrul grupurilor.

- (2) Până la [*în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare*], și, ulterior, o dată la patru ani, ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, ENTSO pentru energie electrică, cu implicarea OTS relevanți, **a ENNOH și a HNO, după caz**, a autorităților naționale de reglementare, a statelor membre și a Comisiei și în conformitate cu acordul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol, elaborează și publică, ca un raport separat care face parte din planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani al Uniunii, planuri strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt pentru fiecare bazin maritim, în conformitate cu coridoarele prioritare ale rețelei offshore menționate în anexa I, ținând seama de protecția mediului, **de amenajarea spațiului maritim** și de alte utilizări ale mării.

La elaborarea planurilor strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt în termenul prevăzut la alineatul (1), [...] **se iau în considerare** acordurile fără caracter obligatoriu menționate la alineatul (1) pentru elaborarea scenariului central planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.

Planurile strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt oferă o perspectivă generală privind potențialul capacităților de producție offshore și nevoile aferente ale rețelei offshore, inclusiv privind nevoile potențiale în ceea ce privește interconexiunile, proiectele hibride, conexiunile radiale, consolidările și infrastructura pentru hidrogen.

- (3) Planurile strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt sunt în concordanță cu planurile regionale de investiții publicate în temeiul articolului 34 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943 și integrate în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, pentru a asigura dezvoltarea coerentă a planificării rețelelor terestre și offshore și consolidările necesare.
- (4) Cel târziu o dată la patru ani după adoptarea acordului fără caracter obligatoriu în conformitate cu alineatul (1), statele membre își actualizează acordurile fără caracter obligatoriu menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, inclusiv având în vedere rezultatele aplicării celui mai recent raport cost-beneficiu și ale partajării costurilor în cazul coridoarelor prioritare ale rețelei offshore, **precum și orice analize relevante din cadrul cooperării regionale voluntare**.

- (5) După fiecare actualizare a acordurilor fără caracter obligatoriu în conformitate cu alineatul (4), pentru fiecare bazin maritim, ENTSO pentru energie electrică actualizează planul strategic de dezvoltare a rețelei offshore integrat la nivel înalt în cadrul următorului plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, astfel cum se menționează la alineatul (2).

Articolul 16

Orientare privind cadrele de investiții colaborative pentru proiecte energetice offshore

- (1) Comisia, cu implicarea statelor membre, a OTS relevanți, a agenției și a autorităților naționale de reglementare, analizează dacă este necesară o actualizare a orientărilor privind cadrele de investiții colaborative pentru proiectele energetice offshore, care prevăd o partajare specifică a costurilor și calcularea raportului dintre costuri și beneficii pentru implementarea planurilor de dezvoltare a rețelei offshore integrate pentru bazinele maritime menționate la articolul 15 alineatul (2), în conformitate cu acordurile fără caracter obligatoriu menționate la articolul [...] **15 alineatul (1)**, și, după caz, publică o versiune actualizată a orientărilor. Orientările respective trebuie să fie compatibile cu dispozițiile prevăzute la articolul 17 alineatul (1). Comisia își actualizează orientările, după caz, ținând seama de rezultatele punerii lor în aplicare.
- (2) ENTSO pentru energie electrică, cu implicarea OTS relevanți, a agenției, a autorităților naționale de reglementare, a Comisiei **și a ENNOH, după caz**, actualizează rezultatele aplicării raportului costuri-beneficii și a partajării costurilor în cazul coridoarelor prioritare ale rețelei offshore, inclusiv ori de câte ori Comisia publică o actualizare a orientărilor privind calcularea raportului dintre costuri și beneficii și partajarea costurilor specifice pentru implementarea planurilor de dezvoltare a rețelei offshore integrate pentru bazinele maritime menționate la articolul 15 alineatul (2), în conformitate cu acordurile fără caracter obligatoriu menționate la articolul 15 alineatul (1).

CAPITOLUL VI

Cadrul de reglementare

Articolul 17

Facilitarea investițiilor cu impact transfrontalier

- (1) Costurile de investiții angajate în condiții de eficiență, care exclud costurile de întreținere, legate de un proiect de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), [...], (f) și (h) [...] și la punctele 2 și 5 din anexa II, dacă sunt de competența autorităților naționale de reglementare în fiecare stat membru în cauză, sunt suportate de OTS, HNO, alți operatori relevanți sau de inițiatorii proiectului de infrastructură de transport din statele membre în care proiectul are un impact net pozitiv și, în măsura în care nu sunt acoperite de venituri rezultate din gestionarea congestiilor sau de alte taxe, se plătesc de către utilizatorii rețelei prin tarifele de acces la rețea în statul membru sau în statele membre respective.
- (2) Dispozițiile prezentului articol se aplică unui proiect de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 27 și la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), [...], (f) și (h) și la punctele 2 și 5 din anexa II, în cazul în care cel puțin un inițiator al proiectului solicită autorităților naționale relevante aplicarea dispozițiilor respective pentru costurile proiectului.

Proiectele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (g) din anexa II pot beneficia de dispozițiile prezentului articol în cazul în care cel puțin un inițiator al proiectului solicită autorităților naționale relevante aplicarea articolului.

În cazul în care proiectul are mai mulți inițiatori, autoritățile naționale de reglementare trebuie, fără întârziere, să solicite tuturor inițiatorilor proiectului să depună în comun cererea de investiții în conformitate cu alineatul (4).

- (3) Pentru un proiect de interes comun în cazul căruia se aplică alineatul (1), inițiatorii proiectului informează periodic, cel puțin o dată pe an de la includerea proiectului pe lista Uniunii și până la punerea în funcțiune a proiectului, toate autoritățile naționale de reglementare relevante cu privire la evoluția proiectului respectiv și la identificarea costurilor și a impactului asociat acestuia.
- (4) De îndată ce un astfel de proiect de interes comun este suficient de avansat și se estimează că este pregătit să intre în faza de construcție în următoarele 36 de luni, inițiatorii proiectului prezintă o cerere de investiții, după consultarea OTS **sau a ORH** din statele membre care se bucură de un impact net pozitiv semnificativ în urma proiectului. Cererea de investiții respectivă include o cerere de alocare transfrontalieră a costurilor și este prezentată tuturor autorităților naționale de reglementare relevante vizate, însoțită de elementele următoare:
- (a) o analiză cost-beneficiu actualizată specifică proiectului, în concordanță cu scenariul central menționat la articolul 11 și cu orice **analize de sensibilitate** [...] menționate la articolul 11, precum și metodologia pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic menționată la articolul 14 și ținând seama de beneficiile dincolo de frontierele statelor membre pe teritoriul cărora este situat proiectul;
 - (b) un plan de afaceri care evaluează viabilitatea financiară a proiectului, inclusiv soluția financiară aleasă, iar pentru un proiect de interes comun care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, rezultatele testelor de piață;
 - (c) atunci când inițiatorii proiectului sunt de acord, o propunere argumentată pentru o alocare transfrontalieră a costurilor.

Dacă un proiect este promovat de mai mulți inițiatori, aceștia depun o cerere de investiții comună.

După primirea cererii, autoritățile naționale de reglementare relevante transmit agenției, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ.

Autoritățile naționale de reglementare relevante și agenția păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

- (5) În termen de șase luni de la data primirii cererii de către ultima dintre autoritățile naționale de reglementare relevante, autoritățile respective, după consultarea inițiatorilor proiectului vizat, iau decizii coordonate comune cu privire la alocarea costurilor de investiții angajate în condiții de eficiență care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem pentru proiectul respectiv, precum și cu privire la includerea acestora în tarife sau la respingerea cererii de investiții, în tot sau în parte, dacă analiza comună efectuată de autoritățile naționale de reglementare relevante concluzionează că proiectul sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele membre ale autorităților naționale de reglementare relevante.

Autoritățile naționale de reglementare relevante includ în tarife costurile de investiții relevante angajate în condiții de eficiență, astfel cum sunt definite în recomandarea menționată la alineatul (14), în conformitate cu alocarea costurilor de investiții care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem pentru proiect.

Pentru proiectele de pe teritoriul statului membru respectiv, ulterior, autoritățile naționale de reglementare relevante evaluează, după caz, dacă ar putea apărea probleme de accesibilitate ca urmare a includerii costurilor de investiții în tarife.

- (6) La alocarea costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante țin seama de următoarele aspecte:
- (a) veniturile rezultate din gestionarea congestiilor sau alte taxe reale sau estimate;
 - (b) veniturile reale sau estimate provenite din mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem stabilit la articolul 49 din Regulamentul (UE) 2019/943.

Alocarea transfrontalieră a costurilor ține seama de costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor din statele membre în cauză și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor de interes comun, reducând în același timp la minimum nevoia de sprijin financiar. În procesul de alocare transfrontalieră a costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante, după consultarea OTS **sau a ORH** implicați, încearcă să ajungă la un acord reciproc bazat pe informațiile precizate la alineatul (4) primul paragraf literele (a) și (b) din prezentul articol, dar care nu se limitează la acestea. Evaluarea lor se bazează pe scenariul central și pe orice **analize de sensibilitate** [...] menționate la articolul 11, permițând o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun la politica energetică a Uniunii în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării.

- (7) La alocarea costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante aplică următoarele principii generale:
- (a) în cazul în care cel puțin 10 % din beneficiile **nete** estimate ale unui proiect se produc într-un stat membru, **pe baza informațiilor furnizate de ENTSO pentru energie electrică și ENNOH în temeiul articolului 14 alineatul (13)**, statul membru respectiv și autoritatea națională de reglementare relevantă iau parte la procesul de alocare transfrontalieră a costurilor **în scopul analizei și al consultării, fără a aduce atingere costurilor care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem și cu excepția cazului în care se decide altfel de către statele membre în care este avut în vedere proiectul;**

- (b) după caz, alocarea costurilor între statele membre se bazează pe distribuția beneficiilor nete, asigurându-se că această distribuție este reflectată de cheia de repartizare a costurilor;
- (c) alocarea transfrontalieră a costurilor se bazează pe un acord ex ante de alocare a costurilor menit să asigure siguranța investițiilor, iar acordul trebuie să fie transparent și previzibil, iar alocarea transfrontalieră a costurilor poate prevedea posibilitatea unor ajustări ex post, cu condiția ca aceste ajustări să fie definite în mod explicit în decizia de alocare a costurilor și să fie clar încadrate, inclusiv în ceea ce privește intervalele de timp, **circumstanțele** și categoriile de costuri acoperite.

În cazul în care un proiect de interes comun atenuează externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul de interes comun respectiv este implementat în statul membru care se află la originea externalității negative, această atenuare nu este considerată un beneficiu transfrontalier și nu reprezintă, prin urmare, o bază de alocare a costurilor către OTS din statele membre afectate de externalitățile negative respective.

- (8) Autoritățile naționale de reglementare relevante, pe baza alocării transfrontaliere a costurilor menționate la alineatul (5) din prezentul articol, iau în considerare costurile reale suportate de un OTS, un ORH sau de un alt inițiator al proiectului ca urmare a investițiilor atunci când stabilesc sau aprobă tarifele în conformitate cu articolul 78 alineatul (1) din Directiva (UE) 2024/1788 și cu articolul 59 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2019/944, în măsura în care costurile respective corespund costurilor unui operator eficient și comparabil din punct de vedere structural.

- (9) Autoritățile naționale de reglementare relevante notifică agenției, fără întârziere, decizia de alocare a costurilor, precum și toate informațiile relevante privind decizia respectivă. În special, decizia de alocare a costurilor stabilește motivele detaliate pentru alocarea costurilor între statele membre, inclusiv următoarele:
- (a) o evaluare a impactului identificat asupra fiecăruia dintre statele membre în cauză, inclusiv în ceea ce privește tarifele de rețea;
 - (b) o evaluare a planului de afaceri menționat la alineatul (4) primul paragraf litera (b);
 - (c) externalitățile pozitive la nivel regional sau la nivelul Uniunii, cum ar fi securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea, pe care proiectul le-ar genera;
 - (d) rezultatul consultării cu inițiatorii proiectului în cauză.

Decizia de alocare a costurilor se publică pe site-urile autorităților naționale de reglementare relevante și se comunică agenției și Comisiei.

Până la [*în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare*], agenția creează un registru central al tuturor **versiunilor neconfidențiale** ale deciziilor de alocare transfrontalieră a costurilor luate de autoritățile naționale de reglementare și îl găzduiește pe site-ul său.

- (10) În cazul în care autoritățile naționale de reglementare relevante nu au ajuns la un acord cu privire la cererea de investiții în termen de șase luni de la data primirii cererii de către ultima dintre autoritățile naționale de reglementare relevante, acestea informează neîntârziat agenția.

În cazul respectiv sau la solicitarea comună a autorităților naționale de reglementare relevante, agenția ia o decizie privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor prevăzută la alineatul (5), în termen de trei luni de la data sesizării agenției.

Înainte de a lua o astfel de decizie, agenția consultă autoritățile naționale de reglementare relevante și inițiatorii proiectului. Termenul de trei luni prevăzut la al doilea paragraf poate fi prelungit cu două luni, în cazul în care agenția solicită informații suplimentare. Prelungirea în cauză începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete.

Evaluarea efectuată de către agenție trebuie să se bazeze pe scenariul central stabilit în temeiul articolului 11 și pe orice **analize de sensibilitate** [...], permițând o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun la obiectivele de politică energetică ale Uniunii privind decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării.

În decizia sa privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor, Agenția lasă la latitudinea autorităților naționale relevante modalitatea de includere în tarife a costurilor de investiții în conformitate cu alocarea transfrontalieră a costurilor, la momentul punerii în aplicare a deciziei respective, în conformitate cu dreptul intern.

Decizia privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor, se publică. Se aplică articolul 25 alineatul (3) și articolele 28 și 29 din Regulamentul (UE) 2019/942.

- (11) Agenția transmite Comisiei, fără întârziere, o copie a fiecărei decizii de alocare a costurilor, împreună cu toate informațiile relevante cu privire la fiecare decizie. Agenția publică versiuni neconfidențiale ale tuturor deciziilor pe site-ul său. Informațiile pot fi transmise în formă cumulată. Agenția și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.
- (12) Deciziile privind alocarea costurilor nu trebuie să aducă atingere dreptului OTS de a aplica și nici dreptului autorităților naționale de reglementare de a aproba tarifele de acces la rețele în conformitate cu Regulamentele (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și cu Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788.

- (13) Prezentul articol nu se aplică proiectelor de interes comun care beneficiază de una sau mai multe dintre următoarele:
- (a) o derogare de la articolele 31, 32, 33 și de la articolul 78 alineatul (7) **din** [...] Directiva (UE) 2024/1788, în temeiul articolului 78 din Regulamentul (UE) 2024/1789;
 - (b) o derogare de la articolul 19 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 sau de la articolul 6, de la articolul 59 alineatul (7) și de la articolul 60 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943;
 - (c) o derogare de la normele privind separarea sau accesul terților în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului³⁸ sau al articolului 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 și al articolului 66 din Directiva (UE) 2019/944.
- (14) Până la [*șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament*], agenția adoptă o recomandare pentru identificarea bunelor practici pentru tratarea cererilor de investiții pentru proiecte de interes comun în conformitate cu principiile menționate la alineatul (7) de la prezentul articol.

Recomandarea respectivă este actualizată periodic de către agenție, după caz. Aceasta trebuie să țină seama de particularitățile sectoriale și trebuie să asigure coerența cu principiile privind partajarea transfrontalieră a costurilor rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile, astfel cum se menționează la articolul 16 alineatul (1). La adoptarea sau actualizarea recomandării, agenția desfășoară un amplu proces de consultare, implicând toate părțile interesate relevante. Recomandarea respectivă trebuie să includă, de asemenea, un model fără caracter obligatoriu de alocare transfrontalieră a costurilor pentru a facilita activitatea [...] **autorităților** naționale de reglementare.

³⁸ Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 (*JO L 211, 14.8.2009, p. 15*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

- (15) Proiectele de interes reciproc trebuie să obțină o alocare transfrontalieră a costurilor în conformitate cu aceleași norme și condiții menționate la prezentul articol în ceea ce privește beneficiile pe care le aduc Uniunii. Aceasta se emite în mod coordonat de către autoritățile naționale de reglementare relevante ale statelor membre beneficiare.
- (16) Prezentul articol se aplică *mutatis mutandis* pachetelor de proiecte prevăzute la articolul 18.

Articolul 18

Facilitarea grupării proiectelor de infrastructură energetică în scopul partajării costurilor

- (1) Inițiatorii proiectelor pot grupa două sau mai multe proiecte de pe lista Uniunii pentru a facilita discuțiile privind partajarea costurilor între statele membre relevante și țările terțe, după caz, și deciziile privind alocarea transfrontalieră a costurilor între autoritățile [...] **de reglementare** în cauză ale statelor membre sau între autoritățile [...] **de reglementare** ale statelor membre și țările terțe, după caz.
- (2) Comisia poate invita inițiatorii proiectelor să prezinte grupurilor relevante, spre dezbateri, o propunere pentru unul sau mai multe pachete de două sau mai multe proiecte de pe lista Uniunii, [...] **inclusiv justificarea grupării și beneficiile preconizate ale acesteia**. Un pachet de proiecte poate include proiecte aflate în diferite stadii de dezvoltare, cu condiția ca gruparea acestora să nu întârzie punerea în aplicare a celor mai avansate proiecte.
- Analizele cost-beneficiu și propunerile de partajare transfrontalieră a costurilor pentru pachetele prezentate de inițiatorii de proiecte grupurilor relevante sunt evaluate printr-un proces coordonat la nivel regional între autoritățile de reglementare, ca bază pentru analiza cost-beneficiu actualizată și pentru propunerea de alocare transfrontalieră a costurilor menționată la alineatul (5) de la prezentul articol.**

- (3) În urma discuțiilor din cadrul grupurilor, Comisia poate solicita ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH să prezinte o analiză cost-beneficiu comună pentru pachetele propuse de două sau mai multe proiecte de pe lista Uniunii. Analiza cost-beneficiu comună trebuie să fie în concordanță cu scenariul central și cu **analizele de sensibilitate** [...] menționate la articolul 11, precum și cu metodologia elaborată în temeiul articolului [...]
- 14.** ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH prezintă Comisiei analiza cost-beneficiu comună în termen de două luni de la solicitare.
- (4) Statele membre relevante, cu implicarea autorităților naționale de reglementare relevante și cu sprijinul Comisiei, formulează concluzii cu privire la pachetul de proiecte și, după caz, invită inițiatorii proiectelor să adauge proiecte la pachet sau să elimine proiecte din pachet, dacă acest lucru facilitează discuțiile privind partajarea costurilor, cu condiția ca numărul de proiecte de pe lista Uniunii incluse în pachet să rămână gestionabil.
- (5) Statele membre relevante pot decide să aprobe pachetele și să invite inițiatorii proiectelor să depună o cerere comună de investiții în temeiul articolului 17 alineatul (4). Decizia respectivă se comunică grupurilor relevante și Comisiei. În sensul articolului 17 alineatul (4), în cererea de investiții se includ o singură analiză cost-beneficiu actualizată și o singură propunere de alocare transfrontalieră a costurilor, în vederea facilitării unei posibile cereri de asistență financiară din partea Uniunii în temeiul articolului 21 **sau de alte mecanisme de sprijin relevante.**

- (6) **Statele membre care pun în aplicare pachete de proiecte astfel cum sunt menționate la prezentul articol, constând în proiecte de interes comun enumerate în anexa II punctul 2 litera (a), pot permite în comun operatorilor de rețele de hidrogen să aplice alocarea intertemporală a costurilor, astfel cum se prevede la articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul 2024/1789, unor astfel de pachete de proiecte în temeiul unei metodologii comune, sub rezerva aprobării de către autoritățile de reglementare relevante. În termen de [șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament], Comisia efectuează o evaluare a eficacității măsurilor existente în sprijinul reducerii riscurilor și al intensificării proiectelor transfrontaliere de infrastructură pentru hidrogen, identificând posibile măsuri alternative, inclusiv garanții financiare la nivelul Uniunii. Comisia consultă agenția și alte părți interesate relevante și ține seama de activitatea relevantă a acestora.**

[...] *Venituri din congestii pentru proiecte în domeniul energiei electrice de pe lista Uniunii*

- (1) **Începând cu [1 ianuarie 2028], OTS [...] alocă 10 % din veniturile anuale [...] din congestii care [...] nu au fost cheltuite pentru garantarea disponibilității reale a capacității alocate în temeiul articolului 19 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) 2019/943 și pentru compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile în temeiul articolului 19 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE) 2019/943 [...] pentru investiții în rețea în proiecte de pe lista Uniunii relevante pentru reducerea congestiei la nivelul interconexiunilor în temeiul articolului 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943. Cota veniturilor anuale alocate din congestii crește cu 5 puncte procentuale pe an, până când ajunge la 25 %, începând cu [1 ianuarie 2031[...]]. Aceasta nu aduce atingere competențelor autorităților naționale de reglementare în ceea ce privește utilizarea veniturilor din congestii în temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2019/943.**

Prezentul articol nu se aplică veniturilor din congestii generate de granițele interne ale zonelor de ofertare din interiorul unui stat membru sau veniturilor din congestii care au fost colectate înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament.

- (2) **În cazul în care fondurile menționate la alineatul (1) de la prezentul articol nu pot fi alocate unor proiecte de pe lista Uniunii, OTS le plasează [...] într-un cont intern separat, în temeiul articolului 19 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/943, până când [...] vor putea fi cheltuite fie pentru finanțarea proiectelor de pe lista Uniunii relevante pentru reducerea congestiei la nivelul interconexiunilor, fie, atunci când pe lista Uniunii nu sunt disponibile proiecte suficient de mature, pentru finanțarea unor proiecte alternative care urmăresc același obiectiv și care sunt incluse în TYNDP, fie [...] până când OTS demonstrează, pe baza celui mai recent aprobat raport al ENTSO-E de identificare a nevoilor în materie de infrastructură în temeiul articolului 12, că [...] nu [...] este necesară [...] o capacitate transfrontalieră suplimentară la frontierele statelor membre [...] în cauză pentru a reduce congestia la nivelul interconexiunilor, caz în care fondurile pot fi utilizate în alte scopuri în temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2019/943. OTS demonstrează acest lucru, dacă este cazul, în cadrul rapoartelor lor în temeiul articolului 19 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2019/943.**
- (2a) **Cuantumul fondurilor care urmează să fie alocate în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol se calculează anual în conformitate cu metodologia elaborată în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943. Fondurile plasate în contul intern separat menționat la alineatul (2) din prezentul articol trebuie să poată fi identificate și se reportează de la un an calendaristic la altul în conformitate cu metodologia elaborată în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul 2019/943.**
- (2b) **În cazul în care fondurile alocate după 1 ianuarie 2031 nu au fost cheltuite pentru proiecte de pe lista Uniunii sau pentru proiecte alternative care urmăresc același obiectiv și care sunt incluse în TYNDP în conformitate cu alineatul (2), fondurile rezervate într-un anumit an calendaristic sunt puse la dispoziție pentru utilizare la sfârșitul celui de al optulea an calendaristic după ce au fost rezervate, în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul 2019/943. În cazul fondurilor alocate în temeiul alineatului (2) înainte de 1 ianuarie 2031, perioada de opt ani pentru deblocarea acestora începe la 1 ianuarie 2031.**

(3) Utilizarea fondurilor menționate la alineatul (1) trebuie:

- (a) să abordeze deficitul de finanțare al proiectelor de pe lista Uniunii care [...] **sunt situate în statul membru în care sunt colectate veniturile din congestii, ținând seama în mod corespunzător de finanțarea tarifară preconizată. Fondurile pot fi utilizate, de asemenea, pentru a aborda deficitul de finanțare al proiectelor de pe lista Uniunii care sunt situate în afara frontierelor statului membru respectiv și care aduc beneficii semnificative statului membru în cauză, în conformitate cu decizia de alocare transfrontalieră a costurilor pentru proiectul respectiv, sub rezerva acordului autorității de reglementare a statului membru în cauză, precum și pentru a se acoperi costurile proiectelor care au avut anterior statutul de PIC sau PIR, au fost finalizate și nu mai sunt incluse pe lista Uniunii, în măsura în care veniturile din congestii continuă să fie utilizate pentru a acoperi costurile de investiții aferente;**
- (b) să fie transparente **în rapoartele OTS în temeiul articolului 19 alineatul (5) din Regulamentul 2019/943, precum și în cererile de decizii de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17 alineatul (4) litera (c) din prezentul regulament;**

- (c) [...] să asigure proporționalitatea, transparența și nediscriminarea;
- (d) să nu compromită îndeplinirea obiectivelor prioritare prevăzute la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943; [...]
- (e) **să nu împiedice inițiatorii de proiecte să solicite asistență financiară din partea Uniunii.**

- (4) Comisia **poate adopta un act de punere în aplicare care să stabilească norme de punere în aplicare pentru a [...]** oferi [...] detalii [...] privind modul de utilizare a fondurilor menționate la alineatul (1) de la prezentul articol și condițiile în care **poate fi demonstrat, pe baza celui mai recent aprobat raport al ENTSO-E de identificare a nevoilor în materie de infrastructură în temeiul articolului 12, astfel cum se prevede la alineatul (3), că nu este necesară nicio capacitate transfrontalieră suplimentară la frontiera statului membru în cauză pentru a reduce congestia la nivelul interconexiunilor în temeiul alineatului (2) de la prezentul articol. Actele de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 23a alineatul (2).** [...]
- (5) În termen de *[6 luni]* de la intrarea în vigoare a [...] **prezentului regulament**, agenția actualizează metodologia privind utilizarea veniturilor din congestii în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943 **exclusiv în scopul prezentului articol.** Metodologia actualizată este în concordanță cu alineatele (1), (2), **(2a)** și (3) de la prezentul articol și cu actele [...] **de punere în aplicare** adoptate în temeiul alineatului (4) de la prezentul articol.

Stimulente de reglementare

- (1) În cazul în care un inițiator de proiect își asumă riscuri mai mari pentru dezvoltarea, construcția, exploatarea sau întreținerea unui proiect de interes comun care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, în comparație cu riscurile suportate în mod normal de un proiect de infrastructură comparabil, autoritățile naționale de reglementare **sau o altă autoritate competentă, în cazul în care un stat membru a prevăzut astfel**, pot acorda stimulente adecvate pentru proiectul respectiv în conformitate cu Regulamentele (UE) 2019/943 și 2024/1789 și cu Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788.

Primul paragraf nu se aplică în cazul în care proiectul de interes comun beneficiază de una sau mai multe dintre următoarele:

- (a) o derogare de la articolele 31, 32 și 33 și de la articolul 78 alineatele (7) și (9) din Directiva (UE) 2024/1788, în temeiul articolului 78 din Regulamentul (UE) 2024/1789;
- (b) o derogare de la articolul 19 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 sau de la articolul 6, articolul 59 alineatul (7) și articolul 60 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943;
- (c) o derogare în temeiul articolului 36 din Directiva 2009/73/CE;
- (d) o derogare în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

- (2) În cazul unei decizii de acordare a stimulentele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, autoritățile naționale de reglementare trebuie să țină cont de rezultatele analizei cost-beneficiu în concordanță cu metodologia elaborată în temeiul articolului 14, în special, de externalitățile pozitive generate de proiect la nivel regional sau la nivelul Uniunii. Autoritățile naționale de reglementare analizează mai în detaliu riscurile specifice asumate de inițiatorii proiectului, măsurile întreprinse în vederea atenuării riscurilor și motivarea profilului de risc având în vedere impactul pozitiv net al proiectului, comparativ cu o alternativă cu risc mai scăzut. Riscurile eligibile includ, în special, riscuri legate de noile tehnologii de transport, atât terestre, cât și offshore, riscuri legate de recuperarea parțială a costurilor și riscuri de dezvoltare.
- (3) Decizia de acordare a stimulentele ia în considerare natura specifică a riscului asumat și poate să acorde stimulente referitoare, printre altele, la una sau mai multe dintre următoarele măsuri:
- (a) normele privind investițiile realizate cu anticiparea nevoilor viitoare;
 - (b) normele privind recunoașterea costurilor angajate în condiții de eficiență înainte de punerea în funcțiune a proiectului;
 - (c) normele privind obținerea unei rentabilități suplimentare a capitalului investit în proiect;
 - (d) orice altă măsură considerată necesară și adecvată.

CAPITOLUL VII

Finanțarea

Articolul 21

Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153

- (1) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 27 și în anexa II sunt eligibile pentru obținerea de asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru studii și instrumente financiare.
- (2) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 27 și la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), [...] (f) și (h) și la punctele 2 și 5 din anexa II și care intră în competența autorităților naționale de reglementare sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc toate criteriile următoare:
 - (a) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul articolului 17 alineatul (4) litera (a) oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;
 - (b) proiectul a primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17;
 - (c) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, de creditorii sau de autoritatea națională de reglementare, ținând seama de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la articolul 20 alineatul (2) atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii.

- (3) Proiectele de interes comun desfășurate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 5 alineatul (7) litera (d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2) de la prezentul articol.
- (4) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa II, altele decât cele menționate la alineatul (2), cu excepția categoriei de infrastructură prevăzute la punctul 3 din anexa respectivă, sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc toate criteriile următoare:
- (a) analiza cost-beneficiu a proiectului elaborată de inițiatorul proiectului în aplicarea metodologiei relevante de analiză cost-beneficiu elaborate în conformitate cu articolul [...] 14 oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative, cum ar fi securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;
 - (b) proiectul nu poate fi finanțat de piață în conformitate cu planul de afaceri elaborat de inițiatorul proiectului și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, creditori sau de autoritatea națională de reglementare;
 - (c) proiectul a primit o evaluare efectuată de autoritatea națională relevantă sau, după caz, de autoritatea națională de reglementare, în consultare cu OTS sau OD relevanți din statele membre în care proiectul are un impact pozitiv net semnificativ, care demonstrează în mod clar existența unor externalități pozitive semnificative generate de proiect, cum ar fi securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea, și include o evaluare a acestora și oferă dovezi clare ale lipsei de viabilitate comercială a acestora, în conformitate cu analiza cost-beneficiu, planul de afaceri și evaluările efectuate de inițiatorul proiectului și de potențialii investitori sau creditori și, după caz, de o autoritate națională de reglementare.

- (5) Evaluarea menționată la alineatul (4) litera (c) de la prezentul articol trebuie să se bazeze pe scenariul stabilit în temeiul articolului 11 și pe orice analize de sensibilitate existente ale acestuia și trebuie să includă o evaluare și o analiză exactă a costurilor angajate în mod eficient, o descriere exactă a beneficiilor proiectului, inclusiv împărțirea lor la nivel transfrontalier pentru fiecare stat membru sau țară terță, inclusiv pentru țările care nu sunt țări-gazdă, o descriere a repartizării costurilor la nivel transfrontalier și a tuturor surselor de finanțare relevante pentru proiect și deja sigure.
- (6) Prezentul articol se aplică *mutatis mutandis* proiectelor de interes reciproc și pachetelor de proiecte în temeiul articolului 18.

Proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii în condițiile prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1153. În ceea ce privește granturile pentru lucrări, proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii, cu condiția să îndeplinească criteriile prevăzute la alineatul (2) sau (4) de la prezentul articol, după caz, și cu condiția ca proiectul să contribuie la obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii.

Articolul 22

Linii directoare pentru criteriile de acordare a asistenței financiare din partea Uniunii

Criteriile specifice prevăzute la articolul 4 alineatul (3) din prezentul regulament și parametrii prevăzuți la articolul 4 alineatul (5) din prezentul regulament se aplică în scopul stabilirii criteriilor de acordare a asistenței financiare din partea Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153. În cazul proiectelor de interes comun care intră sub incidența articolului 27 din prezentul regulament, pe lângă cerințele prevăzute de articolul 21 alineatul (2), se aplică criteriile privind integrarea pieței, securitatea aprovizionării, concurența și durabilitatea.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Articolul 23

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 3 alineatul (4) [...] se conferă Comisiei pe o perioadă de șapte ani de la 23 iunie 2027. Comisia elaborează un raport privind delegarea de competențe cu cel puțin nouă luni înainte de încheierea perioadei de șapte ani. Delegarea de competențe se prelungește tacit cu perioade de timp identice, cu excepția cazului în care Parlamentul European sau Consiliul se opune prelungirii respective cu cel puțin trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade.
- (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 3 alineatul (4) [...] poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu afectează valabilitatea actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

- (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 3 alineatul (4) [...] intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Termenul menționat se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 23a

Procedura comitetului

- (1) **Comisia este asistată de un comitet. Comitetul respectiv este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.**
- (2) **În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.**

Articolul 24

Raportare și evaluare

- (1) Comisia publică, până la 30 iunie 2032, un raport privind implementarea proiectelor de pe lista Uniunii și îl prezintă Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la:
- (a) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor de pe lista Uniunii și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate;

- (b) fondurile angajate și vărsate de Uniune pentru proiectele de pe lista Uniunii, comparativ cu valoarea totală a proiectelor finanțate de pe lista Uniunii;
- (c) progresele înregistrate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie, inclusiv a surselor regenerabile de energie offshore, și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor de pe lista Uniunii;
- (d) în sectoarele energiei electrice și al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare între statele membre și evoluția corespunzătoare a prețurilor la energie;
- (e) procesul de acordare a autorizațiilor și de participare a publicului, în special:
 - (i) durata totală medie și maximă a procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii prealabile depunerii cererii, comparativ cu calendarul prevăzut pentru etapele majore inițiale menționate la articolul 10 alineatul (9);
 - (ii) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate;
 - (iii) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procesului de acordare a autorizațiilor și al implementării proiectului;
 - (iv) eficacitatea sistemelor prevăzute la articolul 8 alineatul (3) în ceea ce privește respectarea termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2);
 - (v) rata de digitalizare a procedurilor de autorizare;

- (f) procesul de reglementare, în special:
 - (i) numărul de proiecte de interes comun sau de pachete de proiecte care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17;
 - (ii) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 20;
 - (g) eficacitatea prezentului regulament în ceea ce privește contribuția la țintele Uniunii privind energia și clima și la realizarea neutralității climatice până cel târziu în 2050;
 - (h) îmbunătățirea rezilienței în materie de securitate fizică și cibernetică a infrastructurii energetice transfrontaliere;
 - (i) adoptarea de soluții fără cabluri în ceea ce privește numărul de proiecte și creșterea respectivă a capacității rețelei.
 - (j) **utilizarea fondurilor alocate în conformitate cu articolul 19 alineatul (1), inclusiv respectarea articolului 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943, și utilizarea de fonduri pentru proiecte care atenuează impactul congestionării sistemice asupra statelor membre afectate indirect, conform informațiilor din rapoartele autorităților de reglementare către ACER în temeiul articolului 19 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2019/943.**
- (2) **Comisia publică, până la 31 decembrie 2032 [...], un raport privind implementarea proiectelor de pe lista Uniunii din categoria menționată la punctul 5 din anexa II la prezentul regulament și îl prezintă Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la:**

- (a) numărul proiectelor, nivelul lor de maturitate și contribuția lor la îmbunătățirea securității fizice și cibernetice și a rezilienței infrastructurii energetice transfrontaliere;
- (b) implicațiile bugetare ale noii categorii și măsurile adoptate de Comisie pentru a se asigura că finanțarea alocată proiectelor din această categorie nu depășește 5 % din finanțarea disponibilă.

Articolul 25

Revizuire

Până la 30 iunie 2033, Comisia efectuează o revizuire a prezentului regulament, pe baza rezultatelor raportării și ale evaluării prevăzute la articolul 24 din prezentul regulament, precum și a monitorizării, raportării și evaluării desfășurate în temeiul articolelor 22 și 23 din Regulamentul (UE) 2021/1153.

Articolul 26

Informare și publicitate

Comisia instituie și menține o platformă de transparență ușor accesibilă publicului larg prin intermediul internetului. Platforma este actualizată periodic cu informații din: rapoartele menționate la articolul 5 alineatul (4), site-ul menționat la articolul 9 alineatul (7) și informații directe din partea inițiatorilor proiectelor în ceea ce privește proiectele care nu se mai află pe lista Uniunii. Platforma trebuie să conțină următoarele informații:

- (a) informații generale actualizate, inclusiv informații geografice, pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii;
- (b) planul de implementare, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (1), pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii, prezentat într-un mod care să permită evaluarea progreselor înregistrate în implementare în orice moment;
- (c) principalele beneficii preconizate și contribuția la obiectivele menționate la articolul 1 alineatul (1), precum și costurile proiectelor, cu excepția oricăror informații sensibile din punct de vedere comercial;
- (d) lista Uniunii;
- (e) fondurile alocate și vărsate de Uniune pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii;
- (f) linkuri la manualul național de proceduri menționat la articolul 9;
- (g) informații și actualizări ale stadiului în ceea ce privește proiectele care se aflau pe lista Uniunii, dar care nu mai sunt incluse.

Articolul 27

Derogare pentru interconexiuni pentru Cipru și Malta

- (1) În cazul Ciprului și al Maltei, care nu sunt interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze, se aplică o derogare de la articolul 3, articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b), articolul 4 alineatul (5) și anexele I, II și III. O interconexiune pentru fiecare dintre aceste state membre își menține statutul de proiect de interes comun în temeiul prezentului regulament, cu toate drepturile și obligațiile relevante, în cazul în care interconexiunea respectivă:

- (a) se afla în curs de dezvoltare sau de planificare la 23 iunie 2022;
- (b) a primit statutul de proiect de interes comun în temeiul Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³⁹;
- (c) este necesară pentru a asigura interconectarea permanentă a respectivelor state membre la rețeaua transeuropeană de gaze.

Respectivele proiecte asigură capacitatea viitoare de a accesa noi piețe energetice, inclusiv cea a hidrogenului.

- (2) Inițiatorii de proiecte furnizează dovezi suficiente cu privire la modul în care interconexiunile menționate la alineatul (1) vor permite accesul la noi piețe ale energiei, inclusiv a hidrogenului, în concordanță cu obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calcularea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului.

Comisia verifică periodic respectiva evaluare și respectivul calcul, precum și implementarea la timp a proiectului.

³⁹ Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009 (JO L 115, 25.4.2013, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

- (3) În plus față de criteriile specifice prevăzute la articolul 21 pentru asistența financiară din partea Uniunii, interconexiunile menționate la alineatul (1) sunt proiectate astfel încât să asigure accesul la viitoarele piețe ale energiei, inclusiv a hidrogenului, nu conduc la o prelungire a duratei de viață a activelor de gaze naturale, **nu întârzie decarbonizarea economiei sau implementarea surselor de energie curată și a infrastructurii aferente, asigură coerența și complementaritatea cu planul național privind energia și clima și contribuie la punerea în aplicare a acestuia** și asigură interoperabilitatea transfrontalieră a rețelelor învecinate. Orice eligibilitate pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul articolului 21 se încheie la 31 decembrie 2031[...].
- (4) Orice cerere de asistență financiară din partea Uniunii pentru lucrări demonstrează în mod clar obiectivul de a transforma activul într-un activ dedicat hidrogenului până în 2036, dacă condițiile de piață permit acest lucru, prin intermediul unei foi de parcurs cu un calendar precis.
- (5) Derogarea prevăzută la alineatul (1) se aplică până în momentul în care Cipru, respectiv Malta, este direct interconectat(ă) la rețeaua transeuropeană de gaze sau până la 31 decembrie [...] **2033**, luându-se în considerare data cea mai apropiată.

Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942

Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (2), primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„La solicitarea ACER, autoritățile de reglementare, ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze, ENNOH, centrele de coordonare regionale, entitatea OSD UE, operatorii de transport și de sistem, operatorii de rețele de hidrogen, operatorii pieței de energie electrică desemnați și entitățile înființate de operatorii de transport și de sistem pentru gaze naturale, de operatorii de sisteme GNL, de operatorii de sisteme de înmagazinare a gazelor naturale sau de operatorii de înmagazinare a hidrogenului sau de operatorii de terminale de hidrogen furnizează ACER informațiile la același nivel de detaliu necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor ACER în temeiul prezentului regulament, cu excepția cazului în care ACER a cerut și a primit deja respectivele informații.”

2. La articolul 11, literele (c) și (d) se înlocuiesc cu următorul text:

„(c) îndeplinește obligațiile prevăzute la articolele 5, 11, 12, 14, 17 din Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului* [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și în secțiunea 2 punctul 8 din anexa III la regulamentul respectiv;

(d) ia decizii cu privire la cererile de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17 alineatul (9) din Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*].

* Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului [Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx] (JO..., ELI: ...).”

Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943

Articolul 48 din Regulamentul (UE) 2019/943 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 48

Planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani

- (1) Planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii menționat la articolul 30 alineatul (1) litera (b) din prezentul regulament se bazează pe scenariul central **și analizele de sensibilitate la acesta, după caz**, precum și pe raportul privind identificarea nevoilor sistemului în temeiul articolelor 11 și 12 din Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului* [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și include modelarea rețelei integrate și o evaluare a rezilienței sistemului. Parametrii de intrare relevanți pentru modelarea scenariului central și a analizelor de sensibilitate la acesta, după caz, cum ar fi ipotezele privind prețurile combustibililor și carbonului sau instalarea surselor regenerabile de energie, precum și ipotezele pentru evaluarea adecvării resurselor la nivel european elaborate în temeiul articolului 23 din prezentul regulament ar trebui să fie consecvenți în măsura posibilului.

În special, planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii:

- (a) se bazează pe proiecte cu relevanță transfrontalieră incluse în planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și în planurile naționale de investiții, ținând seama de planurile regionale de investiții menționate la articolul 34 alineatul (1) din prezentul regulament, și se bazează pe aspectele de la nivelul Uniunii legate de planificarea rețelei, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*]; face obiectul unei analize costuri-beneficii utilizând metodologia stabilită la articolul 14 din regulamentul respectiv;

- (b) ia în considerare [...] alternativele la extinderea rețelei, cum ar fi soluțiile fără cabluri în temeiul Regulamentului (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] sau flexibilitatea din surse nefosile;
- (c) în ceea ce privește interconectările transfrontaliere, se bazează, de asemenea, pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori de sisteme și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor menționați la articolele 44 și 51 din Directiva (UE) 2019/944;
- (d) identifică deficiențele investiționale, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere.

În ceea ce privește al doilea paragraf litera (d), planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii poate fi însoțit de o analiză a obstacolelor aflate în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, rezultând din diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare.

- (2) ACER emite un aviz cu privire la planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, pentru a evalua coerența acestora cu planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii, inclusiv conformitatea cu cerințele de la articolul 3 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*]. În cazul în care ACER identifică neconcordanțe între un plan național de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei, recomandă, în termen de două luni de la primirea acestuia, modificarea, după caz, a planului național de dezvoltare a rețelei pe 10 ani sau a planului la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei. În cazul în care un astfel de plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani este elaborat în conformitate cu articolul 40a din Directiva (UE) 2019/944, ACER recomandă autorității de reglementare relevante, **sau unei alte autorități competente, în cazul în care un stat membru a prevăzut astfel**, să modifice planul național de dezvoltare a rețelei pe 10 ani în conformitate cu articolul 40a alineatul (7) din directiva respectivă și informează Comisia cu privire la aceasta.

* Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] (JO..., ELI: ...).”

Modificarea Regulamentului (UE) 2024/1789

Regulamentul (UE) 2024/1789 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 60 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 60

Planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii

- (1) Planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii se bazează pe scenariul central și pe raportul privind identificarea nevoilor sistemului în temeiul articolelor 11 și 12 din Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului* [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și include modelarea rețelei integrate de hidrogen, o evaluare europeană privind adecvarea capacităților și o evaluare a rezilienței sistemului.

În special, planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii:

- (a) se bazează pe planurile naționale de dezvoltare a rețelei pentru transportul hidrogenului, astfel cum sunt prevăzute la articolul 55 din Directiva (UE) 2024/1788, și se bazează pe aspectele legate de Uniune ale planificării rețelei, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*];
- (b) în ceea ce privește interconectările transfrontaliere, se bazează pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori ai rețelei și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor, astfel cum se menționează la articolul 55 alineatul (7) din Directiva (UE) 2024/1788;
- (c) identifică lacunele în materie de investiții, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere necesare, pentru a realiza coridoarele prioritare pentru hidrogen și electrolizoare, astfel cum se menționează la punctul 3 din anexa I la Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*].

În ceea ce privește al doilea paragraf litera (c), planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii poate fi însoțit de o analiză a obstacolelor aflate în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, rezultând din diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare. O astfel de analiză poate fi însoțită, după caz, de un plan cuprinzător de eliminare a acestor obstacole și de accelerare a realizării coridoarelor prioritare pentru hidrogen și electrolyzatoare.

- (2) ACER emite un aviz cu privire la planurile naționale de dezvoltare a rețelei pentru transportul hidrogenului după caz, pentru a evalua coerența acestora cu planul de dezvoltare a rețelei de hidrogen la nivelul Uniunii, inclusiv conformitatea cu cerințele de la articolul 3 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*]. În cazul în care ACER identifică neconcordanțe între un plan național privind dezvoltarea rețelei pentru transportul hidrogenului și planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii, aceasta recomandă, după caz, modificarea planului național privind dezvoltarea rețelei pentru transportul hidrogenului sau a planului de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii, în termen de cel mult două luni de la primirea planului național de dezvoltare a rețelei pentru transportul hidrogenului.
- (3) Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii, ENNOH cooperează cu ENTSO pentru energie electrică și cu ENTSO pentru gaze, în special în ceea ce privește elaborarea analizei cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic menționate la articolul 14 din Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și identificarea lacunelor în materie de infrastructură menționate la articolul 13 din regulamentul respectiv.

Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului ... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] (JO..., ELI: ...).”

2. Articolul 61 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 61

Planificarea integrată a rețelei la nivelul Uniunii

- (1) În cursul perioadei de tranziție, care se încheie la 1 ianuarie 2027, ENTSO pentru gaze elaborează planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii pentru 2026, cu implicarea deplină a operatorilor de rețele pentru transportul hidrogenului și împreună cu ENNOH, de îndată ce aceasta este instituită. Planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii pentru 2026 cuprinde două capitole separate, unul pentru hidrogen și unul pentru gazele naturale. ENTSO pentru gaze transferă fără întârziere către ENNOH, până la 1 ianuarie 2027, toate informațiile, inclusiv datele și analizele pe care le-a colectat în cursul elaborării planurilor de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii.
- (2) ENNOH elaborează planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii pentru 2028 în temeiul prezentului articol și al articolului 60.
- (3) ENNOH cooperează îndeaproape cu ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze pentru a elabora planuri integrate de dezvoltare a rețelelor la nivelul Uniunii în temeiul articolelor 32 și 60 din prezentul regulament și, respectiv, al articolului 30 din Regulamentul (UE) 2019/943.
- (4) În cazul în care trebuie luate decizii pentru a se asigura eficiența sistemului pentru toți purtătorii de energie, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 4 din Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului, Comisia se asigură că ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH cooperează îndeaproape.
- (5) ENNOH, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze cooperează în mod eficient, incluziv și transparent, facilitează luarea deciziilor prin consens și elaborează acordurile de lucru necesare pentru a favoriza această cooperare și pentru a asigura reprezentarea lor echitabilă.

ENNOH, împreună cu ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze, poate înființa grupuri de lucru pentru a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul primului paragraf literele (a), (b) și (d) și asigură reprezentarea echitabilă și egală a sectoarelor hidrogenului, energiei electrice și gazelor în cadrul grupurilor de lucru.”

Articolul 31

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul regulament nu afectează acordarea, continuarea sau modificarea asistenței financiare acordate de Comisie în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁰ și al Regulamentului (UE) 2021/1153.
- (2) Orice proces de elaborare a metodologiei de analiză cost-beneficiu inițiat de ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2022/869 înainte de *[data intrării în vigoare/începerii aplicării prezentului regulament]* continuă în temeiul articolului 14 din prezentul regulament.

Toate etapele finalizate în temeiul articolului 11 din Regulamentul (UE) 2022/869 se consideră finalizate în temeiul dispozițiilor corespunzătoare ale articolului 14 din prezentul regulament.

Orice metodologie de analiză cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic aprobată de Comisie în temeiul articolului 11 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2022/869 se consideră aprobată în temeiul articolului 14 alineatul (7) din prezentul regulament și rămâne valabilă până când este înlocuită cu o nouă metodologie de analiză cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic, elaborată în temeiul articolului 14 din prezentul regulament.

⁴⁰ Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Mecanismului pentru Interconectarea Europei, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 680/2007 și (CE) nr. 67/2010, JO L 348, 20.12.2013, p. 129, <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>.

- (3) Scenariile comune elaborate de ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH în temeiul articolului 12 din Regulamentul (UE) 2022/869 continuă să fie elaborate și aprobate de Comisie în conformitate cu procedura prevăzută la articolul respectiv. Odată aprobate de Comisie, aceste scenarii comune sunt considerate scenarii centrale de referință în temeiul articolului 11 din prezentul regulament și rămân valabile până la înlocuirea lor cu noi scenarii centrale de referință elaborate în temeiul articolului 11 din prezentul regulament.
- (4) Anexa VII la Regulamentul (UE) 2022/869 de stabilire a listei [] Uniunii de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc, precum și articolele [] din Regulamentul (UE) 2022/869 și anexele [] la regulamentul respectiv continuă să se aplice proiectelor de interes comun și proiectelor de interes reciproc incluse pe lista [] a Uniunii până când începe să se aplice actul delegat menționat la articolul 3 alineatul (4) din prezentul regulament de stabilire a primei liste a Uniunii.

Articolul 32

Abrogare

Regulamentul (UE) 2022/869 se abrogă. Toate trimiterile la Regulamentul (UE) 2022/869 se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament.

Articolul 33

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European

Președinta Președintele

Pentru Consiliu

ANEXA I

CORIDOARE ȘI DOMENII PRIORITARE PRIVIND INFRASTRUCTURA ENERGETICĂ

[astfel cum sunt menționate la articolul 1 alineatul (1)]

Prezentul regulament se aplică următoarelor coridoare și domenii prioritare în domeniul infrastructurii energetice:

1. CORIDOARE PRIORITARE PRIVIND ENERGIA ELECTRICĂ

- (1) Interconexiuni nord-sud pentru energia electrică în Europa de Vest (NSI West Electricity): interconexiuni între statele membre din regiune și cu zona mediteraneeană, inclusiv Peninsula Iberică, în special în vederea integrării energiei electrice din surse regenerabile de energie și a consolidării infrastructurilor de rețea interne pentru a stimula integrarea pieței în regiune și pentru a pune capăt izolării Irlandei, pentru a spori securitatea aprovizionării și siguranța rețelelor, precum și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea de transport adecvată și fiabilă și pentru a furniza energie electrică generată offshore statelor membre fără ieșire la mare.

Statele membre vizate: Belgia, Danemarca, Germania, Irlanda, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria și Portugalia.

- (2) Interconexiuni nord-sud pentru energia electrică în Europa Centrală și de Est și în Europa de Sud-Est (NSI East Electricity): interconexiuni și linii interne în direcțiile nord-sud și est-vest pentru finalizarea pieței interne și pentru integrarea producției provenite din surse regenerabile pentru a pune capăt izolării Ciprului, pentru a spori securitatea aprovizionării și siguranța rețelelor, precum și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea de transport adecvată și fiabilă și pentru a furniza energie electrică generată offshore statelor membre fără ieșire la mare.

Statele membre vizate: Bulgaria, Cehia, Germania, Croația, Grecia, Cipru, Italia, Ungaria, Austria, Polonia, România, Slovenia și Slovacia.

- (3) Planul de interconectare a pieței energiei în zona baltică în sectorul energiei electrice (BEMIP Electricity): interconexiuni între statele membre și linii interne în regiunea baltică, pentru a promova integrarea pieței, integrând în același timp cotele tot mai mari de energie din surse regenerabile în regiune și pentru a spori securitatea aprovizionării și siguranța rețelelor.

Statele membre vizate: Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Finlanda și Suedia.

2. CORIDOARE PRIORITARE ALE REȚELEI OFFSHORE

- (4) Rețelele offshore ale mărilor Nordului (NSOG): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Nordului, Marea Irlandei, Marea Celtică, Canalul Mânecii și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile **și pentru sporirea securității aprovizionării și a siguranței rețelelor.**

Statele membre vizate: Belgia, Danemarca, Germania, Irlanda, Franța, Luxemburg, Țările de Jos și Suedia.

- (5) Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică pentru rețelele offshore (BEMIP offshore): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Baltică și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile **și pentru sporirea securității aprovizionării și a siguranței rețelelor.**

Statele membre vizate: Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Finlanda și Suedia.

- (6) Rețelele offshore din sud și vest (SW offshore): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Mediterană, inclusiv Golful Cadiz, și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile **și pentru a spori securitatea aprovizionării și siguranța rețelelor.**

Statele membre vizate: Grecia, Spania, Franța, Italia, Malta și Portugalia.

- (7) Rețelele offshore din sud și est (SE offshore): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Mediterană, Marea Neagră și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile **și pentru sporirea securității aprovizionării și a siguranței rețelelor.**

Statele membre vizate: Bulgaria, Croația, Grecia, Italia, Cipru, România și Slovenia.

- (8) Rețelele offshore din Oceanul Atlantic: dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate și a interconectorilor aferenți în Atlanticul de Nord, pentru transportul energiei electrice de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare și pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie electrică **și pentru sporirea securității aprovizionării și a siguranței rețelelor.**

Statele membre vizate: Irlanda, Spania, Franța și Portugalia.

3. CORIDOARE PRIORITARE PENTRU HIDROGEN ȘI ELECTROLIZOARE

- (9) Interconexiuni pentru hidrogen în Europa de Vest (HI West): infrastructură pe bază de hidrogen și reconfigurarea infrastructurii de gaze, care permite apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, în mod direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), care conectează țările din regiune și răspunde nevoilor lor specifice de infrastructură pentru hidrogen, sprijinind crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul hidrogenului în Uniune.

Electrolizoare: sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente în Uniune.

Statele membre vizate: Belgia, Cehia, Danemarca, Germania, Irlanda, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria și Portugalia.

- (10) Interconexiuni pentru hidrogen din Europa Centrală și de Est și din Europa de Sud-Est (HI East): infrastructură pe bază de hidrogen și reconfigurarea infrastructurii de gaze, care permite apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, în mod direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), care conectează țările din regiune și răspunde nevoilor lor specifice de infrastructură pentru hidrogen, sprijinind crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul hidrogenului în Uniune.

Electrolizoare: sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente în Uniune.

Statele membre vizate: Bulgaria, Cehia, Germania, Grecia, Croația, Italia, Cipru, Ungaria, Austria, Polonia, România, Slovenia și Slovacia.

- (11) Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică în sectorul hidrogenului (BEMIP Hydrogen): infrastructură pe bază de hidrogen și reconfigurarea infrastructurii de gaze, care permite apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, în mod direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), care conectează țările din regiune și răspunde nevoilor lor specifice de infrastructură pentru hidrogen, sprijinind crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul hidrogenului în Uniune.

Electrolizoare: sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente în Uniune.

Statele membre vizate: Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Finlanda și Suedia.

4. DOMENII TEMATICE PRIORITARE

- (12) Implementarea rețelelor electrice inteligente: adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente pe întreg teritoriul Uniunii în vederea integrării eficiente a comportamentului și a acțiunilor tuturor utilizatorilor conectați la rețeaua de energie electrică, în special generarea unor cantități mari de energie electrică din surse regenerabile sau descentralizate și consumul dispecerizabil, stocarea energiei, vehiculele electrice și alte surse de flexibilitate și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țintelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuția semnificativă la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii.

Statele membre vizate: toate.

- (13) Rețea transfrontalieră de transport al dioxidului de carbon: dezvoltarea unei infrastructuri pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon între statele membre și cu țările terțe învecinate, pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon captat din instalațiile industriale în scopul stocării geologice permanente, precum și pentru utilizarea dioxidului de carbon pentru combustibilii gazoși sintetici, conducând la neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.

Statele membre vizate: toate.

ANEXA II

CATEGORII DE INFRASTRUCTURI ENERGETICE

Categoriile de infrastructuri energetice care urmează să fie dezvoltate în vederea punerii în aplicare a priorităților în domeniul energiei electrice prevăzute în anexa I sunt următoarele:

- (1) în ceea ce privește energia electrică:
 - (a) linii aeriene de transport de tensiune înaltă și foarte înaltă, care traversează o frontieră sau sunt situate pe teritoriul unui stat membru, incluzând zona economică exclusivă, dacă au fost concepute pentru o tensiune de minimum 220 kV, și cabluri subterane și submarine de transport, dacă au fost concepute pentru o tensiune de minimum 150 kV. În cazul statelor membre și al sistemelor izolate mici cu un sistem general de transport cu tensiune mai mică, respectivele praguri de tensiune sunt egale cu cel mai înalt nivel de tensiune al sistemelor lor electrice respective;
 - (b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la litera (a) și care permite transportul de energie electrică din surse regenerabile offshore de la siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore);
 - (c) instalațiile de stocare a energiei în sistemul de energie electrică, individual sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă sau temporară a energiei în infrastructuri situate la suprafață sau în subsol sau în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii de transport [...] **sau** de distribuție de înaltă tensiune [...];

- (d) orice echipament indispensabil sau instalație indispensabilă pentru ca sistemele menționate la literele (a), (b) și (c) să opereze sistemele în condiții de siguranță, securitate și eficiență, inclusiv echipamentele sau instalațiile care asigură protecția, reziliența, monitorizarea, controlul și digitalizarea la toate nivelurile de tensiune și stațiile electrice;
- (e) [...]
- (f) orice echipament indispensabil sau instalație indispensabilă astfel încât elementele de rețea de înaltă și foarte înaltă tensiune existente să opereze sistemele în condiții de siguranță și eficiență, care constituie echipament sau instalație de monitorizare, control și digitalizare;
- (g) rețele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC), prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transport, cât și pentru distribuția la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele de transport și de distribuție a energiei electrice mai eficiente și mai inteligente, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producție, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață, inclusiv investiții în insule și sistemele insulare pentru a reduce izolarea energetică, pentru a sprijini soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului său privind neutralitatea climatică până în 2050, precum și pentru a contribui în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii;

- (h) rețele offshore pentru energia din surse regenerabile: orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la litera (a) cu dublă funcționalitate: interconexiune și sistem offshore de racordare la rețea de la siturile de generare din surse regenerabile offshore către două sau mai multe state membre și o țară terță, inclusiv prelungirea pe uscat a acestui echipament până la prima stație electrică din sistemul de transport de pe uscat, precum și orice echipament adiacent sau instalație adiacentă offshore, care îndeplinesc un rol esențial pentru funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control, precum și stațiile electrice necesare dacă acestea asigură, de asemenea, interoperabilitatea tehnologică și, printre altele, compatibilitatea interfeței dintre diverse tehnologii;

(2) în ceea ce privește hidrogenul:

- (a) conducte de transport pentru transportul hidrogenului, în principal la presiune ridicată, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori ai rețelei în mod transparent și nediscriminatoriu;
- (b) instalații de stocare conectate la conductele de hidrogen de înaltă presiune menționate la litera (a);
- (c) instalații de recepție, stocare și regazeificare sau decompresie pentru hidrogenul lichefiat sau hidrogen încorporat în alte substanțe chimice, cu scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea;
- (d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului pe bază de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare;

Toate activele enumerate la literele (a)-(d) pot fi nou-construite sau reconfigurate din rețeaua de gaze naturale pentru cea de hidrogen sau o combinație a celor două;

- (3) în ceea ce privește instalațiile de electroliză:
- (a) electrolizoare:
- (i) care au o capacitate de cel puțin [...] **150 MW**, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat și
 - (ii) a căror producție se califică drept hidrogen cu emisii scăzute de dioxid de carbon în conformitate cu Directiva (UE) 2024/1788 în cazul hidrogenului cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau al combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică, în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001 și
 - (iii) care au o funcție legată de rețea atât pentru rețeaua de energie electrică, cât și pentru cea de hidrogen, în special în vederea flexibilității globale a sistemului și a eficienței globale a sistemului celor două rețele.
- (b) echipamente aferente, inclusiv racordarea prin conducte la rețea.
- (4) în ceea ce privește dioxidul de carbon:
- (a) conducte specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse în scopul stocării geologice definitive a dioxidului de carbon în temeiul Directivei 2009/31/CE;
 - (b) instalații fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării sale ulterioare prin conducte și în moduri de transport dedicate, cum ar fi navele, șlepurile, camioanele și trenurile;

- (c) fără a aduce atingere posibilelor interdicții de stocare geologică a dioxidului de carbon într-un stat membru, instalațiile de suprafață și de injectare asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată, în conformitate cu Directiva 2009/31/CE, pentru stocarea geologică permanentă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon;
 - (d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control;
- (5) în ceea ce privește securitatea, reziliența și reparațiile pentru infrastructura de energie electrică existentă:**
- (a) orice echipament sau instalație, inclusiv lucrările conexe strict necesare pentru implementarea sa, care este conceput(ă) în mod specific pentru a oferi protecție și reziliență elementelor critice de rețea existente în temeiul Regulamentului (UE) 2019/943 sau interconectorilor dintre Malta și Italia sau interconectorilor dintre cel puțin un stat membru și o parte contractantă la Comunitatea Energiei sau o țară terță, este conectat(ă) fizic direct la acestea și este esențial(ă) pentru operarea sistemelor în condiții de siguranță, securitate și eficiență;**
 - (b) orice componentă critică sau instalație, inclusiv lucrările relevante, care este desemnată în mod specific în scopul reparării de urgență a daunelor cauzate de un eveniment perturbator intenționat, sau rezervele regionale de urgență de astfel de componente critice, elementelor critice de rețea existente în temeiul Regulamentului (UE) 2019/943 care au fost finanțate anterior de Mecanismul pentru interconectarea Europei sau care sunt infrastructuri submarine ca parte a rețelei transfrontaliere de energie electrică de înaltă tensiune, care traversează ape internaționale, cu o capacitate de cel puțin 350 MW, sau interconectorilor dintre Malta și Italia sau interconectorilor dintre cel puțin un stat membru și o parte contractantă la Comunitatea Energiei sau o țară terță, cu condiția ca o astfel de componentă:**

- (i) să fie destinată unei implementări rapide pentru a asigura continuitatea operațiunilor și restabilirea în timp util a capacității de transport;
- (ii) să fie destinată, în urma implementării, să facă parte, temporar sau permanent, din infrastructura reparată;
- (iii) să fie furnizată în scopul reparării de urgență și să nu fie destinată în principal întreținerii de rutină, înlocuirii programate sau modernizării periodice a infrastructurii;
- (iv) să nu constituie componente, echipamente sau materiale de natură pur logistică și
- (v) să fie esențială pentru funcționarea sistemelor în condiții de siguranță, securitate și eficiență.

În urma unor evenimente perturbatoare intenționate, dacă este cazul și dacă este necesar pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemului sau restabilirea în timp util a capacității de transport, Comisia evaluează dacă ar trebui să se acorde sprijin pentru astfel de acțiuni de reparare în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei. Finanțarea acțiunilor de reparare a elementelor critice de rețea menționate mai sus este excepțională și se acordă numai în cazul în care nu este disponibilă o finanțare alternativă suficientă. În acest caz, în termen de trei luni se lansează o cerere separată de propuneri PIC pentru proiecte de reparații, iar proiectele de reparații pot solicita statutul de PIC. Odată ce această cerere specifică a avut ca rezultat un proiect PIC care are nevoie de finanțare prin MIE, se lansează o cerere specifică de finanțare prin MIE în termen de trei luni.

ANEXA III

LISTELE REGIONALE DE PROIECTE

1. REGULI PRIVIND GRUPURILE

- (1) În ceea ce privește infrastructura energetică care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, fiecare grup este alcătuit din reprezentanți ai statelor membre, ai autorităților naționale de reglementare, ai OTS, precum și ai Comisiei, ai agenției, ai entității OSD UE și ai ENTSO pentru energie electrică sau ai ENNOH.

Pentru celelalte categorii de infrastructuri energetice, fiecare grup este compus din Comisie și reprezentanți ai statelor membre, ai inițiatorilor proiectelor vizați de fiecare dintre prioritățile relevante prevăzute în anexa I.

- (2) În funcție de numărul de proiecte candidate pentru lista Uniunii, de lacunele în materie de infrastructură regională și de evoluțiile pieței, grupurile și organismele decizionale ale grupurilor se pot diviza, pot fuziona sau se pot reuni în diferite configurații, după caz, pentru a dezbate chestiuni comune tuturor grupurilor prin intermediul grupului TEN-E sau care se referă exclusiv la anumite regiuni. Aceste chestiuni pot include chestiuni relevante pentru consecvența transregională sau pentru numărul de proiecte propuse incluse în proiectele de liste regionale care se confruntă cu riscul de a deveni negestionabile.
- (3) Fiecare grup își organizează activitatea în conformitate cu eforturile de cooperare regională depuse în temeiul articolelor 31 și 65 din Regulamentul (UE) 2024/1789, al articolului 80 din Directiva (UE) 2024/1788, al articolului 34 din Regulamentul (UE) 2019/943 și al articolului 61 din Directiva (UE) 2019/944 și cu alte structuri de cooperare regională existente.
- (4) Fiecare grup invită, după caz, în vederea punerii în aplicare a coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică relevante desemnate în anexa I, inițiatorii unui proiect care ar putea fi eligibil pentru a fi selectat ca proiect de interes comun sau proiecte de interes reciproc, precum și reprezentanți ai administrațiilor naționale, ai autorităților de reglementare, ai societății civile și ai OTS din țări terțe.

- (5) Pentru coridoarele prioritare privind infrastructura energetică prevăzute la secțiunea 2 din anexa I, fiecare grup invită, după caz, reprezentanți ai statelor membre fără ieșire la mare, ai autorităților competente, ai autorităților naționale de reglementare și ai OTS.
- (6) Fiecare grup invită la reuniuni, după caz, organizațiile care reprezintă părțile interesate relevante, inclusiv reprezentanți din țări terțe, și, dacă se consideră oportun, direct părțile interesate, inclusiv producătorii, OD, furnizorii, consumatorii, populațiile locale și organizațiile de protecție a mediului cu sediul în Uniune, pentru a prezenta cunoștințe de specialitate specifice. Fiecare grup organizează audieri sau consultări, dacă acest lucru este relevant pentru îndeplinirea sarcinilor sale.
- (7) În ceea ce privește reuniunile grupurilor, Comisia publică, pe o platformă accesibilă părților interesate, normele interne, o listă actualizată a organizațiilor membre, informații actualizate periodic cu privire la evoluția lucrărilor, ordinele de zi ale reuniunilor, precum și procesele-verbale ale reuniunilor, dacă sunt disponibile. Deliberările organismelor decizionale ale grupurilor și clasificarea proiectelor în conformitate cu articolul 4 alineatul (5) sunt confidențiale. Toate deciziile referitoare la funcționarea și la activitatea grupurilor se iau prin consens între statele membre și Comisie.
- (8) Comisia, agenția și grupurile depun eforturi pentru a asigura coerența între grupuri. În acest scop, Comisia și agenția asigură, atunci când este relevant, schimbul de informații cu privire la toate activitățile care prezintă un interes interregional între grupurile în cauză.
- (9) Participarea autorităților naționale de reglementare și a agenției la grupuri nu trebuie să pună în pericol îndeplinirea obiectivelor și obligațiilor care le revin în temeiul prezentului regulament sau în temeiul Regulamentului (UE) 2019/942, al articolelor 77, 78 și 79 din Directiva (UE) 2024/1788 și al articolelor 58, 59 și 60 din Directiva (UE) 2019/944.

2. PROCESUL DE STABILIRE A LISTELOR REGIONALE

- (1) Inițiatorii unui proiect potențial eligibil pentru a fi selectat ca proiect pe lista Uniunii care doresc să obțină acest statut prezintă grupului o cerere de selectare ca proiect pe lista Uniunii care include:
- (a) o evaluare a proiectelor lor din punct de vedere al contribuției acestora la punerea în aplicare a priorităților prevăzute în anexa I;
 - (b) o indicare a categoriei relevante a proiectului, așa cum este prevăzută în anexa II;
 - (c) o analiză a respectării criteriilor relevante stabilite la articolul 4;
 - (d) pentru proiectele care sunt suficient de avansate, ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH, după caz, a efectuat o analiză cost-beneficiu, care este în concordanță cu metodologiile prevăzute la articolul 14, și care, pentru categoriile de infrastructuri energetice referitoare la energia electrică care se încadrează la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f), (h) din anexa II, referitoare la hidrogen, care se încadrează la punctul 2 din anexa II și referitoare la electrolizoare, care se încadrează la punctul 3 din anexa II, în cadrul planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii;
 - (e) informații privind beneficiarii finali și structura internă de proprietate a acestora, care sunt tratate drept confidențiale de către Comisie și membrii organului decizional la nivel înalt, la cererea justificată în mod corespunzător a inițiatorilor proiectelor, în cazul secretelor de afaceri/informațiilor comerciale;

- (f) pentru proiectele de interes reciproc, acordurile fără caracter obligatoriu specifice proiectului încheiate între guvernele țărilor direct afectate sau scrisorile de sprijin din partea acestora prin care își exprimă sprijinul explicit pentru proiect și, pentru țara terță, prin care se confirmă angajamentul lor explicit de a respecta un calendar similar pentru punerea în aplicare accelerată și alte măsuri de sprijin în materie de politici și de reglementare aplicabile proiectelor de interes comun din Uniune în temeiul articolului 4 alineatul (2) litera (f) și, pentru categoriile de infrastructuri energetice legate de energia electrică care intră sub incidența punctului 1 litera (a), (d) sau (h), un studiu preliminar privind securitatea și stabilitatea rețelei efectuat de operatorii de transport și de sistem, care să confirme că proiectul poate fi pe deplin integrat în rețelele de energie electrică ale țărilor în cauză;
- (g) alte informații relevante pentru evaluarea proiectului.
- (2) Proiectele de pe lista Uniunii care au obținut aprobarea normativă sau decizia finală de investiție care oferă o asigurare suficientă cu privire la construcția proiectului sau proiectele a căror construcție este în curs și care prezintă progrese suficiente în raportul lor anual prevăzut la articolul 5 rămân pe lista Uniunii și nu se impune să prezinte din nou informații în temeiul **punctului 1** literele (a)-(f) [...], **cu excepția cazului în care statul membru la al cărui teritoriu se referă proiectul nu aprobă includerea proiectului în temeiul articolului 3 alineatul (3) litera (a)**. Toți destinatarii păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

- (3) Proiectele propuse de interes comun și proiectele de interes reciproc de transport și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) din anexa II la prezentul regulament, după caz, fac parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, elaborat de ENTSO pentru energie electrică în temeiul articolului 30 din Regulamentul (UE) 2019/943. Proiectele propuse de interes comun de transport al energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (b) și (h) din anexa II la prezentul regulament sunt coerente cu planul de dezvoltare a rețelei offshore integrate și cu consolidările rețelei menționate la articolul 15 alineatul (2) din prezentul regulament.
- (4) Proiectele propuse de interes comun și proiectele de interes reciproc privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice stabilite la punctele 2 și 3 din anexa II la prezentul regulament fac parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen pe 10 ani la nivelul Uniunii, elaborat de ENNOH în temeiul articolului 60 din Regulamentul (UE) 2024/1789.
- (5) Până la 30 iunie 2027 și, ulterior, pentru fiecare plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică orientări actualizate pentru includerea proiectelor în planul lor respectiv de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, astfel cum se menționează la punctele 3 și 4, pentru a asigura egalitatea de tratament și transparența procesului. Pentru toate proiectele incluse în lista Uniunii în vigoare la momentul respectiv, orientările stabilesc un proces simplificat de includere în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, luând în considerare documentația și datele deja prezentate în cursul procesului anterior de elaborare a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, cu condiția ca documentația și datele deja prezentate să rămână valabile.

ENTSO pentru energie electrică și ENNOH consultă Comisia și agenția cu privire la proiectele lor de orientări pentru includerea proiectelor în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și țin seama în mod corespunzător de recomandările Comisiei și ale agenției înainte de publicarea orientărilor finale.

- (6) ENTSO pentru energie electrică și ENNOH oferă informații grupului TEN-E despre modul în care au aplicat orientările pentru a evalua incluziunea în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.
- (7) Proiectele propuse privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 4 din anexa II se prezintă ca parte a unui plan, elaborat de minimum două state membre, pentru dezvoltarea unei infrastructuri transfrontaliere pentru transportul și stocarea de dioxid de carbon, care urmează a fi prezentat Comisiei de către statele membre interesate sau de către entitățile desemnate de către statele membre respective.
- (8) Pentru proiectele care intră în sfera lor de competență, autoritățile naționale de reglementare și agenția, ținând seama de cooperarea regională în temeiul articolului 80 din Directiva (UE) 2024/1788 și al articolului 61 din Directiva (UE) 2019/944, verifică aplicarea consecventă a criteriilor și a metodologiei de analiză cost-beneficiu specifice proiectului în temeiul articolului 14 din prezentul regulament și evaluează relevanța transfrontalieră a proiectelor și progresele înregistrate pentru proiectele de pe lista Uniunii, ținând seama de rapoartele prezentate în temeiul articolului 5 alineatul (4) din prezentul regulament. Acestea își prezintă evaluarea grupului. Comisia asigură aplicarea în mod armonizat a criteriilor și metodologiilor menționate la articolul 4 din prezentul regulament și în anexa IV, în vederea garantării coerenței între grupurile regionale.
- (9) Pentru toate proiectele care nu intră sub incidența punctului 8 din prezenta anexă, Comisia evaluează aplicarea criteriilor prevăzute la articolul 4 din prezentul regulament. Comisia ia în considerare, de asemenea, posibilitatea unei extinderi viitoare pentru a include și alte state membre. Comisia își prezintă evaluarea grupului. Pentru proiectele care solicită statutul de proiect de interes reciproc, reprezentanții țărilor terțe și autoritățile de reglementare sunt invitate la prezentarea evaluării.

- (10) Fiecare stat membru la al cărui teritoriu nu se referă proiectul propus, dar asupra căruia proiectul propus poate avea un potențial impact net pozitiv sau un efect potențial semnificativ, cum ar fi asupra mediului sau asupra funcționării infrastructurii energetice de pe teritoriul său, poate prezenta grupului un aviz în care își specifică preocupările.
- (11) Grupul examinează, la cererea unui stat membru al grupului, motivele întemeiate prezentate de un stat membru în temeiul articolului 3 alineatul (3) pentru neaprobarea unui proiect legat de teritoriul său.
- (12) Grupul evaluează dacă principiul „eficiența energetică înainte de toate” este aplicat în stabilirea nevoilor de infrastructură regională și în raport cu fiecare dintre proiectele candidate. Grupul evaluează, în special, soluții precum soluții fără cabluri, managementul cererii de energie, flexibilitatea din surse nefosile, soluțiile de organizare a pieței, implementarea soluțiilor digitale și renovarea clădirilor ca soluții prioritare în cazul în care acestea sunt considerate mai eficiente din punctul de vedere al costurilor din perspectiva întregului sistem decât construirea de noi infrastructuri la nivelul ofertei.
- (13) Grupul se reunește pentru a examina și a clasifica proiectele propuse pe baza unei evaluări transparente a proiectelor și folosind criteriile prevăzute la articolul 4, luând în considerare evaluarea autorităților naționale de reglementare sau evaluarea Comisiei pentru proiectele care nu intră în competența autorităților naționale de reglementare.

- (14) Organismul decizional al fiecărui grup adoptă lista sa finală de proiecte propuse cel târziu cu două luni înainte de data adoptării listei Uniunii de la *articolul 22*, respectând dispozițiile prevăzute la *articolul 3 alineatul (3)*, pe baza propunerii grupurilor și ținând seama de evaluarea autorităților naționale de reglementare și a agenției și de evaluarea Comisiei pentru proiectele care nu intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare propuse în conformitate cu *punctul 9*, precum și de avizul Comisiei care urmărește să asigure un număr total gestionabil de proiecte de pe lista Uniunii, în special la frontierele legate de proiecte concurente sau potențial concurente. Organismele decizionale ale grupurilor prezintă Comisiei listele finale, împreună cu avizele precizate la *punctul 10*.
- (15) În cazul în care, pe baza proiectelor de liste, numărul total de proiecte propuse de pe lista Uniunii ar depăși un număr gestionabil, Comisia recomandă fiecărui grup interesat să nu includă pe listă proiecte clasificate cu cel mai mic grad de către grupul relevant în conformitate cu clasificarea stabilită în temeiul *articolului 4 alineatul (5)*.

ANEXA IV

NORME ȘI INDICATORI PRIVIND CRITERIILE PENTRU PROIECTE

- (1) Un proiect de interes comun cu un impact transfrontalier semnificativ este un proiect desfășurat pe teritoriul unui stat membru, care îndeplinește următoarele condiții:
- (a) pentru proiectele de transport al energiei electrice care se încadrează la punctul 1 literele (a), (b) și (d) [...] din anexa II, proiectul sporește capacitatea netă de transfer, **în comparație cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune, cu cel puțin 400 megawați (MW)** la frontiera statului membru respectiv cu unul sau mai multe alte state membre **sau cu cel puțin 50 % din capacitatea netă de transfer la frontiera statului membru respectiv cu orice alt stat membru;** [...]
 - (aa) pentru proiectele de transport al energiei electrice care se încadrează la punctul 1 litera (f) din anexa II, proiectul sporește capacitatea netă de transfer, la frontiera statului membru respectiv cu alte state membre, **cu cel puțin 200 de megawați (MW) în comparație cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune;**
 - (b) pentru orice proiect de echipamente sau instalații care intră sub incidența punctului 5 litera ([...]a) din anexa II, acestea trebuie să fie implementate pe elemente critice de rețea existente, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 69 din Regulamentul (UE) 2019/943, **sau pe interconectorii dintre Malta și Italia,** să fie incluse ca parte a măsurilor definite în planurile de pregătire pentru riscuri stabilite de statele membre în temeiul Regulamentului privind pregătirea pentru riscuri pentru a aborda riscurile la adresa securității energetice și pentru a spori securitatea energetică în cel puțin [...] **două** state membre;

- (bb) pentru orice proiect de echipamente sau instalații care intră sub incidența punctului 5 litera (b) din anexa II, abordează riscurile la adresa securității energetice, implică cel puțin doi operatori de transport și de sistem din cel puțin două state membre și sporește securitatea energetică în cel puțin două state membre, astfel cum se reflectă în planurile de pregătire pentru riscuri stabilite de statele membre în temeiul Regulamentului privind pregătirea pentru riscuri;**
- (c) pentru proiectele de stocare de energie electrică care se încadrează la punctul 1 litera (c) din anexa II, proiectul oferă o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și are o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an;
- (d) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează la punctul 1 litera (g) din anexa II, proiectul este conceput pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de medie tensiune și implică OTS, OTS și OD sau OD din cel puțin două state membre. Proiectul poate implica numai OD, cu condiția ca aceștia să provină din cel puțin două state membre și ca interoperabilitatea să fie asigurată. Proiectul îndeplinește cel puțin două dintre următoarele criterii: implică 50 000 de utilizatori, producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică, captează o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an, cel puțin 20 % din consumul de energie electrică aferent proiectului provine din resurse regenerabile variabile sau reduce izolarea energetică a sistemelor neinterconectate în unul sau mai multe state membre. Nu este necesar ca proiectul să implice o frontieră fizică comună. Pentru proiectele ce țin de sistemele izolate mici, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 42 din Directiva (UE) 2019/944, inclusiv insulele, respectivele niveluri de tensiune sunt egale cu cel mai înalt nivel de tensiune din sistemul de energie electrică relevant;

- (e) în ceea ce privește transportul hidrogenului, proiectul **permite transportul hidrogenului peste frontierele statelor membre în cauză sau** mărește capacitatea existentă de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera dintre două state membre cu cel puțin 10 % în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a proiectului, iar proiectul demonstrează în mod suficient că este o parte esențială a unei rețele transfrontaliere planificate de hidrogen și oferă dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu țările învecinate și cu operatorii de rețea sau, în cazul proiectelor care reduc izolarea energetică a sistemelor care nu sunt interconectate în unul sau mai multe state membre, proiectul vizează să aprovizioneze, direct sau indirect, cel puțin două state membre;
- (f) pentru instalațiile de stocare a hidrogenului sau de recepție a hidrogenului menționate la punctul 2 din anexa II, proiectul vizează să aprovizioneze în mod direct sau indirect cel puțin două state membre;
- (g) pentru electrolizoare, proiectul asigură o capacitate instalată de cel puțin [...] **150 MW** furnizată de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat și aduce beneficii directe sau indirecte unui număr de cel puțin două state membre;
- (h) pentru transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore, proiectul este conceput pentru a transfera energie electrică de la situri de producție offshore cu o capacitate de cel puțin 500 MW și permite transportul energiei electrice către rețeaua terestră **sau rețeaua offshore** a unui anumit stat membru, sporind volumul de energie electrică din surse regenerabile disponibil pe piața internă. Proiectul este dezvoltat **în special** în zone cu o rată scăzută de penetrare a energiei electrice din surse regenerabile offshore și demonstrează un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050;
- (i) pentru proiectele privind dioxidul de carbon, proiectul este utilizat pentru transportul și, dacă este cazul, stocarea dioxidului de carbon [...] provenit din cel puțin două state membre.

- (2) Un proiect de interes reciproc cu impact transfrontalier semnificativ îndeplinește următoarele condiții:
- (a) pentru proiectele de interes reciproc referitoare la categoria prevăzută la punctul 1 literele (a), (d) și (h) din anexa II, proiectul mărește capacitatea netă de transfer la frontiera statului membru respectiv cu o țară terță și aduce beneficii semnificative pentru cel puțin două țări vizate direct sau indirect de proiect;
 - (b) pentru proiectele de interes reciproc din categoria prevăzută la punctul 2 litera (a) din anexa II, proiectul privind hidrogenul permite transportul hidrogenului peste frontiera unui stat membru cu o țară terță și se dovedește că aduce beneficii semnificative pentru cel puțin două țări vizate direct sau indirect de proiect;
 - (c) pentru proiectele de interes reciproc din categoria prevăzută la punctul 4 din anexa II, proiectul poate fi utilizat pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon [...] de către cel puțin două state membre și o țară terță.
 - (d) **pentru proiectele de interes reciproc referitoare la categoria prevăzută la punctul 5 din anexa II, acestea trebuie să fie implementate pe interconexiunile existente între Uniune și părțile contractante la Comunitatea Energiei sau țări terțe, să sporească securitatea energetică în cel puțin un stat membru și o parte contractantă la Comunitatea Energiei sau o țară terță, să fie incluse în planurile de pregătire pentru riscuri stabilite de statele membre în cauză în temeiul Regulamentului privind pregătirea pentru riscuri și să implice cel puțin doi operatori de transport și de sistem din cel puțin un stat membru și o parte contractantă la Comunitatea Energiei sau o țară terță.**

- (3) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) din anexa II, criteriile prevăzute la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează:
- (a) **reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în special prin** transportul energiei electrice produse din surse regenerabile **variabile** către marile centre de consum și siturile de stocare măsurat conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, în special:
- (i) pentru transportul de energie electrică prevăzut la punctul 1 literele (a), (b), (d), (f) și (h) din anexa II, prin compararea capacității de producție din surse regenerabile de energie **și surse de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon** (per tehnologie, în MW) care este conectată și transportată datorită proiectului, cu capacitatea totală planificată de producție din tipurile de surse regenerabile de energie **și cu emisii scăzute de dioxid de carbon** respective în statul membru în cauză, în conformitate cu planurile naționale privind energia și clima depuse de statele membre în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999, **precum și prin evaluarea limitării evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile variabile;**
- (ii) sau pentru stocarea de energie prevăzută la punctul 1 litera (c) din anexa II, prin compararea noilor capacități oferite de proiect cu capacitatea totală existentă pentru aceeași tehnologie de stocare în zona de analiză prevăzută în anexa V;

- (b) integrarea pieței, concurența și flexibilitatea sistemului, măsurate conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, în special prin:
- (i) calcularea, pentru proiectele transfrontaliere, inclusiv proiectele de reinvestiții, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei în ambele direcții ale fluxului de energie, măsurată în funcție de cantitatea de putere (în MW) și contribuția acestora pentru a atinge obiectivul de interconectare sau, iar pentru proiectele cu un impact transfrontalier semnificativ, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei la frontierele dintre statele membre relevante, dintre statele membre relevante și țara terță sau în interiorul statelor membre relevante, precum și asupra echilibrării raportului cerere-ofertă și asupra funcționării rețelelor în statele membre relevante;
 - (ii) evaluarea impactului, pentru zona de analiză prevăzută în anexa V, în termeni de costuri de producție și transport al energiei electrice la nivelul întregului sistem și de evoluție și convergență a prețurilor pe piață furnizate de un proiect în funcție de diverse scenarii de planificare, ținând cont în special de variațiile induse ordinii de merit;
- (c) securitatea aprovizionării, interoperabilitatea și siguranța în funcționare a sistemului, măsurate conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, în special prin evaluarea impactului proiectului asupra previziunilor de neasigurare a sarcinii în zona de analiză, astfel cum este prevăzută în anexa V, în ceea ce privește adecvarea capacității de producție și de transport pentru o serie de perioade de sarcină caracteristice, ținând cont de modificările previzibile în materie de fenomene meteorologice extreme și de impactul acestora asupra rezilienței infrastructurii. Dacă este cazul, se măsoară impactul proiectului asupra controlului independent și fiabil al funcționării sistemului și al serviciilor [...];

- (d) se ȋine seama ȋn mod corespunzător de situaȋia specifică cu care se confruntă statele membre periferice și insulare cu opȋiuni fizice limitate de conectare cu alte state membre ale UE [...], măsurate conform analizei efectuate ȋn cel mai recent plan de dezvoltare a reȋelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii.
- (4) ȋn ceea ce privește proiectele care se ȋncadrează ȋn categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (g) din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează:
- (a) gradul de durabilitate, măsurat prin evaluarea gradului de capacitate a reȋelelor de a conecta și de a transporta energie din surse regenerabile variabile;
 - (b) securitatea aprovizionării, măsurată evaluând nivelul pierderilor din reȋelele de distribuȋie, din reȋelele de transport sau din ambele, utilizarea procentuală (și anume sarcina medie) a componentelor reȋelei de energie electrică, disponibilitatea componentelor reȋelei (legată de ȋntreținerea planificată și neplanificată) și impactul său asupra performanȋelor reȋelei și asupra duratei și frecvenȋei ȋntreruperilor, inclusiv de perturbările climatice;
 - (c) integrarea pieȋei, măsurată prin evaluarea adoptării inovaȋiilor ȋn ceea ce privește exploatarea sistemului, **interconectarea și** reducerea izolării energetice [...], precum și a nivelului de integrare a altor sectoare și de facilitare a unor noi modele de afaceri și structuri de piaȋă;
 - (d) siguranȋa reȋelei, flexibilitatea și calitatea aprovizionării, măsurate prin evaluarea abordării inovatoare ȋn ceea ce privește flexibilitatea sistemului, securitatea cibernetică, interoperabilitatea eficientă ȋntre OTS și OD, capacitatea de a include consumul dispecerizabil, stocarea, măsurile de eficienȋă energetică, utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a instrumentelor digitale și a TIC ȋn scopuri de monitorizare și control, stabilitatea sistemului de energie electrică și calitatea tensiunii.

- (5) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 5 literele (a[...]) și (b) din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează:
- (a) securitatea aprovizionării, măsurată prin utilizarea procentuală (și anume sarcina medie) a componentelor rețelei de energie electrică; disponibilitatea componentelor rețelei și impactul acestora asupra performanțelor rețelei; durata și frecvența întreruperilor, inclusiv a perturbărilor legate de climă;
 - (b) siguranța rețelei, măsurată prin evaluarea capacității de a preveni incidentele semnificative prin măsuri fizice și de securitate cibernetică;
- (6) În ceea ce privește proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 2 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează:
- (a) durabilitatea, măsurată ca fiind contribuția unui proiect la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în diverse utilizări finale în sectoarele în care emisiile sunt greu de redus, cum ar fi industria sau transporturile; flexibilitatea și opțiunile de stocare sezonieră pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile sau integrarea hidrogenului din surse regenerabile și obținut cu emisii scăzute de carbon, pentru a se lua în considerare nevoile pieței și a se promova hidrogenul din surse regenerabile **în vederea atingerii Țintelor Uniunii**;
 - (b) integrarea pieței și interoperabilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru integrarea segmentelor de piață și convergența prețurilor și pentru flexibilitatea globală a sistemului;
 - (c) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru reziliența, diversitatea și flexibilitatea aprovizionării cu hidrogen;
 - (d) concurența, măsurată prin evaluarea contribuției proiectului la diversificarea aprovizionării, inclusiv în ceea ce privește facilitarea accesului la sursele autohtone de aprovizionare cu hidrogen.

- (7) În ceea ce privește proiectele privind electrolizoarele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează:
- (a) durabilitatea, măsurată prin **reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și** evaluarea ponderii hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului obținut cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, care îndeplinește criteriile definite la punctul 3 litera (a) punctul (ii) din anexa II integrat în rețea sau prin estimarea volumului de combustibili sintetici cu această proveniență utilizați [...] **în vederea atingerii țintelor Uniunii;**
 - (b) securitatea aprovizionării, măsurată prin evaluarea contribuției sale la siguranța, stabilitatea și eficiența exploatării rețelei, inclusiv prin evaluarea reducerii evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile;
 - (c) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de conexiuni cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi rețelele de gaze, de hidrogen, de energie electrică și termică, sectorul transporturilor și al industriei.
- (8) În ceea ce privește infrastructura de dioxid de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 4 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează:

- (a) durabilitatea, măsurată prin evaluarea reducerilor totale preconizate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata proiectului și a absenței unor soluții tehnologice alternative **viabile**, cum ar fi, dar fără a se limita la eficiența energetică și electrificarea [...], pentru a atinge același nivel de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ca și cantitatea de dioxid de carbon care urmează să fie captată în instalațiile industriale conectate, la un cost comparabil într-un interval de timp comparabil, ținând seama de emisiile de gaze cu efect de seră generate de energia necesară pentru captarea, transportul și stocarea dioxidului de carbon, după caz, având în vedere infrastructura, inclusiv, dacă este cazul, alte posibile utilizări viitoare;
- (b) reziliența și securitatea, măsurate prin evaluarea securității infrastructurii;
- (c) atenuarea sarcinii de mediu și a riscurilor la adresa mediului prin neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.

ANEXA V

ANALIZA COST-BENEFICIU PENTRU ÎNTREGUL SISTEM ENERGETIC

Metodologiile de analiză cost-beneficiu elaborate de ENTSO pentru energie electrică și de ENNOH trebuie să fie coerente, luând totodată în considerare particularitățile sectoriale. Metodologiile de realizare a unei analize cost-beneficiu armonizate și transparente pentru întregul sistem energetic cu privire la proiectele de pe lista Uniunii trebuie să fie uniforme pentru toate categoriile de infrastructuri, cu excepția cazului în care se justifică divergențe specifice. Metodologiile abordează costurile în sens mai larg, inclusiv externalitățile, în perspectiva Țintelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și respectă următoarele principii:

- (1) domeniul de analiză pentru un proiect individual acoperă toate statele membre și țările terțe pe teritoriul cărora este situat proiectul, toate statele membre limitrofe și toate celelalte state membre în care proiectul are un impact semnificativ. În acest scop, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH cooperează cu toți operatorii de sistem relevanți din țările terțe relevante. În cazul proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH cooperează cu inițiatorul proiectului, inclusiv atunci când acesta nu este un operator de sistem;
- (2) fiecare analiză cost-beneficiu include analize de sensibilitate privind setul de date de intrare, după caz, inclusiv costurile de producție și cele legate de gazele cu efect de seră, precum și evoluția preconizată a cererii și a ofertei, inclusiv în ceea ce privește sursele regenerabile de energie, și flexibilitatea acestora, disponibilitatea capacităților de stocare, data punerii în funcțiune a diverselor proiecte din aceeași zonă de analiză, impactul climatic și alți parametri relevanți;
- (3) metodologiile stabilesc analiza care urmează să fie efectuată pe baza setului relevant de date de intrare multisectoriale, prin determinarea impactului cu și fără fiecare proiect, și includ interdependențele relevante cu alte proiecte;

- (4) metodologiile oferă orientări privind dezvoltarea și utilizarea modelării rețelei energetice și a pieței necesare pentru analiza cost-beneficiu. Modelarea permite o evaluare completă a beneficiilor economice, inclusiv a integrării pieței, a securității aprovizionării, **a rezilienței** și a concurenței, precum și a eliminării izolării energetice, a impactului social și climatic și a impactului asupra mediului, inclusiv a impactului transsectorial. Metodologia este pe deplin transparentă și include detalii cu privire la motivul calculării fiecărui beneficiu și cost, precum și privind conținutul și modalitatea calculării;
- (5) metodologiile includ o explicație despre modul în care principiul „eficiența energetică înainte de toate” este pus în aplicare în toate etapele planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii;
- (6) metodologiile explică faptul că proiectul nu va împiedica dezvoltarea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- (7) metodologiile asigură identificarea statelor membre asupra cărora proiectul are un impact net pozitiv, a beneficiarilor, a statelor membre asupra cărora proiectul are un impact net negativ, și a plătitorilor, care pot fi diferiți de statele membre pe al căror teritoriu este construită infrastructura;

- (8) metodologiile iau în considerare cel puțin cheltuielile de capital, cheltuielile operaționale și cele de întreținere, precum și costurile generate pentru sistemul aferent pe parcursul ciclului de viață tehnică al proiectului în ansamblu, precum costurile de dezafectare și de gestionare a deșeurilor, inclusiv costurile externe. Metodologiile oferă orientări privind ratele de actualizare, durata de viață tehnică și valoarea reziduală care trebuie utilizate pentru calcularea costurilor și a beneficiilor. De asemenea, acestea includ o metodologie obligatorie pentru calcularea raportului costuri-beneficii și a valorii actualizate nete, precum și o diferențiere a beneficiilor în funcție de nivelul de fiabilitate al metodelor prin care au fost estimate. De asemenea, sunt luate în considerare metodele de calculare a impactului climatic și a impactului asupra mediului al proiectului, precum și contribuția acestuia la obiectivele Uniunii în materie de energie, cum ar fi penetrarea energiei din surse regenerabile, eficiența energetică și obiectivele de interconectare;
- (9) metodologiile se asigură că măsurile de adaptare la schimbările climatice luate pentru fiecare proiect sunt evaluate și reflectă costul emisiilor de gaze cu efect de seră și că evaluarea este solidă și coerentă cu alte politici ale Uniunii, astfel încât să permită comparații cu alte soluții care nu necesită infrastructuri noi.

ANEXA VI

LINII DIRECTOARE PRIVIND TRANSPARENȚA ȘI PARTICIPAREA PUBLICULUI

- (1) Manualul de proceduri menționat la articolul 9 alineatul (1) specifică cel puțin:
- (a) legislația relevantă pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare diverselor tipuri de proiecte relevante de interes comun, inclusiv dreptul mediului;
 - (b) lista deciziilor și a avizelor relevante care trebuie obținute;
 - (c) denumirile și datele de contact ale autorității competente și ale altor autorități și părți interesate importante vizate;
 - (d) fluxul de lucru, cu evidențierea fiecărei etape a procesului, inclusiv un calendar orientativ și o trecere în revistă a procesului decizional pentru diversele tipuri de proiecte de interes comun relevante;
 - (e) informații privind domeniul de aplicare, structura și nivelul de detaliere al documentelor care trebuie prezentate odată cu cererea de luare a deciziilor, inclusiv o listă de verificare;
 - (f) etapele și mijloacele prin care publicul larg poate participa la proces;

- (g) modalitatea prin care autoritatea competentă, alte autorități vizate și inițiatorul proiectului demonstrează că opiniile exprimate în cadrul consultării publice au fost luate în considerare, de exemplu prin indicarea modificărilor aduse locației și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare;
 - (h) în măsura posibilului, traduceri ale conținutului său în limba engleză și în [...] limbile statelor membre învecinate **relevante**, care urmează să fie realizate în coordonare cu [...] acestea.
- (2) Programul detaliat menționat la articolul 10 alineatul (8) precizează cel puțin următoarele:
- (a) deciziile și avizele care urmează să fie obținute;
 - (b) autoritățile, părțile interesate și publicul care ar putea fi vizate;
 - (c) etapele individuale ale procedurii și durata acestora;
 - (d) etapele principale care trebuie urmate în vederea emiterii deciziei exhaustive și termenele aferente;
 - (e) resursele planificate de autorități și eventualele resurse suplimentare necesare.
- (3) Fără a aduce atingere cerințelor privind consultările publice în temeiul dreptului mediului **și ținând seama de practicile administrative naționale**, pentru a spori participarea publicului în procesul de acordare a autorizațiilor și a asigura informarea și dialogul prealabile cu publicul, se aplică următoarele principii:

- (a) părțile interesate afectate de un proiect de interes comun, inclusiv autoritățile naționale, regionale și locale relevante, proprietarii de terenuri și cetățenii care locuiesc în vecinătatea proiectului, publicul larg și asociațiile, organizațiile sau grupurile acestuia, sunt informate în mod cuprinzător și consultate în etapele incipiente, în mod incluziv, când încă se mai poate ține seama de eventualele preocupări ale publicului într-o manieră deschisă și transparentă. După caz, autoritatea competentă sprijină în mod activ activitățile întreprinse de inițiatorul proiectului;
- (b) autoritățile competente se asigură că procedurile de consultare publică pentru proiectele de interes comun sunt grupate, dacă este posibil, incluzând consultările publice deja necesare în temeiul dreptului intern. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procedurii, fiecare subiect de acest tip fiind abordat o singură dată pe parcursul consultării publice în cauză; cu toate acestea, o consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice sunt indicate în mod clar în notificarea consultării publice;
- (c) se admit observații și obiecții doar de la începutul consultării publice și până la expirarea termenului;
- (d) inițiatorii proiectelor se asigură că consultările au loc într-o perioadă care permite participarea deschisă și incluzivă a publicului.

- (4) Conceptul privind participarea publicului include cel puțin informații referitoare la:
- (a) părțile interesate abordate;
 - (b) măsurile avute în vedere, inclusiv locurile și datele propuse pentru reuniunile dedicate;
 - (c) calendarul;
 - (d) resursele umane alocate diverselor sarcini.
- (5) În contextul consultării publice care urmează să se desfășoare înainte de prezentarea dosarului de cerere, părțile relevante realizează cel puțin următoarele:
- (a) publică în format electronic și, acolo unde este cazul, tipărit o broșură informativă de cel mult 15 pagini în care oferă, într-o manieră clară și succintă, o viziune de ansamblu privind descrierea, obiectivul și calendarul preliminar al etapelor de dezvoltare ale proiectului, planul de dezvoltare a rețelei naționale, rutele alternative avute în vedere, tipurile și caracteristicile impactului preconizat, inclusiv cel de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestuia, broșură care se publică înainte de demararea consultării și enumeră adresa de internet a site-ului dedicat proiectului de interes comun menționat la articolul 9 alineatul (7), a platformei de transparență menționate la articolul 23 și a manualului de proceduri menționat la punctul 1 din prezenta anexă;
 - (b) publică informațiile privind consultarea pe site-ul proiectului de interes comun menționat la articolul 9 alineatul (7), pe panourile de afișaj ale birourilor administrațiilor locale și, cel puțin, în unul sau, dacă este cazul, în două canale mass-media locale;

- (c) invită în scris sau prin mijloace electronice toate părțile interesate, asociațiile, organizațiile și grupurile relevante afectate pentru a participa la reuniuni cu teme specifice, pe parcursul cărora se discută motivele de îngrijorare.
- (6) Site-ul proiectului menționat la articolul 9 alineatul (7) precizează cel puțin următoarele informații:
- (a) ultima dată la care site-ul proiectului a fost actualizat;
 - (b) traduceri ale conținutului său în limba engleză și în toate limbile statelor membre vizate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul 1 din anexa IV;
 - (c) broșura informativă menționată la punctul 5, actualizată cu cele mai recente date privind proiectul;
 - (d) un rezumat fără caracter tehnic și actualizat periodic, care să reflecte stadiul în care se află proiectul, inclusiv informații geografice, și care să indice în mod clar, în cazul actualizărilor, modificările aduse versiunilor anterioare;
 - (e) planul de implementare prevăzut la articolul 5 alineatul (1), actualizat cu cele mai recente date privind proiectul;
 - (f) fondurile alocate și vărsate de Uniune pentru proiect;
 - (g) planificarea proiectului și a consultării publice, indicându-se în mod clar datele și locurile unde se organizează consultările și audierile publice și subiectele relevante preconizate pentru audierile respective;
 - (h) datele de contact în vederea obținerii de informații sau de documente suplimentare;
 - (i) detaliile de contact în vederea transmiterii comentariilor și obiecțiilor pe parcursul consultărilor publice.

ANEXA VII

RAPOARTE DE IDENTIFICARE A NEVOILOR ÎN MATERIE DE INFRASTRUCTURĂ

Metodologia-cadru elaborată de ACER pentru identificarea nevoilor în materie de infrastructură de către ENTSO pentru energie electrică și ENNOH asigură faptul că rapoartele de identificare a nevoilor în materie de infrastructură menționate la articolul 12 respectă următoarele principii:

- (1) se bazează pe scenariul central în temeiul articolului 11 din prezentul regulament și este completată de o evaluare suplimentară, după caz, utilizând **analizele de sensibilitate ale** [...] scenariului central;
- (2) urmează o abordare transsectorială și integrată, ținând seama de interconexiunile dintre sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, precum și, după caz, sectorul încălzirii centralizate și sectorul CO₂;
- (3) se asigură că nevoile sunt identificate prin analizarea celei mai eficiente contribuții comune a soluțiilor de rețea de energie electrică și de hidrogen, inclusiv a soluțiilor fără cabluri, a flexibilității din surse nefosile sau a altor alternative la extinderea sistemului, pentru a realiza rețeaua energetică optimă în vederea atingerii țințelor și obiectivelor în materie de energie și climă. Rețeaua energetică optimă ar trebui, de asemenea, să asigure securitatea aprovizionării și să conducă la o mai mare integrare a pieței și competitivitate a industriei europene prin creșterea convergenței prețurilor între piața respectivă și zonele de ofertare, precum și la niveluri mai ridicate de interconectivitate a energiei electrice;
- (4) analizează orizontul de timp mediu [...] și pe termen lung [...] **aliniat la calendarul scenariului** pe baza unei rețele de pornire realiste pentru fiecare orizont de timp, identificând nevoile la frontierele statelor membre și la nivel național dacă sunt relevante la nivel transfrontalier, ținând seama, de asemenea, de evoluțiile infrastructurii din țările terțe în conformitate cu prioritățile de politică ale UE;

- (5) reflectă perspectiva europeană, identificând mai întâi nevoile transfrontaliere care conduc la identificarea posibilelor nevoi de consolidare a infrastructurii la nivel național;
- (6) oferă un nivel suficient de detaliere și granularitate pentru a lua în considerare în mod corespunzător constrângerile actuale și viitoare ale rețelei și pentru a permite identificarea ulterioară a nevoilor în materie de infrastructură atât la nivel regional, cât și la nivel național; furnizează, de asemenea, informații clare cu privire la investițiile necesare pentru a aborda lacunele în materie de infrastructură, precum și beneficiile cumulative ale acestor investiții pentru sistemul energetic;
- (7) în ceea ce privește energia electrică, ia în considerare soluții de infrastructură și soluții fără cabluri, ținând seama în mod corespunzător de potențialul și utilizarea flexibilității din surse nefosile, inclusiv stocarea, care ar conduce la un sistem energetic mai optimizat. Corelarea nevoilor cu proiectele prezentate pentru a fi incluse în **planul de dezvoltare a rețelei** pe 10 ani la nivelul Uniunii este însoțită de o explicație a modului în care au fost luate în considerare soluțiile fără cabluri, flexibilitatea din surse nefosile sau alte alternative la extinderea sistemului;
- (8) este rezultatul unui proces transparent, bazat pe instrumente și date solide, care necesită ipoteze actualizate și verificate privind costurile. În acest context, Comisia utilizează criterii clare și cuantificabile pentru configurarea rețelei inițiale. Principalele părți interesate relevante sunt implicate în furnizarea de contribuții, precum și în validarea rezultatelor prin intermediul procesului de consultare structurat astfel încât să permită formularea de observații;
- (9) furnizează rezultate specifice și cuantificate care permit măsurarea amplitudinii potențialelor lacune în materie de infrastructură în anumite locații, referindu-se atât la infrastructura fără cabluri, cât și la infrastructura nouă. În acest scop, nevoile identificate ar trebui să indice participanților la piață principalele lacune în materie de infrastructură de transport transfrontalier, inclusiv infrastructura internă cu impact transfrontalier semnificativ, care trebuie abordate [...].
